

UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission in Kosovo

NATIONS UNIES
Mission d'Administration Intérimaire
des Nations Unies au Kosovo

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

TRANSKRIPT

**NGA SEANCA PLENARE E KUVENDIT TË KOSOVËS,
E MBAJTUR MË 21 DHE 22 PRILL 2005**

**SA PLENARNE SEDNICE SKUPŠTINE KOSOVA,
ODRŽANE 21. I 22. APRILA 2005.GODINE**

**PRILL - APRILL
2005**

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

R E N D I D I T Ë S

1. Miratimi i procesverbalit të seancës së mëparshme,
2. Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për shërbimet sociale dhe familjare,
3. Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për banim,
4. Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për media,
5. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për arsimin dhe aftësimin për të rritur,
6. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për themelimin e Institutit Gjyqësor të Kosovës,
7. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për tokat bujqësore,
8. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për procedurat administrative,
9. Shqyrtimi i parë i Projektligjit për taksat gjyqësore,
10. Shqyrtimi i rekomandimit të Komisionit për hartimin e Rregullores së punës të Kuvendit,
11. Shqyrtimi i raportit të Komisionit për Tregti dhe Industri lidhur me vërejtjet e UNMIK-ut në Ligjin për tregti me naftë dhe derivatet e saja nr.2004/5, miratuar më 17 prill 2004,
12. Shqyrtimi i raportit të Komisionit për Buxhet dhe Financa në Ligjin kundë korruptionit nr.2004/34, miratuar më 8 shtator 2004.

**KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO**

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika sa prethodne sednice,
2. Drugo razmatranje Nacrta zakona o prodičnim i socialnim uslugama,
3. Drugo razmatranje Nacrta zakona o stanovanju,
4. Drugo razmatranje Nacrta zakona o medijama,
5. Prvo razmatranje Nacrta zakona o obrazovanju i osposobljavanju odraslih,
6. Prvo razmatranje Nacrta zakona o osnivanju Instituta za pravosuđe Kosova,
7. Prvo razmatranje Nacrta zakona o poljoprivrednim zemljištima,
8. Prvo razmatranje Nacrta zakona o administrativnim procedurama,
9. Prvo razmatranje Nacrta zakona o sudskim taksama,
10. Razmatranje Preporuke Komisije za izradu Poslovnika Skupštine,
11. Razmatranje Izveštaja Komisije za trgovinu i industriju o primedbama UNMIK-a na Zakon o trgovini naftom i naftnim derivatima br.2004/5, usvojenog 17 aprila 2004.god.
12. Razmatranje izveštaja Komisije za budžet i finansije o zakonu protiv korupcije, br.2004/34, usvojenog 8.septemra 2004.god.

TRANSKRIPT

NGA SEANCA PLENARE E KUVENDIT TË KOSOVËS, E MBAJTUR MË 21 DHE 22 PRILL 2005

Seanca u mbajt në Sallën plenare të Kuvendit të Kosovës.

Seanca filloi punën në orën 10, 05.

Seancën e kryesoi Akademik Nexhat Daci, kryetar i Kuvendit të Kosovës.
Bashkëkryesues Džezair Murati, anëtar i Kryesisë së Kuvendit të Kosovës.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Mirëmëngjesi. Mirëseardhje në Seancën e rregullt plenare i dëshirojmë Qeverisë - ministrale të pranishëm dhe juve kolegë deputetë.

Shpresoj se materialet për Seancën e sotme i keni marrë me kohë. Po ashtu i keni edhe materialet përkatëse bashkë me rendin e ditës.

Desa vetëm t'ju informoj se, para se të vij në seancë 5 minuta në 10, e pranova një kërkesë nga Grupi Parlamentar të Partisë Demokratike të Kosovës, të cilën shpresoj se ata do ta arsyetojnë në paraqitjen e tyre të asaj kërkeze, e cila është nënshkruar nga 31 nënshkrues.

Prandaj, e konsideroj të hapur Seancën plenare, me propozim të rendit të ditës që e keni para veti.

E ka fjalën profesor Alush Gashi. Urdhëroni Alush.

DEPUTETI ALUSH GASHI:

I nderuari zoti Kryetar,

Nga ana e Komisionit respektivisht kryetarit për buxhet dhe financa na është thënë se, në marrëveshje me ju, është kërkuar edhe një kohë prej disa muajsh në përpunim të leximit të dytë të pikës së tretë të rendit të ditës dhe lutja e kryetarit të Komisionit, respektivisht e mbështetur nga Grupi është që të shikohet mundësia që ajo pikë e rendit të ditës të shtyhet për ndonjë seancë tjeter.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Po. Kjo është e vërtetë. Është kërkesë edhe me shkrim e Komisionit kryesor të buxhetit. Ka pas edhe bisedë gojore dhe unë jam pajtuar, sepse ligji nuk është i gatshëm në të gjitha aspektet për procedim. Kërkesa është se duhet punë e mëtejshme dhe unë e kam konsideruar si të arsyeshme.

Mirëpo, meqë është edhe një koment më tepër, për një pikë tjeter, do të thotë për pikën 3 – Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për banimin, ka komente dhe është një shkresë edhe për pikën 9 – Shqyrtimi i parë i Projektligjit për taksat gjyqësore.

Jam i mendimit se për pikën e tretë, kur të vjen radha e saj – gjithsesi do të duhej të hiqet nga rendi i ditës dhe besoj se është kërkesë me rëndësi dhe mendoj se Parlamenti do ta pranojë këtë propozim.

Po ju them se, për arsyen përbajtësore dhe teknike, nuk është gati dhe duhet të hiqet nga rendi i ditës.

Është kërkesa e Partisë Demokratike, e cila është e protokolluar, dhe në të cilën janë nënshkruar 31 deputetë që ka të bëjë me krijimin e grupit ad hoc hetimor dhe për decentralizim.

Lidhur me këtë, sipas rregullave të procedurës, ne duhet të vendosim dhe të deklarohemi. A dëshiron ndokush të marrë fjalën për sqarime tjera nga parashtruesit e kësaj kërkesë? Do ta dëgjojmë një herë shefin e Grupit Parlamentar të PDK, Urdhëroni zoti Krasniqi.

DEPUTETI JAKUP KRASNIQI:

Zoti Kryetar, të nderuar deputetë, Partia Demokratike e Kosovës ka kohë që ka bërë kërkesë që në Parlament të debatohet decentralizimi si proces i rëndësishëm për Kosovën dhe proceset që po i kalon Kosova. Shtyrja e debatit në Parlament për çështjen e decentralizimit konsiderojmë dëmtion, në rend të parë, procesin e decentralizimit, krijon mundësi që çështja e decentralizimit të kryhet shpejt e shpejt dhe pa respektim të ligjeve dhe procedurave ligjore. Prandaj, ne si Grup Parlamentar mendojmë që kjo çështje duhet të debatohet tani, sepse ekzistojnë të gjitha rrëthanat që ky debat jo vetëm është vonuar por është stërvonuar.

Kërkesa tjeter e Partisë Demokratike, por edhe e ORA-s – me mbështetjen e tyre, është që të formohet komisioni hetimor parlamentar për çështjet që i kemi ngritur dhe për çështjet të cilat Parlamenti dhe Kryesia e Parlamentit, në mënyrë të hollësishme i ka arsyetimet e grupit parlamentar të Kosovës dhe ne mendojmë se sa më shumë që të shtyhet kjo çështje krijon hapësirë për keqpërdorime jo vetëm te mjetet e informimit por edhe për keqpërdorime të ndryshme, nganjëherë ndoshta edhe të paparashikueshme.

Ne mendojmë se është koha që Parlamenti i Kosovës, në mënyrë më serioze, ta ushtrojë detyrën dhe përgjegjësitë e veta që i ka me ligj dhe që i ka marrë nga qytetarët dhe në mënyrë të detajuar të diskutojë, të debatojë dhe të kërkojë që në Kosovë të ketë siguri më të madhe, në rend të parë për qytetarët e Kosovës që janë të rrezikuar, për veprimtarët politik, për partitë politike opozitare, sepse siguria qe 6 vite në Kosovë – dhe kjo që po ndodhë sot, nuk është e sotme.

Në Kosovë, qe gjashtë vite kanë ndodhur ngjarje tepër të pakëndshme, që kanë rrezikuar dhe vazhdojnë të rrezikojnë proceset politike në Kosovë dhe është obligim yni që të gjitha vrasjet politike, të gjitha krimet që janë bërë në Kosovë, edhe të natyrës ekonomike – ne si parlamentarë të kërkojmë nga organet e sigurisë dhe sistemi i drejtësisë, e në mënyrë të veçantë nga drejtësia, që të zbardhen këto raste që rrezikojnë shumë. Nuk i rrezikojnë vetëm proceset, por rrezikojnë edhe jetën e qytetarëve të Kosovës.

Rasti i fundit, me vrasjen e Enver Haradinajt në mes Deçanit dhe Pejës është një rast prej rasteve më të dhimbshme dhe që kërkon nga ne, nga siguria dhe përgjegjësit për siguri në Kosovë dhe nga gjyqësia që rastet e tillë të zbardhen, vrasësit apo kriminelët të dalin para drejtësisë dhe të gjithë ata që janë të implikuar në raste të tillë të përgjigjen para ligjit.

Sot, ne kërkojmë që në Parlament të merret parasysh edhe mocioni i ORA-s i dërguar Kryesisë së Parlamentit dhe Parlamentit për shkeljen e vazhdueshme të procedurave në udhëheqjen e Parlamentit.

Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike kërkon që pika 10 e rendit të ditës: Shqyrtimi i Rekomandimeve të Komisionit për hartimin e Rregullores së punës të Kuvendit të hiqet, sepse konsiderojmë që, edhe kështu siç është shkruar, nuk është në rregull. Ne duhet ta shqyrtojmë rregulloren e punës, por mendoj se nuk janë pjekur kushtet që për rregulloren e punës të Kuvendit të debatohet sot.

Gjithashtu, Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike, mendon dhe kërkon që nga kjo Seancë të hiqet edhe pika 4 e rendit të ditës, sepse jemi të bindur që nuk janë pjekur kushtet për debat dhe të bëhet shqyrtimi i dytë i Projektligjit për mediat.

Këto janë kërkesa të Grupit Parlamentar të Kosovës dhe dëshirojmë që kërkesat e Grupit Parlamentar të Kosovës të merren dhe të trajtohen seriozisht. Ju faleminderit.

KRYTARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Zoti Krasniqi, ju faleminderit. Për fjalë është paraqitur kryetari i Grupit Parlamentar të LDK, profesor Gashi. Urdhëroni Alush.

Sa për informim, të pranishëm në Seancë janë 102 deputetë

DEPUTETI ALUSH GASHI:

I nderuari zoti Kryetar,

Ju paralajmëruat një çështje që do të ngritet nga ana e Grupit Parlamentar të Partisë Demokratike të Kosovës. Unë e përcolla me vëmendje dhe e kuptova se aty janë tri çështje, dhe më lejoni që, lidhur me çështjen e parë, e cila ka të bëjë me decentralizimin të përkujtoj e njëkohësisht rikonfirmoj gatishmërinë dhe përcaktimin e Grupit Parlamentar të Lidhjes Demokratike të Kosovës që lidhur me reformën e pushtetit lokal do të jetë shumë aktiv dhe ta pranojë debatin në të gjitha nivelet.

Grupi ynë Parlamentar është i gatshëm të debatojë për këtë çështje atë ditë që është e gatshme edhe Qeveria e Kosovës ta prezantojë projektin në këtë foltore.

Zoti Kryetar,

Lidhur me kërkesën e dytë, të Grupit Parlamentar të Partisë Demokratike që sot quhen "grupi parlamentar i Kosovës" t'ju përkujtoj se Grupi Parlamentar i LDK është i përkushtuar që në Kuvendin e Kosovës të angazhohet maksimalisht në të mirë të të gjithë qytetarëve të Kosovës duke respektuar ligjin dhe të bindur se askush s'është mbi ligjin.

Çuditërisht këto ditë, foltorja e Kuvendit të Kosovës, është duke u përdorur për fushatë joparimore kundër LDK, e në veçanti kundër një numri të qeveritarëve nga radhët e saj. Akuzat janë të rënda. Përgjigja duhet kërkuar në organet e drejtësisë.

Nga shtypi kemi kuptuar se PDK ka përcjellur në UNMIK, e pastaj në polici - dosje kundër LDK, respektivisht disa anëtarëve të kabinetit aktual të Qeverisës së Kosovës.

Ne mbështesim respektimin e ndarjes së pushtetit në atë legjislativ – gjyqësor dhe ekzekutiv. Nuk jemi për ndërhyrje në punë të organeve të drejtësisë.

Ju përkujtoj se anëtarët e kabinetit nuk janë të panjohur për opinion. Ata kanë qenë në poste më të larta të pushtetit lokal, si dhe të strukturave partiake. Deri më tanë shumëherë ju kanë nënshtruar votës.

Komisionet për hulumtim, janë të mirëseardhura për çështje në kompetenca të Kuvendit, por jo për çështje - për të cilat ne nuk jemi këtu. Ne jemi deputetë. Nuk jemi policë. Nuk jemi prokuror, por s'jemi as gjykatës.

Zoti Kryetar,

Duke ju falënderuar për dhënie të fjalës lidhur me këtë çështje, ju lus ta respektoni Rregulloren e punës të Kuvendit dhe mos kërkonin nga ne angazhime të cilat nuk janë të parapara për ne, por të cilat janë të parapara për polici, prokurori dhe gjyqësi.

Dhe, më në fund, zoti Kryetar, më lejoni që lidhur me çështjen e tretë që e nisi apo inicoi Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike të Kosovës lidhur me respektimin e procedurave në Kuvend t'ju them se Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës angazhohet që procedurat e punës të Kuvendit të Kosovës të respektohen në tërsi. Ne kërkojmë që, përveç pikës së tretë të rendit të ditës, pikat tjera të janë për shqyrtim në Seancën e sotme. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit profesor Gashi.

Më lejoni, për hirë të dokumentacionit që duhet të jetë valid gjithmonë. Në kërkesë e Grupit Parlamentar, të zgjeruar, të PDK theksohet se kërkesa për grup hetimor – komision hetimor, është bërë më 8 prill. Faktografia është krejtësisht e pavërtetë. Është me 11 prill në ora 15. Në Kryesi këtë faktografi përfaqësuesit e PDK e kanë pas në dokumente të veta, prandaj qëndron krejtësisht e pabazë që Kryesia nuk e ka respektuar Rregulloren e punës.

Sa i përket decentralizimit, vetëm një sqarim për hirë të dokumentacionit të së nesërmes dhe për hirë të së vërtetës së sotme.

Çështja e reformës së pushtetit lokal në Kosovë është nevojë e vetë Kosovës, sepse ndarja administrative-territoriale është e para shumë dekadave dhe nuk i përgjigjet trendeve të reja të zhvillimit. Qeveria e kryeministrat të atëhershëm Rexhepi, e ka përfunduar dokumentin në muajin korrik të vitit 2004. Edhe Qeveria e tashme, në bazë të këtij dokumenti, ka propozuar pilot-projektet për nënkomunat.

Me kërkesë të të gjitha grupeve parlamentare, jo vetëm të PDK, por edhe me kërkesë të Qeverisë – kjo pikë u fut në rend të ditës në mbledhjen e 10 marsit 2005.

Për ngjarjet e njohura të ngrijës së aktakuzës kundër kryeministrat të Kosovës kjo çështje u shty dhe do të hyjë në rend dite kur për këtë të jetë gati Qeveria. Pra, ministria përkatëse e pushtetit lokal.

Jemi duke bërë përgatitjet dhe shpresojmë që kjo të jetë në seancën e majit. Ju materialet lidhur me këtë i keni marrë në mars dhe nuk ka dokumente e momente të reja deri më sot, përveç që kemi Qeveri të re.

Mendoj se ky sqarim është i mjaftueshëm. Nëse doni, edhe mund të votojmë, por nuk e shoh të nevojshme sepse seanca e radhës nuk është larg, kurse edhe ashtu Kuvendi në këtë fazë nuk nxjerr ligje për këtë çështje sepse pilot-projektet janë kompetencë e Qeverisë.

Në qoftë se Grupi Parlamentar, që ka paraqitur këtë shkresë, dëshiron të futemi në proces të vendimmarries, do ta respektoj rregulloren dhe do ta vë në votim.

Zoti Jakupi, a dëshironi të votojmë?

DEPUTETI JAKUP KRASNIQI:

Zoti Kryetar,

Duhet t'ju sqaroj edhe juve, edhe Grupin Parlamentar të Lidhjes Demokratike të Kosovës dhe të gjithë deputetët në sallë, se kërkesa jonë për formimin e komisionit hetimor nuk është kërkesë që bëhet vetëm në Parlamentin e Kosovës por besoj se komisione të tilla bëhen edhe në parlamente që kanë traditë dhe përvoja demokratike.

Ë dyta. Ne nuk e kemi ngritur problemin si çështje të Lidhjes Demokratike. Nuk e kemi ngritur problemin as si çështje në tërësi të Qeverisë së Kosovës që është zgjedhur në këtë Parlament. Problemi është për një numër të kufizuar të njerëzve që janë në Qeveri dhe që dyshohet se janë të inkriminuar në disa çështje që janë ngritur dhe nuk e shohim të arsyeshme që këtë çështje ta marrin si sulm ose si ngritje kundër LDK. Mendoj se kjo nuk duhet të merrej kështu.

Në anën tjeter, na vjen keq që Grupi më i madh Parlamentar, që në këtë rast është Grupi i Lidhjes Demokratike, pengon formimin e komisioneve, pengon sundimin e ligjit dhe vëhet në mbrojtje të njerëzve që dyshohet se janë të inkriminuar, dhe fjalën e fundit as nuk e themi ne as nuk e thotë Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike, as ky Parlament. Fjalën përfundimtare duhet ta thotë gjyqi dhe gjyqësia. Prandaj, çështjet nuk duhet t'i dramatizojmë, sepse nuk janë të mira as për Parlamentin si institucion ligjvënës, as për Qeverinë e Kosovës dhe as për qytetarët e Kosovës. Ne kërkojmë që çështjet për të cilat i kemi ngritur, ky Parlament duhet t'i votojë dhe është detyrë e Parlamentit që të votojë për çështjet që i kemi ngritur.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën Gjylnaze Syla, si shefe e Grupit të Aleancës.

DEPUTETJA GJYLNAZE SYLA:

Faleminderit zoti Kryetar. I nderuar Kryetar i Kuvendit, të nderuar anëtarë të kabinetit qeveritar, deputetë të nderuar,

Çështja e decentralizimit është një çështje shumë e rëndësishme për vetë qytetarët e Kosovës dhe pikërisht, duke marrë parasysh rëndësinë e saj, si dhe duke marrë parasysh se është standard për Kosovën dhe në të mirë të qytetarëve të Kosovës, Grupi Parlamentar i Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës është në favor të debatit. Mirëpo, për shkak të rëndësisë që ka, mendoj se duhet të bëhet një përgatitje e mirë para se të debatohet, gjegjësish pasi që Qeveria ta paraqesë çështjen e decentralizimit, atëherë mendoj se krijohen kushtet edhe për debatim të decentralizimit.

Sa i përket çështjes së formimit të komisionit hetimor, nuk mendoj se është diçka e re. Komisioni hetimor ka ekzistuar edhe në mandatin e kaluar dhe gjithçka është në përgjegjësinë e Kuvendit, që nënkupton edhe këtë se Grupi Parlamentar i Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës do ta përkrahë në suaza të kompetencës së Kuvendit.

Në lidhje me shqyrtimin e dytë të Projektligjit për banim, që është pika e tretë e rendit të ditës, ne përkrahim propozimin që ka dhënë Komisioni, që do të thotë të shtyhet për muajin qershor. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Ju lutem për kërkesën, munden shefat e grupeve parlamentare të paraqiten. Urdhëroni, profesor. Kur të hapim debat, atëherë le të paraqiten edhe të tjera. Tash kemi vetëm për rend dite.

DEPUTETI ALUSH GASHI:

I nderuari zoti Kryetar,

Lidhur me çështjen e hetimeve, Grupi Parlamentar i LDK din vetëm aq sa Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike të Kosovës ka folur në këtë Seancë dhe aq sa në mjetet e informimit, qoftë ato të shkruara dhe vizuale, është thënë.

Ju jeni thirrë se, në nivele më të larta të LDK udhëheqet krimi i organizuar dhe është përgjegjës për vrasje! Akuza, është shumë e rëndë.

Kjo çështje duhet të zgjidhet përmes policisë, prokurorisë dhe gjykatave. Nëse ju dëshironi që ne të ndërhyjmë në punën e gjykatave, Lidhja Demokratike e Kosovës e respekton ndarjen e plotë të tri pushteteve: Kuvendit – gjyqësisë dhe ekzekutivit.

Nëse ju për çfarëdo arsyen dëshironi që kjo çështje të hyjë këtu në rendin e ditës, atëherë mendoj se është korakte që deputetëve të Kuvendit të Kosovës, në bazë të procedurave aktuale që kërkojnë, atë dosje të cilën ia keni ofruar policisë - t'ia ofroni deputetëve, deputetët ta analizojnë atje, të vijnë në seancë dhe të marrin vendim.

Nuk e pranojmë akuzën se “ne bëjmë obstruksion për zbardhje të krimit”. Andaj, ju lutem, zoti Kryetar që, nëse dëshironi që këtu të deklarohemi lidhur me një çështje, e cila duhet të jetë në rend të ditës, respektoni procedurat, na sjellni materialin sipas Rregullores së këtij Kuvendi dhe pas shqyrtimit të saj ne do të marrim vendim adekuat. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Nuk ka më të paraqitur asnjë shef të grupeve parlamentare. Është kërkesë... Deputetët jo. Ju lutem për qetësi. Ju lutem, do të futemi në proces. Në emër të kujt paraqiteni, zoti Surroi? Urdhëroni.

DEPUTETI VETON SURROI:

Keni evaulu, zoti Daci dhe tash po mund edhe ta identifikoni grupin tonë parlamentar. Ju faleminderit.

Ka ndodhë, zonja dhe zotërinj shkelje e përhershme në këtë Parlament dhe shkeljen e përhershme të këtij Parlamenti e bën zoti Daci, siç vlerësohet në raportin e përhershëm të OSBE, të monitorimit, të cilin ai kërkon ta heqë dhe në raportin e komisionit, për ç'gjë kërkoi që të futet në rend të ditës mendimi i Komisionit për kornizë kushtetuese lidhur me mocionin tonë për shkeljet procedurale në këtë Kuvend. Në atë komision është konstatuar se ka pasur uzurpim, se ka pasur shkelje, se ka pasur shpërfillje të të drejtës së anëtarëve të Parlamentit dhe kjo duhet të hyjë si pikë e rendit të ditës.

Çështja e dytë. Ne përkrahim kërkesën e Grupit Parlamentar të PDK. Gjithashtu e përkrah edhe iniciativën e zotit Gashi që në Parlamentin e Kosovës të dorëzohet dokumenti përi inkriminim të mundshëm të anëtarëve të Qeverisë dhe për këtë të debatojmë në një seancë të myllur edhe në prani të njerëzve që merren me çështje të sigurisë.

Çështja e krimit, zonja dhe zotërinj, është serioze dhe nuk është vetëm çështje për një debat. Ne gjendemi sot, Grupi Parlamentar ORA, në zyrat e Kuvendit të Kosovës, sepse zyrat tona janë shkatërruar në tërësi pas shpërthimit të një bombe. Në cilindo vend, i cili do të respektonte një klimë normale demokratike, ato zyra do t'i vizitonte jo vetëm zëvendëskryeadministratori i Kosovës, por Kryetari i Kosovës, Kryetari i Parlamentit dhe Kryeministri i Kosovës. Grupi ORA nuk është grup nga Marsi, është nga Kosova dhe do të duhej të respektohej nga bartësit e këtyre institucioneve.

Me këso dhe akte të tjera, vetëm reflektohet tensioni politik në shoqërinë tonë, tension i cili buron fillimisht edhe nga ky Parlament, edhe nga mosrespektimi i procedurës, edhe nga autokracia e juaj – zoti Daci. Dhe kjo reflektohet në jetën e përditshme të qytetarëve tanë. Kosova është i vetmi vend sot, zonja dhe zotërinj, në Evropë i cili ka planifikuar që jo vetëm buxheti i sivjetmë të jetë më i vogël se ai i vjetmi, por edhe i viti të ardhshëm të jetë më i vogël sesa ky i sotmi. Kjo është perspektiva e qytetarëve të Kosovës: – bomba dhe më pak para, me këso lloj qeverisjeje.

Ne përkrahim, po ashtu, iniciativën e Grupit Parlamentar të PDK që të shtrohet njëherë e përgjithmonë në rend dite çështja e decentralizimit, që nuk është çështje e përgatitjes së dokumenteve por është çështje e reformës së përgjithshme.

Më vjen shumë mirë që ata që mu kërcënuan me vdekje, para gjashtë vjetësh për shkak se mbrojta të drejtën e minoritarëve të jetojnë në këtë vend, sot angazhohen për të drejtat e minoritarëve dhe janë më të zëshëm. Por këtë duhet ta bëjmë me ligj. Këtë duhet ta bëjmë me reformë të përgjithshme kushtetuese të këtij vendi.

Së terti. Kërkoi që të hiqen nga rendi i ditës rekomandimet, mendimet e Komisionit për rregullore pune, pika 10. Aty, sipas analizës së Grupit tonë Parlamentar ekziston falsifikim – falsifikim zonja dhe zotërinj - i rekomandimeve. Do të thotë, materiali i cili na është dorëzuar nuk reflekton punën e atij komisioni dhe kjo është vepër e brendshme, por penale.

Çështja e katërt, që duhet të shtrohet në këtë rend dite... që duhet të hiqet nga ky rend dite, është Projektligji për media, pika 4 e cila - sipas rekomandimeve të Bob Zhiletit, komisionarit dhe ekspertit, i cili ka kaluar dhjetë vjet duke i bërë këto gjëra - është në kundërshtim të plotë me interesat e Kosovës për të pas një autoritet të pavarur të mediave. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju lutem. Të shkojmë me radhë.

Kush është për kërkësën me shkrim dhe gojor të Partisë Demokratike të Kosovës, le t'i çojnë duart.

(Reagim – pa kyçje të mikrofonit)

Për kërkësë të PDK-ës me radhë, që thash, sepse janë edhe me shkrim edhe me gojë.

Edhe një herë po ju pyes:

Kush është për kërkësën e PDK, të paraqitur me shkrim dhe të arsyetuar me gojë nga shefi i Grupit Parlamentar zoti Jakup Krasniqi, le ta çojë dorën. Dhe, ju lutem, le të numërohen votat.

(Reagim, nga deputeti Alush Gashi – pa kyçje të mikrofonit)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Sot, për të tria votojmë.

(Reagim nga deputeti Alush Gashi, pa kycje të mikrofonit: Po s'mund të tria të votohen me një votim, ju lutem....)

Profesor, kërkohet që shqyrtimi i decentralizimit të bëhet sot. Ne po flasim për rendin e ditës për sot. Është kërkesë me shkrim dhe me gojë. Ndoshta e keni kërkesën, ose të shkojmë edhe një nga një por thash: kërkesë e parashtruar me shkrim në tri pika që duhet sot të hyjnë në rend dite, dhe të arsyetuara me gojë nga shefi i Grupit Parlamentar.

Prandaj, edhe një herë po pyes: kush është për atë kërkesë? Le të numërohen votat ju lutem.

102 deputetë janë prezent në sallë. 35 deputetë kanë votuar që sot të vëhen në rend dite. Prandaj, nuk i plotëson kërkesat dhe nuk vëhet në rend dite.

(Reagim i deputetit G. Koci, pa kycje të mikrofonit: Do të ishte mirë të dihen edhe ata që janë kundër dhe që abstenojnë...)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Hajt Gani Koci, po ta bëj qefin.

Kush është kundër? Urdhëroni dhe numëroni votat.

Gani Koci, irregullorja është e qartë, në qoftë se nuk arrihet 50 plus 1: hudhet.

Edhepse abstenimi nuk luan rol, do ta plotësojmë edhe këtë dëshirë.

A ka kush që abstenon? Le të numërohen abstenimet.

Nuk mund të votohet edhe kundër edhe abstenim, ose edhe për edhe abstenim, ju lutem! Ata që bëjnë lojna të këtilla, nuk e kanë vendin në Parlament!

Ju lutem, 35 vota janë për t'u vënë në rend dite ky propozim. 63 deputetë kanë votuar kundër vénies në rend dite. Votimi abstenim është jovalid, por 12 kanë abstenuar.

Zoti Krasniqi, për këtë pikë të rendit të ditës kemi përfunduar, në qoftë se keni diçka tjerë, urdhëroni.

DEPUTETI JAKUP KRASNIOI:

Zoti Kryetar,

Ne mendojmë se çështjet që i kemi ngritur janë çështje të rëndësishme, jo vetëm për Grupin Parlamentar të Partisë Demokratike të Kosovës. Janë të rëndësishme për Parlamentin e Kosovës, për institucionet e Kosovës. Mbi të gjitha, kërkesat tonë janë të rëndësishme për qytetarët e Kosovës. Ne e pranojmë votimin e shumicës, por nuk mund t'i rreshtohemi papërgjegjësisë së shumicës për të diskutuar për çështje të rëndësishme. Prandaj, Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike nuk dëshiron të marrë përgjegjësinë e papërgjegjësisë së kryetarit të Parlamentit dhe të këtij Parlamenti, dhe ne sot dalim nga Seanca, nuk jemi në seancë të Parlamentit.

(Nga ky moment, deputetët e PDK, e lëshojnë sallën e Kuvendit)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Vazhdojmë me punën e Seancës sipas rendit të ditës. Propozimi është që të hiqet pika 3 e rendit të ditës. Për këtë kur të vijmë te shqyrtimi i parë i Projektligjit për taksat gjyqësore do t'ju pyes, sepse ka edhe mendime tjera, por edhe për media, edhe pse ka shkuar me procedurë plotësisht të rregullt dhe le të merret transkripti i Kryesise dhe dokumentet tjera, e le të shikohet dhe le të fitohet përshtypje reale, por do të ketë mundësi, në qoftë se kemi argumente ta heqim atëherë le të shkojë, por kjo pika e tretë e rendit të ditës është kërkesë e komisionit për buxhet, e argumentuar mirë, kérkon kohë dhe për këtë u pajtuam që të hiqet prej rendit të ditës.

Kalojmë në pikën e radhës:

- Miratimi i Procesverbalit nga seanca e kaluar.

(Reagim – deputeti Veton Surroi... pa kyçje të mikrofonit)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Zoti Surroi, ne mund të shkojmë në vendimmarje. Unë po dua ta kam mundësinë e procedimit ose të heqjes, kur të vijmë në atë pikë. Në qoftë se tash doni, atëherë ta theksojmë se është kërkesë e ORA-s që pika nën 4 – Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për komisionin e pavarur për media dhe pika 10 – Shqyrtimi i rekomandimit të Komisionit për Rregulloren e punës të hiqen nga rendi i ditës.

Kush përkrahë këtë propozim të ORA-s, ju lutem ta çojë dorën. Le të numërohen votat dhe dorëzoni shënimet me shkrim.

Për këtë kërkesë të ORA-s kanë votuar 10 deputetë, prandaj mbetet në rendin e ditës dhe do të vazhdojmë me rendin e ditës.

(Reagim prej vendi – pa kyçje të mikrofonit)

Por, abstenimi në këtë moment nuk ndihmon.

Mirë, do ta bëjmë edhe këtë.

Kush është që këto çështje të mbeten në rend dite? Numëroni votat.

A ka ndonjë abstenim, ju lutem? Nuk ka asnjë abstenim.

Prandaj, u miratua propozimi për mosvënie në rend dite.

(Nga ky moment deputetët e ORA-s e lëshojnë sallën e Kuvendit)

Po vazhdojmë punën. Lidhur me Procesverbalin, nëse ka vërejtje apo komente, ju lutem t'i dorëzoni me shkrim. Ju faleminderit.

Të pranishëm janë 75 deputetë, prandaj mund të marrim vendime të plotfuqishme.

Kalojmë në pikën e dytë të rendit të ditës:

- Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për shërbimet sociale dhe familjare.

Miratimi në parim i këtij Projektligji është bërë më 23 shkurt 2005.

Komisionet parlamentare e kanë shqyrtuar dhe Kuvendit i kanë paraqitur raportet dhe rekomandimet me amendamentet si vijon.

Komisioni për çështje gjyqësore, legjislacion dhe Kornizë kushtetuese, ka vlerësuar se Projektligji për shërbimet sociale dhe familjare ka bazën juridike në Kornizën kushtetuese.

Komisioni për buxhet ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për shërbimet sociale dhe familjare dhe amendamentet e propozuara nuk përmbytjnë implikime buxhetore.

Komisioni për të drejtat dhe interesat e komuniteteve ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për shërbimet sociale dhe familjare dhe amendamentet e propozuara nuk cenojnë të drejtat dhe interesat e komuniteteve.

Vazhdojmë me amendamentet dhe rekomandimet e Komisionit funksional.

Tani, të pranishëm në sallë janë 69 deputetë, prandaj mund të punojmë dhe të marrim vendime të plotfuqishme.

Amendamenti 1.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 1.

Amendamenti 2.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 2.

Amendamenti 3.

Kush është për ? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 3.

Amendamenti 4.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 4.

Amendamenti 5.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 5.

Amendamenti 6.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 6.

Amendamenti 7.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 7.

Amendamenti 8.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 8.
 Amendamenti 9.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 9.
 Amendamenti 10.
 Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 10.
 Amendamenti 11.
 Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 11.
 Amendamenti 12.
 Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 12.
 Amendamenti 13.
 Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 13.
 Amendamenti 14.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 14.
 Amendamenti 15.
 Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 15.
 Amendamenti 16.
 Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 16.
 Amendamenti 17.
 Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 17.
 Amendamenti 18.
 Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenime? Nuk ka.
 Kalon amendamenti 18.

Amendamenti 19.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 19.

Amendamenti 20.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 20.

Amendamenti 21.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 21.

Amendamenti 22.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 22.

Amendamenti 23.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 23.

Amendamenti 24.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 24

Amendamenti 25.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 25.

Amendamenti 26.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 26.

Amendamenti 27.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 27.

Amendamenti 28.

Kush është për këtë amendament? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka.

Kalon amendamenti 28.

Këto ishin amendamentet e Komisionit funksional.

Tani ju ftoj ta votojmë ligjin me amendamentet e aprovuara.

Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 A ka abstenime? Nuk ka.
 Konstatoj se Ligji u aprovua.

69 deputetë janë të pranishëm në sallë.
 Do të propozoja, nëse e pranoni, një kafepauzë prej 30 minutash. Ju faleminderit.

(U dha pauzë prej 30 minutash)

(Pas pauzës, Seanca vazhdoi punën).

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Po vazhdojmë punën sipas rendit të ditës. Në rend dite është:

- Shqyrtimi i dytë i Projektligjit për Komisionin e pavarur për media.

Miratimi në parim i këtij Projektligji është bërë më 31 janar 2005.

Komisionet parlamentare e kanë shqyrtuar dhe Kuvendit i kanë paraqitur raportet dhe rekomandimet me amendamentet si vijon.

Komisioni për çështje gjyqësore, legjislacion dhe Kornizë kushtetuese, ka vlerësuar se Projektligji për Komisionin e pavarur për media ka bazën juridike në Kornizën kushtetuese.

Komisioni për buxhet ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për Komisionin e pavarur për media dhe amendamentet e propozuara nuk përbajnë implikime buxhetore.

Komisioni për të drejtat dhe interesat e komuniteteve ka vlerësuar se dispozitat e Projektligjit për Komisionin e pavarur për media dhe amendamentet e propozuara nuk cenojnë të drejtat dhe interesat e komuniteteve.

Përveç një amendamenti, që është i Komisionit për komunitete, të gjitha amendamentet tjera, që janë 89, janë të Komisionit funksional.

Prandaj, të vazhdojmë menjëherë me amendamente.

Amendamenti 1... Urdhëroni, Nekibe. E ka fjalën Nekibe Kelmendi.

DEPUTETJA NEKIBE KELMENDI:

I nderuari zoti Kryetar, të nderuar deputetë,
 Komisioni për shërbime publike, administratë lokale dhe media, pas miratimit në parim të Projektligjit për Komisionin e pavarur të mediave dhe transmetimin, në mbledhjen e parë gjatë shqyrtimit të këtij Projektligji ka vendosur të organizojë një debat publik për shkak të rëndësisë së madhe të Projektligjit në zhvillimet e ardhshme demokratike në Kosovë dhe me qëllim që në debat të dëgjohen edhe vërejtjet e pjesëmarrësve lidhur me Projektligjin në fjalë.

Debati është mbajtur në muajin shkurt, në të cilin debat pjesën më të madhe të vërejtjeve e ka dhënë Komisioneri i përkohshëm i mediave në formë të shkruar dhe këto vërejtje kanë qenë një ndihmesë e madhe që ky Projektligj të harmonizohet me standarde ndërkombëtare dhe m'u për këtë qëllim, komisioneri të gjithë anëtarëve të Komisionit ua ka shpërndarë edhe

materialin me titull: „Parimet e lirisë së shprehjes dhe rregullimit të transmetimeve“, artikulli 19.

Vërejtjet e Komisionarit të përkohshëm të mediave, të dorëzuara me shkrim për debatin publik, janë shqyrtuar me vëmendje nen për nen, vërejtje për vërejtje në mbledhje të Komisionit, të cilat kanë qenë 6 apo 7 – nuk më kujtohet sakt.

Vlen të përmendet se si Komision kemi marrë nga dy apo tri lloj vërejtjesh për të njëtin nen nga Komisionari i përkohshëm për media, siç është rasti me nenin 20. 6 dhe 20.8.

Ndonëse ato nene ishin të shqyrtuara, shumica e amendamenteve në këtë Projektligj reflektojnë vërejtjet e Komisionarit të përkohshëm për media, meqë është vlerësuar se me ato vërejtje Projektligji do të harmonizohet me standarde evropiane.

Mbledhjet e Komisionit, gjatë të cilave është shqyrtuar Projektligji, kanë qenë të hapura dhe në to kanë marrë pjesë Komisionari i përkohshëm për media dhe stafi i tij, përfaqësuesi i OSBE dhe vëzhgues të tjerë dhe atë deri në mbledhjen e fundit më 11 prill 2005, kur Komisioni ka përfunduar punën e vet dhe ka dorëzuar rekomandimet e amendamenteve në këtë Projektligj, të cilat janë regjistruar nën numrin 02334/125-3.

Pas përfundimit të punës tretë shqyrtimit të Projektligjit dhe amendamentimit të tij, dhe pas dorëzimit të rekomandimeve nga ana e Komisionit, me datë 18 prill ka arritur edhe një vërejtje nga ana e Komisionarit të përkohshëm të mediave për disa nene, nëpërmjet të cilës vërejtje Komisionari i përkohshëm për media ka shprehur shqetësimin se mos po cenohet pavarësia e Komisionit të pavarur për media sa i përket çështjes së menaxhimit të frekuencave për transmetuesit, të cilëve KPM sipas ligjit ua lëshon licencat, duke aluduar në autorizimet që ka ART në bazë të nenit 20.1 dhe 28.2 të Ligjit për telekomunikacionin.

Duke mos dashur që të ndodhë ndërhyrja e nenit, autoritet - ORT në kompetencat e autoritetit tjeter KPM – Komisionit të pavarur të mediave, Komisioni ynë, lidhur me këtë dualizëm ligjor, ka gjetur zgjidhjen më të përshtatshme dhe ka hartuar amendament me të cilin këtë çështje ka vendosur ta zgjidhë asisoj që t'i referohet një vendimi të Përfaqësuesit special të Sekretarit të përgjithshëm të kombeve të bashkuara – vendim ekzekutiv numër 2004/17, datë 19 korrik 2004, pjesë përbërëse e të cilit vendim është tabela për shpërndarjen e frekuencave në Kosovë. Në këtë tabelë, taksativisht është bërë shpërndarja e frekuencave për transmetues përkatësisht ndarja e tyre, kështu që Komisioni i pavarur për media i ka të ndara frekuencat me atë tabelë për të cilat ka autoritetin të lëshojë licenza për transmetues dhe t'i menaxhojë ato frekuencia, sikur që është rregulluar me amendamentin 39.

Vetëm edhe pak, dy-tri fjalë. Pas përfundimit të punës dhe shqyrtimit të amendamentimit nga Komisioni për të drejtat dhe interesat e komuniteteve, po ashtu më 18 prill 2005, ka ardhur një amendament për nenin 4.1 të Projektligjit që është: “pas fjalës “Kosovë” të shtohet teksti: “që njëri nga anëtarët e Këshillit të jetë përfaqësuesi i komuniteteve joshqiptare dhe joserbe” mbyllët citati.

Unë mendoj, si kryetare e Komisionit, se është një propozim i përsëritur, nga fakti se ajo fiali tanimë gjendet në nenin 4.4 nën a) në tekstin bazë të Projektligjit dhe në amendamentin 24 të Komisionit funksional, në fjalinë e fundit.

Në Projektligjin e Komisionit të pavarur të mediave ka pas edhe amendamente të Grupit Parlamentar të PDK, të dorëzuara në Zyrën për parashtresa të Sekretarisë së Kuvendit më 9 shkurt 2005 dhe të regjistruara nën numër 02-135. Mirëpo, për shkak të akzeptimit pothuaj të

të gjitha vërejtjeve të Komisionarit të përkohshëm për media, anëtarët e Komisionit nga radhët e PDK i kanë tërhequr këto amendamente, kështu që amendamentet e rekomanduara reflektojnë konsensusin e plotë të anëtarëve të Komisionit për çështje publike, e tjera. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Kryetare e Komisionit ju faleminderit. Unë besoj se kjo që është thënë nga Komisioni për shumëçka na ndihmon, prandaj ne mund të vazhdojmë të procedojmë.

Kam një lutje për kryetarin e Komisionit, si propozim. Në qoftë se brenda këtyre 90 amendamenteve mund të grupohen disa, që është e drejtë edhe sipas Rregullores, dhe nëse profesionalisht shihet se një numër i amendamenteve janë vetëm të Komisionit funksional, po them, dhe në qoftë se Parlamenti i voton unanimisht, atëherë shqyrtoni mundësinë se a mund të grupohen dhe t'i votojmë – për shembull një grup amendamentesh 10, 15 ose 3.

Nëse s'bën, e lëmë këtë propozim, sepse po shoh se ka mendime individuale që më mirë është të shkojmë t'i shqyrtojmë një nga një dhe për këtë s'kam kurgjo kundër.

Po fillojмë, kurse ju mendoni Nekibe, nëse mund t'na ndihmoni si kryetare dhe si njohëse e kësaj çështjeje, urdhëroni...

DEPUTETJA NEKIBE KELMENDI:

Po zoti Kryetar, me përgjashtim të amendamentit 17, për të cilin kemi dy propozime: të Komisionit tonë funksional e të Komisionit për komunitete dhe mbrojtje të interesave të komuniteteve. Të tjerët – të gjithë - janë amendamente të Komisionit dhe mund të shkojnë për votim në mënyrë gruopore. Do të dëshiroja tash, pas këtij shpjegimi tim, ta dëgjoj edhe mendimin e Komisionit për komunitete se a qëndron akoma pranë atij amendamenti apo e tërheq. Nëse nuk e tërheq, atëherë votohet për këtë amendament në mënyrë të veçantë.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Falemnderit. Kur të vijmë te amendamenti 17, unë do ta lus Komisionin... Urdhëro, zoti Baliq e dëshiron fjalën.

DEPUTETI NUMAN BALIĆ:

Mislim da je veoma važno u ovom momentu da raspravimo ovo što je poslanica Kelmendi govorila. Na samome startu je očigledno da jedini amendament koji je predložila Komisija za prava i intereset zajednica se drugaçije posmatra od ovog Parlamenta što nije nimalo dobro. Dakle, ona je rekla da se mogu svi usvojiti u paketu, osim ovog koji je predložila Komisija za prava i intereset zajednica. Vrlo kratko da budem, ja to smatram diskriminacijom koja je neshvatljiva. Moje obrazloženje, kao i obrazloženje Komisije – da je zahtev Komisije za prava i intereset zajednica koji je bio potpuno jednoglasan, istovremeno i potpuno opravdan, obrazloženje koje je dala gospodja Nekiba u ime Komisije, ali i kao pravnica, ne stoji, zato što član 4.4 koja ona spominje ne govorí oko toga da jedan od članova mora biti obavezno iz članova nesrpskih odnosno nealbanskih zajednica. Taj član govorí samo da se treba obezbjediti multietniciost. Multietniciost se može postići i uz pomoć Albanaca i Srba, a ne nikako uz pomoć predstavnika ostalih zajednica. Mi smo pomno razmatrali ovo pitanje i doneli smo odluku da stav Komisije za prava i intereset zajednica bude takav da u tom smislu

nema popuštanja i da tražimo da jedan od sedam članova bude obavezno od predstavnika Bošnjaka, Roma, Egipćana i tako dalje.

Evo, upravo završavam! Prema tome, ovo nije samo govor radi govora, nego ovde treba dokazati kao Parlament spremnost da se jedan jedini - od toliko amandmana koji je predložen od takozvanih integrisanih zajednica, da bude podržan, a ne da se on drugaćije posmatra.

Moram da kažem da sam na startu povredjen načinom odnosa prema tom jedinom našem amandmanu. Hvala ljepo.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Numan, tē faleminderit. Unë nuk besoj që ishte ky qëllim. Unë i bëra lutje kryetares së Komisionit tē na ndihmojë, dhe do t'ia jap tani fjalën. Mendoj se pikërisht Nekibja e kishte qëllimin që tē ruhet shumëetnia - ajo që po kërkohet. Megjithatë, urdhëroni mund ta merrni fjalën, pasi u përmendët, dhe na ndihmoni lidhur me këtë.

DEPUTETJA NEKIBE KELMENDI:

Meqë ma përmendi emrin, unë do tē thoja se aspak nuk ka pas shpjegimi im karakter diskriminues. Përkundrazi, kam dashur ta forcoj, sepse me ligj është garantuar edhe barazia gjinore, edhe barazia e tē gjitha komuniteteve në Kosovë, kështu që është çështje e Komisionit që, kur tē vijmë te amendamenti 17 - çfarë do tē bëjë.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Unë do t'ju lus tē vazhdojmë me amendamente një nga një dhe kur tē vijmë te ky amendament, tē ndalemi dhe tē shohim si do tē veprojmë.

Amendamenti 1, Komisioni funksional.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? 1 votë kundër.

A ka abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 2, Komisioni funksional.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? 1 kundër.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 3.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? 1 kundër.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 4.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? 1 kundër.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 5.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? 1 kundër.

Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 6.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? 1 kundër.
 Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 7.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? 1 kundër.
 Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 8.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? 1 kundër.
 Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 9.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? 1 kundër.
 Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 10.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? 1 kundër.
 Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 11.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? 1 kundër.
 Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 12.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? 1 kundër.
 Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 13.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? 1 kundër.
 Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 14.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? 1 kundër.
 Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 15.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? 1 kundër.
 Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.

Amendamenti 16.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? 1 kundër.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalón amendamenti.

Dhe tani arritëm te amendamenti 17.

Unë mendoj se u kuptuam në debatin hyrës. Unë do të lutja Komisionin funksional dhe të pranishmit, në qoftë se nuk ndryshon fundamentalist ligji, të aprovohet propozimi i Komisionit për komunitete, që e tha zoti Baliq. Edhe një herë po them: në qoftë se nuk cenon fondamentin e ligjit, dhe besoj – nuk e cenon.

Prandaj, po shkojmë më tutje:

Kush është për propozimin e Komisionit funksional? Askush. Ju faleminderit.

Kush është për versionin e komuniteteve? Ju faleminderit shumë.

A ka votë kundër? 1 votë kundër.

A ka abstenime? 2 abstenime.

Prandaj, konstatoj se u aprovua amendamenti i komuniteteve.

Vetëm ta them edhe këtë. Për 17 amendamente kemi pasë mendim të njëjtë. Prandaj, ta shfrytëzojmë interpretimin e kryetares së Komisionit dhe të shkojmë në grup... Në qoftë se ndonjë deputet ka mendim tjeter, le të urdhërojë. Urdhëroni zonja Nekibe, na ndihmo lidhur me këtë.

DEPUTETJA NEKIBE KELMENDI:

Unë, do t'ju kisha lutar që paraprakisht, si Kuvend, të marrim vendim që të votohen në grup, e më pastaj të shohim.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Kush është për propozimin e Nekibes që Parlamenti të marrë vendim që të votohen në pakon amendamentet tjera. Ju faleminderit.

Megjithatë, a ka kush kundër? 1 votë kundër.

A ka abstenime? Nuk ka.

65 deputetë janë prezent në sallë.

Profesor, çka të bëjmë a të vazhdojmë, doni me na ndihmuar apo të dëgjojmë edhe mendimin e individit. Urdhëroni...

DEPUTETI YMER MUHAXHERI:

Meqenëse opozita nuk është këtu, mendoj se do të duhej të shkohet me rend, për t'mos dhënë pretekst – shkas për reagime.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Falemnderit, por meqë votuam – 65 deputetë ishin për... Zonja Nekibe, ju lus edhe një herë për ndihmesë juridiko-procedurale, edhe si përfaqësuese e Komisionit.

DEPUTETJA NEKIBE KELMENDI:

Ma merr mendja procedura është e plotfuqishme.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Prandaj, ju lus të deklarohemi.

Kush është për amendamentet prej 18 deri në amendamentin e fundit 90, të miratohen në pako? Ju faleminderit shumë.

A ka kush kundër? Faleminderit. Nuk ka votë kundër.

A ka abstenime? 1 abstenim.

Konstatoj se këto amendamente u miratuan dhe tani vë në votim ligjin e amendamentuar në tërësi.

Kush është për miratimin e ligjit, me amendamentet e propozuara? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? 2 vota kundër.

A ka abstenime? 1 abstenim.

Konstatoj se u aprovua Ligji i shqyrta.

Kalojmë në pikën e pestë:

- Shqyrtimi i parë i Projektligjit për arsimin dhe aftësimin për të rritur

Projektligji iu është shpërndarë deputetëve me kohë, më 15 mars 2005 dhe janë përbushur kushtet për shqyrtim dhe miratimin e tij në parim.

Vërejtjet parimore do t'i referohen për shqyrtim Komisionit funksional – përgjegjës për raportim dhe komisioneve kryesore.

Ftoj ministrinë për arsim, shkencë dhe teknologji zotin Agim Veliun që në emër të Qeverisë së Kosovës, para deputetëve të Kuvendit, ta prezantojë Projektligjin. Foltorja është e juaja zoti ministër.

MINISTRI AGIM VELIU:

Faleminderit Kryetar. I nderuar zoti Kryetar, të respektuar deputetë, Kam nderin që sot, para jush, të paraqes ekspozenë e Projektligjit për arsimin e të rriturve. Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë intensivisht është duke punuar në përgatitjen e bazës ligjore dhe nënligjore për avancimin e procesit edukativo-arsimor në fryshtë e integrimeve rajonale, evropiane e më gjërë.

Arsyeja e nxjerjes së këtij ligji:

Reformat në fushën e arsimit janë duke ecur me një ritëm të shpejtuar dhe në fazën e tanishme paraqitet i domosdoshëm rregullimi i fushës së arsimit të të rriturve dhe i ofertës së tij arsimore për krijimin e parakushteve për funksionimin e rregullt dhe ligor të procesit edukativo-arsimor dhe aftësues për të rritur në Kosovë.

Çështjet e adresuara përmes këtij ligji.

Ndër çështjet që ky ligj i adreson janë:

- Arsimi dhe aftësimi i qytetarëve mbi baza vullnetare në pajtim me kërkeshat e ekonomisë së tregut;
- Kualifikimi profesional i punonjësve të pakualifikuar dhe rikualifikimi i punonjësve të kualifikuar;
- Aftësimi i qytetarëve me aftësi të kufizuara;
- Çrrënjosja e analafabetizmit në Kosovë;
- Arsimit i qytetarëve të rritur dhe zhvillimi arsimor përgjithësisht.

Ky Projektligj është i përbërë prej 9 kapituj, me anë të të cilëve parashihet:

Rregullimi i arsimit, aftësimit, zgjerimit dhe thellimin e njohurive e aftësive të personave të rritur, që nuk e kanë përfunduar arsimin fillor, arsimin e mesëm të ulët, arsimin e mesëm të lartë dhe nivelet tjera të arsimit për shkaqe të ndryshme dhe në kuptim të këtij ligji iu mundësohet e drejta në shkollim dhe aftësim gjatë tërë jetës.

Është nevojë e kahershme që Kosova të ketë ligjin për arsimin e të rriturve. Kjo është bërë edhe më e domosdoshme në fazën e tanishme kur gjendemi në proceset e zhvillimeve të reja shoqërore, ekonomike e arsimore dhe për rrethana krejtësisht të reja.

Ky Projektligj paraqitet i domosdoshëm sidomos kur të merren parasysh proceset nëpër të cilat ka kaluar Kosova në 15 vjetët e fundit – përfshirë periudhën e punës në objekte private, numrin e madh të të rinjve të cilët ishin detyruar ta lëshonin Kosovën pas shkollës së mesme gjatë viteve të 90-ta, shkallën e analafabetizmit në Kosovë, shkallën e arsimit të disa komuniteteve në veçanti të komuniteteve rome, hashkali e egjiptas, pastaj rrjedhat më të reja në Evropë e botë në fushën e arsimit tërëjetësor, e sidomos nevojën për arsimim, aftësim të vazhdueshëm dhe riorientim në karrierë të personave të të gjitha moshave në Kosovë.

Duke ndie këtë nevojë, Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë, hartimin e këtij Projektligji i ka parashikuar si çështje urgjente përfunksionimin ligjor të arsimit në Kosovë.

Projektligji i paraqitur sot para jush, deputetë të çmuar, ka rëndësi të madhe për shoqërinë kosovare. Kjo rëndësi është e natyrës shoqërore-ekonomike.

Me këtë ligj, arsimi i të rriturve në Kosovë avancohet kurse proceset e gjithmbarshme shoqërore arrijnë kuptueshmërinë e vet ligjore.

Ky ligj krijon parakushte për zhvillim më të mirë shoqëror dhe ekonomik, përparim të përgjithshëm ekonomik, shoqëror e shkencor të Kosovës.

Ligji ka rëndësi të madhe edhe për arsimin e popullatës së Kosovës dhe për proceset integruese nëpër të cilat po kalon vendi ynë.

Puna në përgatitjen e këtij Projektligji:

Në përgatitjen e këtij Projektligji është punuar gjatë, është konsultuar literaturë e ndryshme dhe ai është hartuar në pajtim me kushtet dhe rrethanat e Kosovës.

Në hartimin e këtij Projektligji kanë marrë pjesë ekspertë të Ministrisë së Arsimit, të Shkencës e të Teknologjisë dhe të Qeverisë në përgjithësi, e po ashtu edhe ekspertë ndërkombëtar të ndryshëm.

Gjatë hartimit të Projektligjit, vëmendje e rëndësishme i është kushtuar konsultimit të ligjeve të avancuara në rajon e më gjerë, siç janë Ligji Gjerman dhe Slloven në këtë fushë.

Ky Projektligj ka qenë në diskutim publik përafërsisht dy muaj dhe për ta ndihmuar në përpilimin e tij, përveç ekspertëve të Ministrisë së Arsimit, të Shkencës dhe Teknologjisë, kanë marrë pjesë edhe ekspertë të Zyrës së Kryeministrit, të Ministrisë për Ekonomi e Financa, Ministrisë së Rinisë, të Kulturës, Sportit dhe Çështjeve Jorezidente, Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale, Ministrisë së Shërbimeve Publike, pastaj andragog të Fakultetit... (ndërprerje e shkurtër)..., ekspertë të UNMIK-ut në MASHT, përfaqësues të organizatave ndërkombëtare si GTZ, KOSVET, USAID, si dhe ekspertë nga Shqipëria.

Të gjitha këto e bëjnë këtë Projektligj mjaft të avancuar duke ofruar përgjigje si për nevoja imediate të popullatës, ashtu edhe për zhvillime afatgjata në fushën e arsimit permanent. Kjo

paraqitet shumë e rëndësishme sidomos kur merren parasysh rrjedhat më të avancuara evropiane në fushën e arsimit.

Zbatimi i mirëfillt i këtij Projektligji do të ndihmonte shumë në integrimin e Kosovës në proceset integruese evropiane por edhe në procesin e lehtësimit të komunikimit të popullatës sonë me hapësirën arsimore evropiane.

Ligi për arsimin e të rriturve është ligj mjaft i avancuar. Ky nuk është vlerësim i vetëm anëtarëve të Grupit punues, por edhe i ekspertëve të shumtë vendor dhe i opinionit të gjerë kosovar, të cilët kanë marrë pjesë në diskutim publik.

Të gjitha këto vlerësime, bëjnë të kuptueshme se Projektligji është në harmoni me praktikën e standardeve vendore dhe të atyre ndërkombëtare në përgjithësi.

Projektligji i arsimit për të rritur përmban shumë risi, krahasuar me legjislacionin e mëparshëm. Arsimi joformal paraqet punën sistematike që ndërmerr me qëllim të arritjes së njohurive të reja dhe shfrytëzimit të tyre në praktikë me qëllim të avancimit në jetë e në karierë, si dhe në pajtim me rrjedhat e ngashme në arenën ndërkombëtare.

Grupi punues i Ministrisë së arsimit në takimet punuese që ka zhvilluar konform angazhimeve të tyre profesionale, ka vendosur që Projektligjin për arsimin e të rriturve - në pajtim me Udhëzimin administrativ 01/2004 lidhur me procedurat e hartimit dhe dorëzimin e projektligjeve Qeverisë dhe Kuvendit - t'ia procedojë Qeverisë dhe Kuvendit të Kosovës për punë të mëtutjeshme dhe miratim.

Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë gjithashtu iu shpreh falënderime të sinqerta të gjithë atyre që kanë kontribuar në pasurimin e këtij Projektligji dhe kërkon miratimin e tij. Ju faleminderit për vëmendje.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ministër, ju faleminderit.

Hap debatin në parim.

Në emër të LDK është paraqitur Nimon Alimusaj. Foltorja është e juaja, Nimon.

DEPUTETI NIMON ALIMUSAJ:

I nderuari zoti Kryetar, të nderuar ministra dhe kolegë deputetë, Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës, e konsideron të qëlluar konstatimin e Ministrisë së Arsimit, të Shkencës dhe Teknologjisë se nevoja e nxjerrjes së ligjit për arsimimin dhe aftësimi ne të rriturve duhet konsideruar si çështje të ngutshme dhe me prioritet.

Ne madje mendojmë se ky ligj do të duhej të nxirrej atëherë kur u nxorën ligjet për arsimin fillor, të mesëm dhe të lartë dhe kështu të mbulohej një legjislacion edhe të një sfere të rëndësishme për arsimimin në Kosovë. Pra, Ministria bëri mirë që shpejtoi që në fillim të mandatit të saj të hartojë një ligj të tillë.

Ky Projektligji, me 7-8 kapitujt e tij, me gjithsej 42 nene - ka arritur në mënyrë konkize dhe të quartë, elemente këto të rëndësishme për tekstin ligjor, të mbulojë bukur mirë tërë sferën e arsimit, të cilën e ka për objekt.

Me formën çfarë e kemi sot përpara, ky Projektligji vërtetë paraqet një bazë të mirë për një ligj të avancuar siç pretendon sponsoruesi, por natyrisht ka nevojë për ndonjë plotësim apo ndryshim që duhet t'i bëhet në fazën e mëtejshme.

Le t'më lejohet t'i veçoj vetëm disa nga vërejtjet të cilat i ka nënvizuar Grupi ynë Parlamentar.

Në këtë Projektligji, nuk janë precizuar si duhet detyrat dhe funksionet e zyrave rajonale e komunale për planifikimin dhe koordinimin e zhvillimit të arsimimit dhe aftësimit të të rriturve. Kështu për shembull, nuk dihet a ka ndonjë kompetencë drejtoria komunale e arsimit respektivisht a ka ndonjë detyrë komuna për arsimimin e të rriturve, meqë mësimi zhvillohet edhe në objektet shkollore të komunave. Madje, drejtoria komunale e arsimit përmendet vetëm një herë në tërë ligjin, në nenin 2.

Nuk është precizuar dhe saktësuar në mënyrë të duhur çështja e planeve dhe programeve arsimore në institucionet për arsimimin dhe aftësimin e të rriturve. Për shembull, në nenin 14 pika 1, thuhet se "ky arsimim dhe aftësim mbahet me programe publike dhe private". Ne mendojmë se duhet të ketë vetëm plane e programe të cilat hartohen dhe miratohen nga Ministria.

Nuk është përcaktuar numri i nxënësve në klasë dhe formimi i paralelevë, ndonëse kjo çështje mund të rregullohet edhe me udhëzime administrative.

Gjejmë aty-këtu ndonjë dispozitë që kundërshton dispozitën tjeter. Gjejmë përsëritje dispozitash, e tjera.

Edhe gjuha e këtij Projektligji, nuk mund të vlerësohet si model i gjuhës së mirë çfarë duhet të jetë gjuha e tekstit ligjor. Madje, ndonjëherë del ndonjë gabim i rëndë si rezultat i përkthimeve të dobëta, siç po ndodh shumëherë me ligjet tona. Kështu, për shembull, në nenin 13 për përkatësi gjinore përdoret shprehja "prirje seksuale".

Hiq lëshimet e tillë, ky ligj meriton të shkojë në procedurë të mëtejshme. Prandaj, Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës do ta miratojë në parim dhe do të japë kontributin e vet në komision përkatës që ky ligj vërtetë të dalë ndër ligjet më të avancuara siç pretendon Ministria.

Le t'më lejohet të jep edhe një vërejtje, dhe t'ia adresojë këtë vërejtje Zyrës së Kryeministrit. Me fletën që e përcjell këtë ligj, e të nënshkruar – siç shkruan këtu: “nga sekretari i përgjithshme” shikoni me çfarë nënçmimi jepen dokumentet para nesh.

Në paragrafin e parafundit thotë: “i procedohet Kuvendit Projektligji për projektligjin për arsimin dhe aftësimin e të rriturve”.

Ose, e kanë nxjerrë në fund një rregull: “Ministri i Ministrisë së Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë do ta prezantojë Projektligjin për projektligjit për arsimim dhe aftësimit të të rriturve”.

Këto gabime nuk është mirë të na ofrohen kështu, sepse cenojnë edhe vetë deputetët e Parlamentit dhe vetë dokumentet e ligjeve - dokumentet me të rëndësishme shtetërore. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën Ymer Halimi, në emër të AAK, shpresoj. Këtu po figuron kështu, e qenka ndryshe krejt. Urdhëroni, e ka fjalën Myrvete Dreshaj.

DEPUTETJA MYRVETE DRESHAJ:

I nderuar zoti Kryetar, të nderuar ministra, të nderuar kolegë deputetë,
Ky Projektligj paraqet një hap cilësor në procesin e arsimit dhe të aftësimit të të rriturve dhe specifikon rëndësinë e përhershme të nxënies së dijes, e cila për një shoqëri shpreh njëren prej kushteve më elementare në ndërtimin dhe theksimin e vlerave të saj.

Për mëse një dekadë të fundshekullit që shkoi, shoqëria jonë i qe nënshtruar një segregacioni në të gjitha rrafshe te dijes, ndërsa dimensioni arsimor patë zënë një prej formave kryesore. E përjashtuar prej burimeve elementare të dijes dhe në përgjithësi prej institucioneve të dijes - në veçanti shoqëria jonë e ka ndie nevojën e krijimit të një mekanizmi tash ligjor i cili do të përplotëson nevojat e saj për një arsim elementar gjithëpërfshirës dhe për nivele të tjera të aftësimit profesional në kontekst të zhvillimit të përgjithshëm të shoqërisë bashkëkohore evropiane.

Propozues i këtij Projektligji ka sjellë një hyrje - sintezë të parimeve për nevojën e një ligji të këtillé dhe ka dhënë përkufizime të domosdoshme në dispozitat e përgjithshme. E shohim me interes përgjegjësinë që ka marrë mbi vete Qeveria për një arsim pa pagesë të shkallës së parë elementare. Pokaq të saktësuar janë edhe nivelet tjera të arsimit dhe format e participimit për ngritje në shkallë të caktuara profesionale.

Nuk jam e sigurt nëse vërtetë hartimi i këtij Projektligji, siç thuhet këtu, ka qenë çështje urgjente dhe prioritare përballetë nevojave të shumta për ligje në të gjitha fushat e jetës, prandaj, edhe në fushë të arsimit. Por jam e sigurt se ky Projektligj, në parim, është punuar me kujdes, në nivel të përgjegjësisë së ekspertëve dhe përgjithësisht paraqet një bazë të mirë për shqyrtim të mëtutjeshëm.

Prandaj, Grupi Parlamentar i AAK në parim përkrah iniciativën e Qeverisë për hartimin e një legjislacioni për arsim dhe aftësim të të rriturve. Grupi Parlamentar i AAK gjithashtu përkrah Projektligjin e propozuar nga Qeveria dhe do të kontribuojë që Komisioni funksional t'i hartojë sa më shpejt rekondimet e veta në mënyrë që ky Projektligj të aprovohet nga Kuvendi i Kosovës. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën Nuran Malta, në emër të KDTP – Grupit Parlamentar 6+.

DEPUTETJA NURAN MALTA:

Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, Sayın Milletvekilleri

Elimizde bulunan bu Yasa Tasarısının, bura toprakların eğitimi açısından çok önemli olduğunu vurgulamak istiyorum. Kosovanın yeni durumda bulunması, onun ekonomi, sosyal ve kültürel açıdan ilerlemesi için önemli bir adım olduğunu düşünmekteyiz. Kosovada herhangi bir sebepten dolayı okumamış veya okuması yarı kalmış insanlara çok büyük bir fırsat olmakla beraber, bizim en çok ihtiyacımız olan profesyonel kişilerin gelişmesine yardımcı olacağına inanmaktayız. Bura toprakların eğitimiminin yüksek düzeyde gelmesiyle, biz

toplulukların ortak hayatlarına daha toleranslı bir şekilde herkesin yaklaşmasına yardımcı olacaktır. Biz 6+ Parlamento Gurubu olarak prensipte bu Yasa Tasarısına destek vermektedir. Teşekkür ederim.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Nuran, ju faleminderit. E ka fjalën Naxhije Doçi, le të bëhet gati Ramadan Kelmendi.

DEPUTETJA NAXHIJE DOÇI:

I nderuari Kryetar Daci, të nderuar ministra, deputetë të nderuar, Shoqëritë bashkëkohore arsimin e konsiderojnë ndër pasuritë më të rëndësishme të njerëzimit dhe përpiken të gjurmajnë potencialin e tij të plotë në mënyrë që t'u ndihmojnë njerëzve të ballafaqohen në sfidat e botës së sotme.

Në Raportin e Delorit për UNESCO-n, i titulluar "Arsimi, pasuria në të - 1996", arsimi ndahet në 5 shtylla, njëra nga të cilat është "Të mësuarit bëhet për ta transferuar vetveten dhe shoqërinë". Kjo do të thotë se nuk duhet të pajtohem me realitetin në arsim dhe t'i përshtatemi atij, por duhet përpjekur ta transferojmë atë në mënyrë që të bëhet transformimi i gjithmbarshëm i shqërisë.

Projektligji për arsimin dhe aftësimin e të rriturve, është mjaft i avancuar, sepse është në harmoni me dokumentet që e përcjellin reformën arsimore dhe me praktikën e standardeve vendore dhe ndërkontëtare. Sipas këtij Projektligji, të rriturve iu garantohet arsimimi dhe aftësimi në të gjitha nivelet, të cilët – për shkaqe të ndryshme - nuk e kanë kryer shkollimin e rregullt.

Implementimi i këtij ligji duhet të bëhet në harmoni me ligjet e arsimit të obliguar për të gjitha nivelet, të miratuar në këtë Kuvend.

Dallimi qëndron se të rriturit duhet dëshmuar nivelin e njohurive të tyre, duke iu nënshtruar provimeve, së paku dy herë në vit. Arsimimi dhe aftësimi i tyre bëhet sipas programeve të veçanta për të rritur, të hartuara nga MASHT-i. Rëndësi iku kushtohet të papunësuarve përmësimin e gjuhëve të huaja, për arsimimin e vlerave të demokracisë, për ngritjen e cilësisë së jetesës dhe për njohjen e të drejtave të komuniteteve.

Institucionet dhe organizatat për arsimimin dhe aftësimin e të rriturve të cilat realizojnë programe publike të vlefshme, të hartuara nga institucionet arsimore, mund të realizojnë veprimtarinë e tyre vetëm pasi të jenë regjistruar dhe licencuar në MASHT.

Dispozitat e këtij Projektligji trajtojnë çështje të rëndësishme që kanë të bëjnë me faktin se çfarë duhet të dinë të rriturit dhe çfarë duhet të bëjnë e të jenë në gjendje të bëjnë, cilat vlera duhet kultivuar ata të cilët për shkaqe të ndryshme nuk e kanë pasur fatin që ta përfundojnë arsimin fillor, të mesëm të ulët dhe të mesëm të lartë që pastaj edhe ata të kontribuojnë në mënyrë aktive në mirëqenien e tyre personale dhe të shoqërisë në përgjithësi.

Në këtë Projektligj dispozitat e përgjithshme rregullojnë qëllimin e arsimit dhe aftësimit të të rriturve në Kosovë në pajtim me kërkesat e ekonomisë së tregut, e në radhë të parë për çrrënjosjen e analfabetizmit, për aftësimin profesional të punëtorëve të pakualifikuar dhe rikualifikimi i punëtorëve të kualifikuar, për arsimin e qytetarëve të rritur me aftësi të kufizuara, për riedukimin dhe arsimimin e delikuentëve, që konsideroj se është në interes për Kosovën në fazën e transicionit, sepse në radhë të parë iu mundëson punësim.

Është pozitive në këtë Projektligj se parashihet edhe përshtatja e procesit arsimor në aftësitë dhe në moshën e vijuesve si dhe bashkëpunimi i tyre me shkollat dhe institucionet formuese.

Edhe ndalimi i veprimtarisë propaganduese fetare në këtë Projektligj e ka peshën e vet, kur dihet se në Kosovën e pasluftës arsimi kosovar është ballafakuar edhe me probleme të natyrave të tilla.

Në këtë Projektligj caktohen detyrat dhe obligimet e organeve profesionale, të institucioneve publike private, të cilat veprimtarinë e tyre e kryejnë në bazë të programeve të veçanta.

Në kapitullin e shtatë të këtij Projektligji parashihen dispozitat ndëshkuese për personat juridik dhe fizik që merren me organizimin e arsimit të të rriturve, të cilët veprimtarinë e tyre e ushtrojnë për t'u regjistruar dhe licencuar në institucionet përkatëse.

Mendoj se këto masa ndëshkuese e mundësojnë funksionimin dhe kontrollimin e punës në arsim, kur dihet se tanë në Kosovë publikisht janë të njohura institucionet arsimore që ushtrojnë veprimtarinë e tyre pa kriterë dhe pa u regjistruar e licencuar.

Në këtë Projektligj, nen 2 - te qëllimet e arsimit për të rritur, ku parashihet bashkëpunimi me drejtoretë komunale të arsimit, do të ishte mirë dhe e udhës që të shtohet ndonjë pikë ku do të zbirtheheshin më tepër detyrat dhe obligimet që duhet t'i kenë drejtoretë komunale të arsimit për ta realizuar me sukses këtë veprimtari, e sidomos tek detyrat që kanë të bëjnë me logistikën.

Në fund, po theksoj se edhe këtij Projektligji i duhet një lekturim gjuhësor, sepse, si i tillë, ka shumë gabime gjuhësore. Është kulturë institucionale dhe parlamentare që t'i kemi ligjet e kuptueshme përbajtësisht dhe pa gabime gjuhësore.

Në parim e përkrah këtë Projektligj, sepse edhe një segment i rëndësishëm në arsim radhitet nën kornizën ligjore. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën Ramadan Kelmendi, le të bëhet gati Behxhet Brajshori.

DEPUTETI RAMADAN KELMENDI:

I nderuari Kryetar, të nderuar deputetë dhe ministra të pranishëm, Duke u pajtuar me përbajtjen si dhe duke mos e kontestuar këtë propozimligj, vlerësoj se është shumë e arsyeshme që në procedurën e mëtutjeshme të miratimit të propozimligjit për arsimimin dhe aftësimin e të rriturve të bëhet një harmonizim rreth këtij ligji në mes të Ministrisë së Arsimit dhe Ministrisë për Punë dhe Mirëqenie Sociale, i cili po ashtu ka në procedurën përfundimtare propozimligjin për arsimimin dhe aftësimin profesional. Shtrohet kjo kërkesë sepse që të dy këto propozimligje për objekt trajtimi kanë të njëjtën kategori të qytetarëve, gjegjësisht të rriturit, punëkërkuesit, të larguarit nga shkolla e tjerë. Në Bashkësinë Evropiane, gjegjësisht në shumicën e shteteve perëndimore arsimimi dhe aftësimi i kësaj kategorie bëhet nëpër qendrat e aftësimeve profesionale gjegjësisht në kuadër të ministrive të punës dhe politikës sociale. Theksoj se tani në Kosovë funksionojnë 7 qendra të aftësimit profesional për të rritur, të koordinuara nga divizioni i trajnimit, që financohet nga buxheti i Kosovës.

Mbështetur në të gjitha këto, dhe në disa fakte tjera - më shtynë të konkludoj se është mëse e domosdoshme një bashkëpunim dhe një harmonizim i kësaj çështjeje në mes këtyre dy ministrive për të pasë një ligj të përbashkët, funksional dhe të zbatueshëm në praktikë. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit shumë. E ka fjalën Behxhet Brajshori, le të bëhet gati Sabit Rrahmani.

DEPUTETI BEHXHET BRAJSHORI:

I nderuari zoti Kryetar, ministra, të nderuar kolegë deputetë, E konsideroj të rëndësisë së veçantë nxjerrjen e këtij ligji për arsimimin e të rriturve dhe aftësimin e tyre. Unë do të ndalem më ngusht në një segment të caktuar që ka të bëjë me linjën buxhetore të financimit të këtij Projektligji.

Në pjesën ku flitet për rëndësinë e Projektligjit është dhënë një shumë e cila mendohet se do të jetë e mjaftueshme për zbatueshmërinë e tij. Mirëpo, në nenin 39 të Projektligjit, thuhet se Ministria - në kuadër të buxhetit të saj - do të ndajë linjë të veçantë buxhetore për financimin e programit vjetor për arsimimin e të rriturve.

Mendoj se në vijim Ministria duhet të paraqesë një faturë financiare - me të qartë se prej të cila burimeve bëhen këto: kërkohen prej burimeve shtesë, apo prej burimeve ekzistuese që ka Ministria, nëse ligji fillon së zbatuari në këtë vit? Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Faleminderit. E ka fjalën Sabit Rrahmani, le të bëhet gati Qibrije Hoxha.

DEPUTETI SABIT RRAHMANI:

Ju faleminderit zoti Kryetar. I nderuari zoti Kryetar, të nderuar ministra dhe ju kolegë deputetë,

Është në interes të qytetarëve ligji mbi arsimimin dhe aftësimin e të rriturve. Këtë e them në bazë të asaj se arsimimi në Kosovë prej vitit 1990, sidomos për komunitetin që unë e përfaqësoj, ka ngecë me të madhe për shkak të situatës së njojur në kohën kur Kosova ishte nën okupim të plotë, sidomos në sferën e arsimit.

Vetëm 3% të komunitetit hashkali, që nga viti 1990 e deri në vitin 1999, kanë ndjekur arsimin e mesëm, kurse vetëm 0.68% të këtij 3% të tyre kanë vazhduar arsimin e lartë.

Ne përkrahim këtë ligj në parim për hir të rëndësisë së tij dhe në të mirë të shoqërisë kosovare.

Zoti Kryetar, unë ju kisha lutar që mundësish t'më lejoni që ministrit t'ia parashtroj dy pyetje, dhe nëse pak na mundëson koha dhe Rregullorja e punës, mundësish t'më përgjigjet në fund të debatit.

Zoti ministër, sipas njoftimit në media para disa ditësh, Qeveria ka nënshkruar një kontratë me disa studentë, numri i të cilëve ka qenë 10 për studime në SHBA me kusht që pas diplomimit të tyre në sferën juridike dhe në shkenca politike ata të kthehen dhe të jenë pjesë e institucioneve të Kosovës apo, thënë sipas asaj që është cekur në media, në shërbim të institucioneve të Kosovës. A ka pas prej këtyre 10 studentëve pjesëtar të komuniteteve pakicë?

Dhe, nën dy. Meqenëse dy vitet e fundit është aplikuar mësimi intensiv në disa komuna të Kosovës, e kam fjalën tek arsimi fillor, ku disa pjesëtarë të komuniteteve pakicë, që i kanë humbur vitet prej vitit 1990 deri në vitin 1999, kanë qenë në mundësi që një vit ta marrin për 3 muaj mësimë intensive dhe kështu janë pajisur me dëftesa të shkollave fillore – a ka mundësi që Ministria e Arsimit, të Shkencës dhe Teknologjisë në bazë të këtij ligji të marrë një projekt përsipër për arsimimin intensiv të nivelit të mesëm që, ata të cilët nuk e kanë kryer shkollën dhe tash nuk iu premton koha, meqenëse shumica prej tyre janë 30 apo 35-vjeçar – mundësish të merret një projekt për mësim intensiv të arsimit të mesëm që edhe këta të pajisen me diploma të shkollave të mesme? Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Vetëm një sqarim, para se t'ia jap fjalën Qibrijes. Sabit, deputeti e ka të drejtën për pyetje dhe ftesë në interpelancë të ministrit për çështje kur duhet. Tash kemi në shqyrtim ligjin në parim dhe ministri nuk mundet ta bëjë tash për tash atë çfarë kërkoni, prandaj atë të drejtë mund ta rezervoni dhe gjithmonë mund ta shfrytëzoni. E ka fjalën Qibrije Hoxha dhe le të bëhet gati Zylfi Merxha.

DEPUTETJA QIBRIJE HOXHA:

Ju faleminderit, i nderuar Kryetar. Projektligji për arsimimin dhe aftësimin e të rriturve është një Projektligj shumë i rëndësishëm dhe jam për miratimin e tij në parim.

Arsimi dhe aftësimi i të rriturve ka rëndësi të madhe jo vetëm në ndikimin e përmirësimit të kushteve jetësore të individit, por edhe të rritjes së mundësisë së ndikimit të individit në zhvillimin e shoqërisë. Këtu dëshiroj të veçoj institucionet edukativo-arsimore dhe veprimtaritë studimore, të cilat në shoqëritë demokratike kanë luajtur dhe luajnë rol shumë të rëndësishëm në zhvillimin dhe forcimin e demokracisë, në rritjen e interesimit të të rriturve për jetën kulturore, angazhim në jetën kulturore dhe për të nxitur krijimtaritë vetanake.

Fushat e veprimit të veprimtarive studimore janë të ndryshme, ndërsa format e veprimeve janë të ngjashme dhe iu përgjigjen studimeve në grupe. Këto forma të arsimimit të të rriturve paraqesin kontributin më të mirë për parandalimin dhe luftimin e dukurive negative në shoqëri, siç janë droga, alkooli, prostitucioni, sida, mësimi i gjuhëve të huaja, e tjera. Këto forma të veprimit të institucioneve edukativo-arsimore paraqesin shtyllë të fortë për shoqërinë

dhe luftimin e dukurive të tilla negative, bëhen faktorë të rëndësishëm në krijimin e strategjive nationale në lidhje me këto dukuri si dhe ndikojnë në politikat nacionale të fushave tjera, si në mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve, të drejtave të gruas, mbrojtjes së ambientit, e tjera. Institucionet e këtilla duhet të financohen nga Qeveria për realizimin e projekteve të tyre dhe në bashkëpunim me grupet e ndryshme të organizuara qytetare. Institucionet e tilla edukativo-arsimore kanë një rol të rëndësishëm në ngritjen e vetëdijes shoqërore, qytetare dhe demokratike të njerëzve. Nënkuftohet se kjo formë e arsimit të të rriturve ndikon në bashkëpunimin në mes njerëzve, ngritjen e tolerancës dhe të mirëkuptimit.

Mendoj se do t'ishte e dobishme që të precizohet rëndësia e këtyre institucioneve që kanë jo vetëm rëndësi nacionale, por kjo frymë e arsimimit dhe edukimit ndikon pozitivisht edhe në vetëdijesimin rajonal dhe global në përgjithësi. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën Zylfi Merxha, le të përgatitet Gjylshen Berisha.

DEPUTETI ZYLFI MERXHA:

Faleminderit zotni Kryetar i nderuar, Kryesi i nderuar, ministra të nderuar, zoja e zotri deputetë të nderuar,

Unë, kur është fjala për ligjin e arsimit në Kosovë e respektoj dhe shumë mirë e dëgjova zotri ministrin se të gjitha i ka përbledh, por kërkund nuk pasq që edhe për mua të ketë vend. Kur them për mua, mendoj për romët e mi, të cilët e kanë pas shkollën fakultative e tashti nuk e kanë, e i paguajnë shumë lartë nga Franca profesorat të vijnë t'i përgatisin këtu mësuesit dhe arsimtarët tjerë për me dhënë mësim në gjuhën rome, kurse askund nuk vijon shkolla. Unë kisha vetëm një send të pyes: 80% romë shkojnë në shkollë në gjuhën shqipe, 8% në gjuhën turke, 6% në gjuhën boshnjake, 6% nuk vijojnë shkollën, varfria e madhe – s'po mund...

Po pyes, deri kur do të presin, sepse e kanë pasë shkollën, që ta kenë edhe fëmijët e romëve shkollën fakultative në gjuhën amësore? Këtë duhet ta shohim, sepse vërtetë jemi shumë në prapambetje ne romët. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën Gjylshen Berisha, le të bëhet gati Nexhat Rexha.

DEPUTETJA GJYLSHEN BERISHA:

I nderuari Kryetar, ministra dhe deputetë të nderuar,

Vlerësoj se me hartimin dhe miratimin e këtij Projektligji për arsimin e të rriturve plotësohet një zbrastësi ligjore për funksionimin e rregullt dhe ligjor të arsimimit, aftësimit dhe afrimit të arsimit për të gjithë, në pajtim me nevojën dhe rëndësinë për shkollimin dhe aftësimin e të gjithë qytetarëve.

Ky Projektligj paraqet një bazë të mirë për përpunim të mëtejshëm nga Komisioni funksional, por do të jenë të mirëseardhura edhe vërejtjet nga ata që duan të kontribuojnë në këtë lëmi.

Disa nga vërejtjet parimore që i pata për të thënë, i thanë të tjerët, prandaj do t'i bëj vetëm disa vërejtje të vogla, por duke shpresuar se në Komisionin funksional do ta jap kontributin tim.

Për shembull, tek dispozitat e përgjithshme – përkufizimet, nën c) “Institucioni i Ministrisë së Arsimit, të Shkencës dhe Teknologjisë”... Do të bëja pyetje, cilat janë institucionet e Ministrisë së Arsimit, të Shkencës dhe Teknologjisë?

Neni 2, nuk janë të cekura fjalët për të cilat bëhet fjalë “vlerat e Kosovës”. Për çfarë vlerash bëhet fjalë: vlera kulturore, arsimore, gjuhësore apo tjera? Mendoj se duhet të ceken këto.

Në nenin 28, pika 2: “mendimi i agjencionit të akreditimit”. Duhet të jetë: mendimi me shkrim, apo gojor, dhe të ceket kjo.

Në nenin 44, të hiqet pjesa e parë krejtësisht, sepse pjesa e dytë e nënkupton.

Falënderoj dhe shpresoj se në procedim të mëtejshëm të amendamentimit ligji do të kompletohet. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën Nexhat Rexha, le të bëhet gati Ragip Zekolli.

DEPUTETI NEXHAT REXHA:

Inderuari Kryetar, të respektuar deputetë, Ky ligj i duhet Kosovës. Nuk kam vërejtje për pjesën e Projektligjit për shkolla nëntëvjeçare, sepse është domosdoshmëri. Unë i kam këto vërejtje për pjesën e arsimit të të rriturve për shkollat e mesme. Do të ishte mirë që në gjimnazet dhe në disa shkolla profesionale, si ajo e mjekësisë, të saktësohet në ligj që përkëtuar shtresë, do të thotë kjo pjesë e shkollimit të mos lejohet për arsy se këto shkolla kanë një karakter krejt tjetër dhe më mirë ruhet edhe vetë imixhi i shkollës në Kosovë, duke pas parasysh se një pjesë e nxënësve të cilët kanë mbet në vitet e 90-ta pa e mbaruar shkollimin nëpër gjimnazë dhe në disa shkolla të tjera, atyre në këto 6 vite të kaluara Ministria e Arsimit dhe Teknologjisë e Kosovës me rregullore të veta ka lejuar që ata ta përfundojnë dhe mund t'ju them me përgjegjësi se në Kosovë, ata të cilët kanë pas interesim, që i kanë lënë shkollat në gjysmë, përkëtuar 6 vite veç gati se i kanë përfunduar. Megjithatë, thash se duhet të kalojë ky ligj, por duhet të bëhet një përpunim më i saktë për arsy se edhe më tej mbetet një shtresë e nxënësve, e kam fjalën kryesisht për shkollimin e mesëm dhe të përfshihet në këtë shkollim, por në profesione të caktuara.

Mendoj se në ligj duhet saktësuar më tepër kompetenca e drejtorive komunale, sepse drejtoritë komunale ekskluzivisht merren me këtë punë. Ministria do të thotë përmes ligjit i saktëson problemet, ndërsa drejtoritë komunale do të thotë ballafaqohen me këtë dhe do të ishte mirë që nëpër komuna, qoftë të mëdha, qoftë të vogla – të lejohet vetëm nga një shkollë ku do të mund të mbahej kjo pjesë e mësimit.

Pra, në parim përkrah këtë Projektligji. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Faleminderit. Para se t’ia jap fjalën zotit Zekolli, ftoj të gjithë deputetët që janë jashtë, të kthehen në sallë sepse do t’i nënshtron hemi procesit të votimit. Urdhëroni, e ka fjalën Ragip Zekolli.

DEPUTETI RAGIP ZEKOLLI:

Faleminderit zoti Kryetar. Meqë një pjesë e diskutuesve në parim përmendën gjërat ndoshta që duhet t'i ketë Komisioni parasysh, do të mundohem mos t'i përsëris ato.

Mirëpo, nga Komisioni vërtetë duhet që një pjesë e të dhënavë pér këtë ligj të ndryshohen dhe pér këtë mund të marr shembull faqen 4, ku është nën n) dhe nën m) – kundërshtojnë njëra tjetrën dhe gjithsesi pjesa që është nën n) duhet të hiqet.

Pastaj, në faqe 10, nen 14, kur përmenden programet. Hartues i programeve vërtetë mund të jetë vetëm Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë dhe nuk mund të ketë programe private. Kjo është një çështje e cila është rregulluar edhe me Ligjin mbi arsimin fillor, të mesëm e të lartë, dhe është në kundërshtim.

Pastaj, u përmend një çështje tejet e rëndësishme: "bartësit e detyrave". Në praktikë, kjo çështje mund të rregullohet sepse vërtetë një pjesë e detyrave dhe përgjegjësive është përgjegjësi e komunës dhe duhet të jenë të precizuara me ligj.

Ndërsa, tek nen 40, kur është çështja e gjobës. Unë kujtoj se pér një institucion, i cili do të organizonte arsimin joformal apo të të rriturve, një gjobë prej 5.000 deri 8.000 euro është shumë minimale, pér arsy se, nëse llogarisim që mund të lëshohen 100 apo 500 diploma të karakterit që kërkohen sot përditë nga vendet jashtë Kosovës dhe në Evropën Perëndimore – atëherë ai do ta shlyente shumë lehtë gjobën dhe do ta arsyonte atë veprim.

Këto janë gjërat në parim dhe mendoj se në Komision do të tejkalojen. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Në sallë të pranishëm janë 64 deputetë, prandaj ftoj të deklarohemi:

Kush është që në parim të aprovohet ky Projektligj? Ju faleminderit.
 A ka ndonjë votë kundër? Nuk ka votë kundër.
 A ka abstenime? Nuk ka as abstenime.

Konstatoj se u aprovua Projektligji i shqyrtuar.

Kam një propozim. Para se të kalojmë në pikat tjera, sot ta përfundojmë, sepse pér dy projektligje që janë në rend dite nà duhen ende konsultime dhe nuk jam i sigurt që edhe nesër t'i kemi të gatshme. Në qoftë se pajtoheni, punën do të vazhdonim nesër në orën 10.

Por, nëse keni propozim tjetër, mund ta shqyrtojmë? Meqë nuk ka propozim tjetër, po përfundojmë punën e sotme.

Urdhëroni, profesor...

(Flet pa kyçje të mikrofonit, nuk dëgjohet pér transkriptim)

Profesor, edhe renditjen kur ta ndërrojmë, është mirë në fillim të seancës ta bëjmë këtë. Unë do t'ju lutja ta bëni kështu. Do të jemi në përbërje të plotë vendimmarrëse, prandaj do të vazhdojmë nesër në orën 10. Po më duket s'kemi nevojë të votojmë pér këtë propozim timin, sepse po shoh se të gjithë janë pér ta miratuar. Ju faleminderit. Shihemi nesër.

Seanca plenare e datës 21.04.2005, përfundoi punën në orën 12,40.

Seanca plenare, vazhdoi punën më 22.04.2005 dhe filloi në orën 10,00.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Mirëmëngjes. Mirëseardhje në vazhdim të punës së Seancës plenare.

Mendoj se mund të fillojmë punën. Shpresoj se për punë jemi mjaft dhe mund të fillojmë, kurse për vendimmarrje nuk kemi kuorum, por shpresoj se gjatë kohës do të bëhet kuorum i nevojshëm dhe të punojmë.

Pikë e rendit të ditës, në vijim është:

- Shqyrtimi i parë i Projektligjit për themelimin e Institutit Gjyqësor të Kosovës.

Projektligi iu është shpërndarë të gjithë deputetëve më 15 mars 2005 dhe janë përbushur kushtet për shqyrtim dhe miratimin e tij në parim.

Vërejtjet parimore do t'i referohen për shqyrtim Komisionit funksional përgjegjës për raportim dhe komisioneve kryesore.

Sa jam i informuar, zëvendëskryeministri Salihaj, në emër të Qeverisë së Kosovës para deputetëve të Kuvendit do të prezantojë Projektligjin. Urdhëroni zëvendëskryeministër, foltorja është e juaja.

ZËVENDËSKRYEMINISTRI ADEM SALIHAIJ:

I nderuari zoti Kryetar, të nderuar deputetë, ministra të nderuar,

Qeveria e Kosovës po hyn në një fazë shumë të rëndësishme të përbushjes së strategjisë legislative të vitit 2005, sidomos të pjesës që definon obligimet që rrjedhin nga plani implementues – Standardet për Kosovën.

I këtij karakteri është edhe Projektligi për themelimin e Institutit Gjyqësor të Kosovës, të cilin sot po e prezantojmë para jush. Bartëse e aktivitetave përgatitjen e këtij Projektligli ka qenë Zyra e Kryeministrat, ndërsa kontribut të çmuar kanë ofruar edhe përfaqësuesit e disa ministrive, ata të UNMIK-ut, të Këshillit të Evropës, OSBE, GTZ, AER e tjera.

Projektligi për themelimin e Institutit Gjyqësor të Kosovës paraqet bazën ligjore në të cilën do të mbështetet veprimitaria e Institutit Gjyqësor të Kosovës, si dhe zhvillueshmëria e kapaciteteve menaxhuese të tij.

Projektligi përbëhet prej 11 neneve, dhe është sistemuar, po ashtu, në 11 çështje trajtimi.

Kështu, në nenin 1, ky Projektligi trajton dispozitat e përgjithshme, në kuadër të të cilave rregullohen çështjet që kanë të bëjnë me themelimin e Institutit, selinë e tij, organet, obligimet bazë të institutit, e tjera.

Në nenin 2, Projektligi rregullon funksionet e Institutit Gjyqësor të Kosovës, në të cilat dallohen aftësimi i bartësve të funksionit gjyqësor, vlerësimi dhe organizimi i provimit përgatitor për gjyqtarë dhe prokurorë, organizimi i kurseve të aftësimit special për gjyqtarë dhe prokurorë, organizimi i kurseve për aftësimin bazë të gjyqtarëve laik dhe të kurseve të aftësimit të profesionistëve të tjerë në lëmin e drejtësisë; zhvillon plane trajnimi dhe ushtron veprimitari të tjera profesionale si institucion profesional kërkimor.

Në nenin 3, trajtohen çështjet e bordit drejtues të Institutit Gjyqësor të Kosovës, siç janë përbërja e bordit, përgjegjësitë e bordit dhe mënyra e punës së bordit.

Në nenin 4, përcaktohen përgjegjësitë e kryeshefit të Institutit Gjyqësor të Kosovës, i cili, ndër të tjera, është përgjegjës kryesor për menaxhimin dhe administrimin e përgjithshëm të Institutit.

Në nenin 5, definohen kushtet për emërimin e kryeshefit të Institutit Gjyqësor të Kosovës. Këtu është përcaktuar edhe obligimi që bordi drejtues - për emërimin e kryer - ta njoftojë Kryeministrin dhe Përfaqësuesin special të Sekretarit të Përgjithshëm.

Në nenin 6, rregullohet mënyra e financimit të Institutit Gjyqësor të Kosovës. Këtu theksohet se Instituti do të financohet nga buxheti i konsoliduar i Kosovës, por edhe nga donacionet dhe projektet hulumtuese që do t'i zhvillojë Institutit.

Në nenin 7, rregullohet mënyra e bashkëpunimit të Institutit Gjyqësor të Kosovës me Departamentin e Administratës Gjyqësore në çështjen e shpalljes së konkursit për gjyqtarë dhe prokurorë, kurse zgjedhjen e kandidatëve e ka lënë në kompetencë të Institutit, por gjithnjë duke respektuar me përpikëri kriteret e vendosura.

Në nenin 8, rregullohet mënyra e identifikimit të gjykatave dhe prokurorive të cilat kanë mundësi që ta përkrahin aftësimin praktik të kandidatëve që pretendojnë të emërohen gjyqtarë ose prokurorë.

Në nenin 9, rregullohet mënyra e organizimit të kursit bazë për gjyqtarë laik dhe profesionistë të tjerë.

Neni 10, përcakton mënyrën e organizimit të kursit për aftësim special dhe avancim.

Dhe, në fund – neni 11, bën fjalë për dispozitat përfundimtare ku trajtohet çështja e hyrjes në fuqi të ligjit, nxjerra e akteve tjera që janë në funksion të zbatimit të këtij ligji dhe mënyra e eliminimit të dispozitave të cilat janë në kundërshtim me këtë ligj.

Më lejoni t'ju them se ky Projektligj është vlerësuar lartë nga ekspertë vendor dhe ndërkombëtar, sidomos nga ekspertë të Këshillit të Evropës.

Të nderuar deputetë,

Ne - si Qeveri, konsiderojmë se aprovimi i Projektligjit për themelimin e Institutit Gjyqësor të Kosovës përbën një hap shumë të rëndësishëm në drejtim të funksionalizimit të sistemit legjislativ në Kosovë. Për këtë arsy, ju ftoj që ta aprovon Projektligjin në fjalë, në mënyrë që e tërë kjo veprimtari të vendoset në suaza të kornizës adekuatë ligjore. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Zëvendëskryeministër, ju faleminderit.

Hapim debatin në parim.

E ka fjalën Kolë Berisha, në emër të LDK. Urdhëroni, foltorja është e juaja.

DEPUTETI KOLË BERISHA:

I nderuar Kryetar Daci, të nderuar qeveritarë dhe deputetë,

Duke pas parasysh rolin e Kuvendit në këtë fazë të procedurës së miratimit të ligjeve, pë dallim nga disa deputetë të tjerë, unë në emër të Grupit Parlamentar të LDK, nuk do ta marr rolin e sponzoruesit të këtij Projektligji dhe as nuk do të flas për rolin dhe rëndësinë e pasjes apo të mospasjes së ligjit, sepse këtë, sipas detyrës zyrtare, e kreu sponzoruesi.

Nuk do të ndalem shumë as në atë që këtë tekst e bën të kapshëm, të pranueshëm dhe të denjë për procedura të mëtejshme, sepse edhe kjo u tha me kompetencë nga sponzoruesi, dhe natyrisht se nuk do t'i ngatérrojë kompetencat e leximit të parë me atë të fazës së dytë.

Do të them vetëm këtë. Kemi të bëjmë me një Projektligj, i cili do të ndërtojë dhe përcaktojë fushëveprimin e një mekanizmi, i cili deri tash nuk ka ekzistuar në sistemin tonë gjyqësor, e që ka për qëllim pavarësimin e plotë të gjyqësorit nga legjislativi dhe ekzekutivi. Kemi të bëjmë me një tekst i cili strukturalist ka një shthurje solide të lëndës, që e ka përbërje të zhvillimit. Ka gjuhë të vërtetë juridike dhe në pjesën më të madhe përshkohet me formulime të qarta, gjë që e bën të kapshëm jo vetëm për interpretuesin e zbatuesin në praktikë por edhe për palën e interesuar, qoftë ajo edhe e nivelit më të ulët të arsimimit nga kjo lëndë, por edhe nuk është imun as në lëshimet që hasim në tekstet tjera të projektligjeve të deritashme.

Edhe në këtë rast, sikur edhe deri më tanë, në vend që bazueshmëria juridike e Projektligjit t'i referohet dispozitave të Kornizës kushtetuese, si akt më i lartë juridik i një vendi, hartuesi i referohet rregullores për kornizën kushtetuese. Në procedurën e pranimit të ndonjërit nga personat përgjegjës, e parashevë edhe institucionin e konkursit, pra të zgjedhjes në mes dy e më shumë kandidatëve dhe atë të emërimit, që nuk shkojnë bashkë.

Së fundi, do të përmendja edhe këtë vërejtje. Në tërë tekstin e këtij Projektligji, në vend të fjalës "zgjedh" përdoret fjala "zgjidh", që ka kuptim krejt të kundërt.

Një numër dispozitash, natyrisht se kërkojnë riformulim të qartë, por megjithatë Grupi Parlamentar i LDK mendon se këtij Projektligji duhet t'i jepet viza për procedurë të mëtutjeshme. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Faleminderit zoti Berisha. E ka fjalën Gjylnaze Syla, në emër të Aleancës. Urdhëroni Gjylnaze.

DEPUTETJA GJYLNAZE SYLA:

Faleminderit zoti Kryetar. I nderuari Kryetar, të nderuar anëtarë të kabinetit qeveritar, deputetë të nderuar,
Instituti Gjyqësor i Kosovës është themeluar në vitin 2003 në Kosovë me Urdhëresën administrative të UNMIK-ut. Ky Institut ka vepruar në kuadër të strukturës administrative të UNMIK-ut. Me Projektligjin që e propozon Qeveria për themelin e Institutit Gjyqësor të Kosovës, ky Institut do të kalojë në kompetencat vendore, duke u udhëhequr nga Bordi Drejtues i cili kryesisht përbëhet nga përfaqësuesit e institacioneve vendore.

Grupi Parlamentar i Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës, përshëndet këtë iniciativë të Qeverisë dhe e përkrah në parim këtë Projektligj.

Ndërtimi i Institucionit Gjyqësor të Kosovës, është një hap i rëndësishëm në drejtim të krijimit të institacioneve demokratike në Kosovë.

Jemi të vetëdijshëm për problemet e shumta, me të cilat ballafaqohet gjyqësia në Kosovë dhe të cilat janë duke e sfiduar sundimin e ligjit në Kosovë. Një pjesë e madhe e këtyre problemeve ka të bëjë me kapacitetet e prokurorëve dhe gjyqtarëve në Kosovë. Një gjë e tillë është konstatuar në raportet, si nga vendorët ashtu edhe nga ndërkombëtarët, por edhe në vërejtjet e qytetarëve.

Projektligji parasheh provimin kualifikues dhe aftësimin profesional shtesë të kandidatëve për prokurorë dhe gjyqtarë në Kosovë.

Duke pas parasysh, gjithashtu nevojën për trajnime për gjyqtarët dhe prokurorët, të cilët janë të emëruar në këto poste në të kaluarën, kjo ka një rëndësi të madhe meqenëse kemi ndërrim të sistemit politik në Kosovë, orientimin e ri të sistemit ekonomik në atë të konkurrencës së lirë dhe intensitetin e shtuar të ligjdhënieve në Kosovë. Prandaj, nevoja e arsimimit të vazhdueshëm për gjykatës dhe prokurorë është një domosdoshmëri imediate.

Grupi Parlamentar i Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës përkrah themelimin e këtij Instituti dhe përkrah aftësimin sa më kualitativ të gjykatësve dhe prokurorëve. Konsiderojmë se një gjyqësor profesional do t'i kontribuojë vendojves së sundimit të ligjit në Kosovë. Shpresojmë se ky Projektligj do të miratohet nga Kuvendi dhe se zbatimi i tij do të fillojë sa më shpejt.

Megjithkëtë, duam që t'i theksojmë disa çështje teknike, që janë dhënë në këtë Projektligj, dhe të cilat do të shtjellohen më tej në komisionet parlamentare. Apelojmë te Komisioni për buxhet dhe financa që të ndihmojë dhe të pranojë zgjidhjen e paraparë me Projektligj, ku parashihet që donatorët e ndryshëm të bëjnë investime në projektet e ndryshme. Konsiderojmë se është çështje esenciale dhe prioritare ngritura e profesionalizmit në gjyqësi dhe përparimi qoftë teknik apo profesional i tij.

Duke pas parasysh buxhetin e kufizuar të Kosovës, mjetet buxhetore të limituara, dhe në anën tjeter interesimin e madh të donatorëve ndërkombëtar që të investojnë në gjyqësi, apelojmë te Komisioni për buxhet e financa që të përkrahin zgjidhjen e paraparë me këtë Projektligj. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Në emër të Grupit 6+ Shpresa Murati, nga "Vakat-i". Shpresa, foltorja është e juaja, urdhëroni.

DEPUTETJA SPRESA MURATI:

Poštovani predsedniče, poštovana Vlada i poslanici. Nacrt zakona o osnivanju Kosovskog instituta za pravosudje je od velikog značaja za zakonodavstvo i predstavlja osnov za razvoj sudshtva na Kosovu.

Institut za pravosudje Kosova je glavna institucija, odgovorna za osposobljavanje potencijalnih nosilaca funkcije u pravosudju, odnosno za sudiye i tužioce. Naime, to je Institut za stručno osposobljavanje sudiya i tužilaca, za njihovu stručnu specijalizaciju i unapredjenje, razvoj planova za kratkoročnu, srednjeročnu i dugoročnu obuku kandidata za efikasnije, uspešnije i nepristrasno sudshtvo. Institut je odgovoran i za organizovanje pripremnog ispita za sudiye i tužioce, kurs za osnovno i profesionalno osposobljavanje profesionalaca iz oblasti prava, sve to u cilju razvoja sudshtva na Kosovu i u skladu sa evropskim standardima.

Bord, kao organ Instituta za pravosudje Kosova, sastoji se od 13 članova, od kojih 2 člana treba da budu iz redova manjinskih zajednica. To stoji u članu 3.2.

Bilo bi poželjno konkretizovati: iz redova kojih manjinskih zajednica treba da budu ta dva člana.

Na proces izrade Nacrta zakona učestvovali su i poznati lokalni i medjunarodni stručnjaci iz ove oblasti. Primetila sam da se medju članovima Radne grupe namazi, kao deseti član, Mazlum Baraliu, direktor Instituta pravosudja Kosova. Ne znam da li je u pitanju tehnička greška s obzirom da Kosovski institut za pravosudje još uvek nije osnovan, tek sada se prosledjuje Skupštini Nacrt zakona o osnivanju Kosovskog instituta za pravosudje.

I, na kraju, zbog kvalitetnog sadržaja teksta ovog nacrta zakona, zbog jasno definisanih konkretnih članova i tačaka, a koji će u toku Skupštinske procedure postati još kvalitetniji i sadržajniji, Parlamentarna grupa 6+ u načelu prihvata ovaj nacrt zakonika. Hvala.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Faleminderit. E ka fjalën Ramadan Kelmendi. Urdhëroni Ramadan.

DEPUTETI RAMADAN KELMENDI:

I nderuari Kryetar, tē nderuar deputetë e ministra, si dhe tē pranishëm tjerë, Themelimi i Institutit Gjyqësor në Kosovë, ka një rëndësi të veçantë, jo vetëm pse mungon legjislacioni i kësaj fushe dhe ka zbratzësi të theksuara në këtë drejtim, por se me këtë propozimligj krijohet bazë themelore e ushtrimit të punëve dhe të menaxhimit të Institutit Gjyqësor të Kosovës. Në kohën kur nuk kemi kritere të qarta për emërimin dhe shkarkimin e gjyqtarëve dhe prokurorëve, si dhe përgatitjen e tyre profesionale për gjyqtarë dhe prokurorë – tē efektshëm e tē paanshëm, jo diskriminues – është mëse e nevojshme themelimi i Institutit Gjyqësor të Kosovës, nga se Rregullorja e UNMIK-ut dhe Urdhëresa administrative tanimë janë tē tejkluara.

Megjithë vlerësim se mungon ministria e drejtësisë, do tē zbehet dukshëm puna e institucionit gjyqësor të Kosovës. Natyrisht, shoh tē arsyeshme të kemi ligjin mbi themelimin gjyqësor të Kosovës, por i paraqes disa sygjerime në këtë propozimligj.

Institucioni Gjyqësor i Kosovës, mund tē lidhë marrëveshje të mirëkuptimit e tē bashkëpunimit profesional dhe shkencor me institucionet vendore dhe ndërkombe, si dhe me individët profesional theksoj shkencor tē vendit tē kësaj natyre nga lëmi adekuat, e jo vetëm siç parasheh neni 1 pika 3 e këtij propozimligji.

Propozimligji nuk parasheh mënyrën dhe procedurën e fundit tē formimit të organeve të institucionit gjyqësor të Kosovës, si për shembull kryeshefit ekzekutiv, bordit tē drejtoreve si dhe kriteret për këto vende udhëheqëse, por vetëm përcakton detyrat dhe përgjegjësitë, që nuk është në pajtueshmëri tē plotë me përbajtjen e tekstit.

E treta. Në nenin 2 tē propozimligjit për institucionin gjyqësor të Kosovës janë përcaktuar disa përgjegjësi tē tij, tē cilat nuk kanë tē bëjnë fare me institucionin gjyqësor. Për shembull: “ofron kurse”? Mendoj se një institucion i rangut tē tillë, nuk mund tē ofrojë kurse për aftësimin profesional për njerëzit profesional. “Bën lehtësira tē organizimit për trajnim”? Nëse ka kuptimin organizativ, është tjetër çështje, por për “lehtësira për dhënen e provimeve” nuk mund tē merr përgjegjësi një institucion i cili ka pretendime tē jetë i nivelit tē tillë.

Vlerësoj se struktura dhe përbërja e bordit drejtues të institucionit gjyqësor nuk është adekuat me mënyrën e përfaqësimit profesional-shkencor dhe atë me mënyrën e përfaqësimit politik tē minoritetave, sepse është institucion që grada dhe forma organizative e tij duhet tē jetë e tillë.

Vlerësoj se duhet dalluar ligjin mbi themelimin e institucionit gjyqësor nga statuti i institucionit gjyqësor, i cili përgallon marrëdhëni brendapërbreda vetë institutit.

Po ashtu, vlerësoj se është mëse e domosdoshme të bëhet riformulimi i përgjegjësive të kryeshefit të institucionit gjyqësor, nga se disa përgjegjësi vihen ndesh me disa dispozita të propozimligjit, dhe në veçanti me nenin 5 të këtij propozimligji.

Institucioni gjyqësor i Kosovës, sikurse shumë veprimitari të tjera me interes, duhet të përcaktojë përqindjen e vetëfinancimit, e jo tërë veprimtarinë ta mbështet vetëm në buxhetin e Kosovës, sepse nga veprimtaria e Institutit kanë të hyra materiale, të cilat duhet ta vetëfinancojnë.

Mendoj se në tërësi Drejtoria e Administratës Gjyqësore, në bashkëpunim me Komisionin prokurorial të Kosovës, duhet të bëjnë publike kushtet për emërimin dhe shkarkimin e gjyqtarëve dhe prokurorëve përmes këtij propozimligji dhe të kenë vlerësimë dhe kritere të përcaktuara decidive dhe jo mbi baza familjare e tjera të bëhet emërimi dhe shkarkimi i gjyqtarëve të cilët sot nuk janë adekuat me nevojën e kohës.

Së fundi - dispozitat përfundimtare, nuk janë në harmoni me standartet unike të ligjeve që i miraton ky Kuvend.

Megjithëkëto vërejtje dhe sugjerime, unë ndaj mendimin se duhet aprovuar në këtë fazë të miratimit këtë propozimligj. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Ky ishte diskutuesi i fundit. Në monitor shihet se janë 62 deputetë të regjistruar. Në letrat që i kam, kam diskrepancë. Në njëren i kam 59, në njëren 62. Prandaj, ju lus t'i fusim kartelat me kohë, ose si të harmonizohen letrat e dorëzuara me monitorin, do të votojmë për të dy ligjet, por ndaras.

Kalojmë në pikën tjeter vijuese të rendit të ditës – pika e shtatë:

- Shqyrtimi i parë i Projektligjit për tokat bujqësore.

Ju lus që, edhe ministrat prezent - që janë deputetë, të numërohen për kuorum.

(Ndërhyrje – pa kyçje të mikrofonit)

Ju lus, kam diskrepancë letrash! Le të jipet numri i deputetëve edhe një herë, para se të vazhdojmë.

(Ndërprerje e shkurtër)

Tani kemi kuorum. 61 deputetë jemi në sallë, prandaj ju ftoj të deklarohemi:

Kush është për miratim në parim të Projektligjit të debatuar më parë? Ju faleminderit.
A ka votë kundër? Nuk ka asnjë votë kundër.
A ka abstenime? Nuk ka as abstenime.

Prandaj, konstatoj se Projektligji është aprovuar në parim.

Duhet të theksoj edhe këtë. Komisionet që duhet ta shqyrtojnë janë: Komisioni për gjyqësi, legjislacion dhe Kornizë kushtetuese, si Komision funksional e referues; Komisioni për buxhet dhe Komisioni për komunitete.

Komisionet duhet, në afatin prej 3 javësh, ta shqyrtojnë Projektligjin dhe Kuvendit t'i paraqesin raport me rekomandime.

Po vazhdojmë pra me pikën 7 – Shqyrtimi i Projektligjit për tokat bujqësore.

Projektligji iu është shpërndarë deputetëve më 16 mars 2005 dhe janë përbushur kushtet për shqyrtim dhe miratimin e tij në parim.

Vërejtjet parimore do t'i referohen për shqyrtim Komisionit funksional përgjegjës për raportim dhe komisioneve kryesore.

Ftoj zëvendësministri Tomë Hajdaraj, që në emër të Qeverisës ë Kosovës, para deputetëve të Kuvendit, të prezantojë Projektligjin. Zëvendësministër, foltonja është e juaja. Urdhëroni.

ZËVENDËSMINISTRI TOMË HAJDARAJ:

Zoti Kryetar, të nderuar deputetë, zoti zëvendëskryeministër, kolegë ministra, Shkurtimisht do të bëjmë prezantimin e Projektligjit për tokat bujqësore, shfrytëzimi dhe mbrojtja e së cilës është e nevojshme të rregullohet me ligj. Ndryshimi i rrëthanave politiko-ekonomike dhe kalimi nga sistemi i bazuar në ekonominë e planifikuar dhe në pronën shoqërore në ekonomi të tregut e bëjnë në shumë pjesë të papërdorshëm ligjin për tokat bujqësore të Kosovës 21/84, i cili është aplikuar deri më tanë si ligj i aplikueshëm në bazë të Rregullores së UNMIK-ut 99/24.

Objektivat kryesore të këtij Projektligji janë:

- shfrytëzimi i tokës bujqësore;
- mbrojtja e tokës bujqësore si nga ndërrimet ilegale të destinimit;
- mbrojtja nga ndotja dhe erozioni, e tjera;
- qiradhënia e tokës bujqësore;
- rregullimi i tokës bujqësore;
- formimi i fondit të tokës bujqësore dhe pyjore.

Toka bujqësore në Kosovë, për arsyet e ndryshme, nuk shfrytëzohet sa duhet, gjegjësisht një pjesë e saj mbetet djerrinë.

Me këtë Projektligj rregullohet mënyra e shfrytëzimit të tokës bujqësore, ndalesat dhe detyrimet që mund të dalin gjatë shfrytëzimit dhe synohet të krijohet një bazë ligjore që mundëson shfrytëzimin më të madh të tokës bujqësore për qëllime bujqësore nga vetë pronarët apo në rastet kur pronarët nuk mund ta punojnë vetë përmes dhënieve me qira nga pronarët apo nga organi komunal kompetent për bujqësi.

Dukuria, e cila është duke dëmtuar më së shumti tokën bujqësore në Kosovë, është shfrytëzimi i saj për qëllime jobujqësore, apo ndërtimet ilegale, pa ndërrimin paraprak të destinimit në procedurën e paraparë, në disa raste edhe dhënia e lejeve për ndërrimin e destinimit pa plan hapësinor apo zhvillimor të komunave, sidomos në tokat bujqësore afër rrugëve magjistrale.

Është vlerësim i Ministrisë se në 15 vjetët e fundit, rreth 20.000 hektarë tokë bujqësore janë shndërruar në tokë ndërtimore. Ndërtimet ilegale bëhen edhe në tokat bujqësore, të cilat janë rregulluar me komasacion dhe ato nën sisteme të ujitjes.

Me Projektligjin e ri, synohet të ndalohet kjo dukuri, duke ndaluar çdo ndërtim në tokat bujqësore, ndërsa për ndërrimin e destinimit të tokës bujqësore dhe shfrytëzimin e saj për qëllime jobujqësore duhet që nga organet kompetente të hartohen planet hapësinore dhe zhvillimore.

Në Kosovë, gjithashtu, është i theksuar copëzimi i tokës bujqësore në parcela të vogla, e cila dukuri ndikon në zvogëlimin e sipërsfaqes së tokës së punueshme, si dhe dukshëm pengon përdorimin e masave agroteknike dhe makinerisë bujqësore për punimin e tokës.

Projektligji ndalon copëzimin e tokave të rregulluara më parë, si dhe një kapitull përmban dispozita për rregullimi ne tokave bujqësore të cilat, bashkë edhe me ligjet tjera në fuqi nga kjo fushë, do të mundësojnë rregullimin e tokave bujqësore deri në nxjerrjen e një ligji të veçantë, i cili do të rregullonte në tërsi këtë lëmi.

Projektligji përmban dispozita, të cilat ndalojnë ndotjen e tokës bujqësore, si dhe parashevë prime të nevojshme që duhet të ndërmerren për mbrojtjen e tokës bujqësore nga erozioni.

Projektligji, me disa dispozita rregullon edhe shfrytëzimin e kullosave, të cilat, sipas këtij ligji, trajtohen si tokë bujqësore, si dhe kushtet që duhet të plotësohen në një kullosë që mund të shndërrohet në kulturë tjetër bujqësore.

Një kapitull i këtij Projektligji i kushtohet formimit të fondit të tokës bujqësore dhe pyjore, i cili do të ketë kompetencë të administrojë me tokat bujqësore, ti cilat janë në pronësi shoqërore dhe publike. Në këtë fond do të futeshin tokat të cilat konsiderohen kontestuese, dhe tokat të cilat pronarët vullnetarisht ia japid këtij fondi.

Cilat janë arsyet për themelimin e këtij fondi? Siç është e njohur, në të gjitha shtetet në tranzicion ish-socialiste, është nxjerrë ligji për denacionalizimin, sipas të cilit ish pronarëve që iu janë marrë tokat bujqësore dhe pyjore për shkaqe politike dhe të sistemit – ato iu janë kthyer në disa raste. Edhepse shumë pronarë kanë pritur që tokat e marra – në kllapa (për shkak të reformës agrare, kolonizimit e tjera) t'u kthehen, në Kosovë kjo nuk ka ndodhë për arsyet e njohura, kryesisht politike.

Propozohet që këto toka të futen në fondin e tokave bujqësore dhe pyjore, të mbrohen nga ky fond dhe të sigurohet shfrytëzimi i tyre përmes dhënies me qira deri në krijimin e bazës ligjore për kthimin e ish pronarëve apo privatizimin e tyre nëse nuk ka bazë për kthim ish-pronarëve.

Ky Projektligj është hartuar nga ekspertë të Ministrisë. Hartimin e këtij Projektligji e kanë mbështetur edhe ekspertë të angazhuar nga Projekti ASPAUK, i cili vepron në kuadër të Bashkësisë Evropiane dhe është financuar nga AER-i.

Gjatë fazave të shqyrimit të këtij Projektligji, janë kyçur edhe institucione të ndryshme, siç është Ministria e Shërbimeve Publike, gjegjësisht Agjencioni Kadastral i Kosovës, Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, Fakulteti i Bujqësisë, Agjencioni Kosovar i Mirëbesimit dhe tjerë. Versioni final është hartuar nga Grupi punues i Qeverisë.

Për hartimin e këtij Projektligji janë shfrytëzuar përvojat e shteteve të rajonit. Nga shtetet e rajonit janë shfrytëzuar Ligji për tokën bujqësore nga Kroacia, Bosnja e Hercegovina, Shqipëria dhe Sllovenia. Ndërsa, konsultantët ndërkombëtar që kanë punuar në këtë Projektligj kanë sjellë përvojën nga shteti që kanë ardhur. Është fjalë për Britaninë e Madhe

dhe disa shteteve tjera evropiane. Në disa pjesë janë shfrytëzuar edhe dispozita profesionale të ligjit të vjetër të Kosovës për tokën bujqësore.

Gjatë hartimit të këtij Projektligji, janë marrë parasysh edhe specifikat e Kosovës në këtë fushë, si: mosshfrytëzimi në nivelin e duhur të tokës bujqësore, copëzimi i madh i ngastrës së tokës bujqësore dhe dukuria e ndërtimeve dhe ndërrimit të destinimit pa leje dhe procedurë të përcaktuar, të cilat e dëmtojnë shumë tokën bujqësore.

Ligji për tokën bujqësore është ndër ligjet më të rëndësishme të lëmisë së bujqësisë, prandaj si i tillë ka hyrë në programin e standardeve për Kosovën. Është fjala për standardin e pestë.

Projektligji është analizuar edhe nga Njësia për standardizim i Zyrës së Qeverisë për integrim evropian dhe është vlerësuar se synimet e përgjithshme, parimet dhe marrëveshjet e përfshira në këtë propozim janë në pajtueshmëri me standartet dhe dispozitat e zbatueshme të legjislacionit të bashkësisë Evropiane.

Duke marrë parasysh të gjitha këto që u cekën më lartë, propozojmë që ky Projektligj të aprovohet sot nga Kuvendi i Kosovës. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Zëvendësministër ju faleminderit.

Hapim debatin në parim. E ka fjalën Lulzim Zeneli, në emër të LDK. Urdhëroni Lulzim, foltorja është e juaja.

DEPUTETI LULZIM ZENELI:

Inderuari Kryetar i Parlamentit, anëtarë të kabinetit qeveritar, deputetë të nderuar, E konsiderojmë të rëndësishëm procedimin e këtij Projektligji nga ana e Qeverisë për miratim në Kuvend, e sidomos tash kur kihet parasysh gjendja aktuale e tokës bujqësore në vend, edhepse në anën tjetër, lirisht mund të themi se në këtë proces jemi të vonuar. Sido që të jetë, ne përpara sot kemi një projekt i cili është ambicioz, në kontekst të përmirësimit të gjendjes aktuale të tokës bujqësore.

Mendojmë se ky Projektligj ofron një bazë të mirë ligjore në mbrojtjen, rrugullimin, shfrytëzimin dhe rrugullimin e tokës bujqësore në vend.

Vlerësojmë se ky Projektligj adreson obligime dhe krijon kompetenca autoriteteteve përkatëse në ushtrimin e përgjegjësive dhe aktiviteteve në zbatim të këtij projekti.

Në anën tjetër, ne këtë Projektligj e konsiderojmë të nevojshëm për qartësimin e pozicionit rrëth shfrytëzimit të tokës bujqësore për qëllime industriale, sic është rasti kur kemi të bëjmë me Mihjen Sipërfaqësore. Pra, kur kemi të bëjmë me proces të ndërrimit të destinacionit – shfrytëzimit.

Inderuar zoti Kryetar,

Me plotësimet eventuale dhe me disa vërejtje, të cilat ne i konsiderojmë të riparueshme, Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës përkrah në parim këtë Projektligj. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDTI NEXHAT DACI:

Ju faleminderit shumë. E ka fjalën Xhevdet Neziraj, nga IRDK – besoj në emër të Aleancës. Urdhëroni Xhevdet, foltorja është e juaja.

DEPUTETI XHEVDET NEZIRAJ:

I respektuari Kryetar i Kuvendit të Kosovës akademik Daci, të respektuar ministra dhe kolegë deputetë,

Projektligji për tokat bujqësore, që përgullon shfrytëzimin, rregullimin dhe qiradhënen e tokës bujqësore, është një Projektligj me prioritet sepse me anë të këtij ligji mundësohet shfrytëzimi racional i tokës në degë ne prodhimtarisë bujqësore - si degë me rëndësi e zhvillimit ekonomik të vendit.

Neve na është e njojur se gjatë një viti importohen me miliona euro produkte ushqimore bujqësore, produkte këto që me shfrytëzimin racional, në mënyrë institucionale, jo vetëm që mund të plotësojmë nevojat tona me produkte bujqësore, por edhe mund të eksportohet në vende tjera.

Grupi Parlamentar i Aleancës për Ardhmërinë e Kosovës, mbështet këtë ligj, mirëpo njëherit ka edhe disa vërejtje.

Në nenin 7, pika 4, kur kemi të bëjmë me shndërrimin e kullotave në kulturë tjetër, ku thuhet për “përgatitjen e dokumentacionit ekonomiko-teknik”, duhet të sqarohet se cili institucion duhet të merret me këtë.

Në nenin 7, pika 7, ku thuhet se “kompensimi për shfrytëzimin e kullosave, mjetet arkëtohen në buxhetin e konsoliduar të Kosovës”, do të tha se një pjesë do të duhej të shkojë edhe në fondin komunal për zhvillimin e bujqësisë.

Në nenin 12.5, nën pikën a) e po ashtu edhe në nenin 13 pika 3 kemi vërejtje ku “në hartimin e planit hapësinor duhet të marrin pjesë edhe organet kompetente për bujqësinë pranë kuveneve komunale ose drejtoritë e bujqësisë”.

Me eliminimin e këtyre të metave që do t'i bëjë Komisioni funksional dhe deputetët tjerë, besoj se ky ligj do të jetë i përkryer dhe do të arrihet shfrytëzimi dhe mbrojtja e tokës bujqësore në mënyrë institucionale, sepse deri më sot ka ekzistuar një kaos i vërtetë në këtë drejtim. Vetëm të shikosh gjatë magjistraleve, sikur që ceku zoti zëvendësministër, shihet se sa është i keqpërdorur ky ligj. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Xhevdet, ju faleminderit. E ka fjalën Zyrije Maloku, dhe e fundit Sanije Aliaj.

Ftoj të gjithë deputetët, pa marrë parasysh a janë ministra a deputetë, të kthehen në sallë, sepse do të votojmë.

DEPUTETJA ZYHRIJE MALOKU:

I nderuari zoti Kryetar, ministra dhe zëvendësministra të nderuar, kolegë deputetë, Projektligji për tokën bujqësore, është një ndër projektligjet më të rëndësishme të lëmit të bujqësisë, ligj i cili ka qenë dashur shumë më herët të hartohet dhe miratohet nga ky Kuvend

nëse duam t'i shpëtojmë edhe ata pak hektarë tokë të pëlleshme dhe të mos përfundojnë nën sipërsaqen e materialit ndërtimor.

Të gjithë ne jemi dëshmitarë se në dhjetë vitet e fundit çfarë është bërë me tokën bujqësore, sa hektarë tokë bujqësore janë shndërruar në tokë ndërtimore. Dukuria, e cila dëmtoi më së shumti tokën bujqësore, është shfrytëzimi i saj për qëllime tjera, siç janë ndërtimet ilegale, e në disa raste edhe dhënia e lejeve për ndërtimë të ndryshme pa pas plan hapësinor apo zhvillimor të komunave. Kjo ndodhë sidomos në tokat bujqësore rrëzë rrugëve magjistrale, siç është ndërtimi i pompareve të benzinës, minifushave të futbollit, pishinave e shumë objekteve tjera.

Këto dukuri janë duke dëmtuar më së shumti tokën bujqësore në Kosovë, andaj qytetari i Kosovës është i detyruar të importojë produkte bujqësore nga shtetet fqinje, bile shpeshherë edhe ato më elementare që i nevojiten kuzhinës në jetën e përditshme.

Me hyrje në fuqi të këtij ligji, shpresojmë se do të ndalohet kjo dukuri e ndërtimit të objekteve në tokat bujqësore.

Ajo që vlen të potencohet lidhur me këtë ligj, është se teknika e hartimit është pothuaj më e mirë se në ligjet tjera. Është një ligj pothuaj se i plotë, që do të ketë fare pak nevojë për intervenime përmes amendamenteve.

Vërejtje kam në nenin 31, te ndalimi i copëzimit të tokave bujqësore. Mendoj se në këtë nen nuk është definuar sa duhet ndalimi i copëzimit të tokave bujqësore në parcela të vogla, dukuri e cila ndikon në zvogëlimin e sipërsaqes së tokës së punueshme, si dhe dukshëm pengon përdorimin e masave agroteknike dhe makinerisë bujqësore për përpunimin e tokës. Me rëndësi është se janë krijuar mekanizma për mbrojtjen dhe kontrollin e tokave bujqësore. Do të ketë amendamente në fazën e mëtutjeshme të shqyrtimit të këtij Projektligji, do të jetë i mirëseardhur edhe pjesëmarrja e ekspertëve të kësaj fushe në punën e Komisionit funksional, sepse synojmë të kemi një ligj vërtetë të hartuar mirë, të lehtë për zbatimin e tij në praktikë.

Mbështes këtë ligj në parim dhe me anëtarët e Komisionit funksional do të punojmë që ta begatojmë në fazën e mëtutjeshme me amendamente që do t'ia prezantojmë Kuvendit. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën Sanije Aliaj, le të bëhet gati Rifat Krasniç, nga KDTP.

DEPUTETJA SANIJE ALIAJ:

I nderuar Kryetar i Kuvendit zoti Daci, i nderuar zëvendëskryeministër, ministra dhe të nderuar deputetë,

Toka bujqësore, si pasuri natyrore është me vlera të pazëvendësueshme dhe si e tillë duhet të jetë në qendër të vëmendjes, sidomos tek ne në Kosovë, kur për një banor kemi 0.15 hektar. Mendoj se jemi vonuar shumë rreth prurjes së ligjit mbi tokat bujqësore, kur dihet se toka në Kosovë deri më tani është shfrytëzuar dhe ndërruar destinimi pa kurrfarë kriteri dhe në mënyrë të pakontrolluar nga institucionet përkatëse. Kjo në mungesë të planit hapësinor, ku duhet pas kujdes me rastin e zgjerimit të qyteteve dhe vendbanimeve tjera, sidomos kur toka gjendet nën sistemin e ujites.

Vlen për t'u theksuar se më këtë Projektligj rregullohet dhënia e tokës përkohësisht në shfrytëzim nëse kuvendi komunal konstaton se toka ka mbet e pashtfrytëzuar më gjatë se dy vjet, gjë që mendoj është shumë me rëndësi sepse pamundëson shumë sipërfaqe të tokave bujqësore të mos mbesin djerrina. Sipërfaqe të tillë hasim gjithandej në Kosovë, për shkak se bujku nuk mund t'i përballojë çmimet e larta për kultivimin e kulturave bujqësore. Kjo çështje rregullohet me kontratë në mes kuvendit komunal, shfrytëzuesit dhe pronarit të tokës.

Në kapitullin e tretë të Projektligjit, organi kompetent i kuvendit komunal, në bashkëpunim me Ministrinë e Bujqësisë, e bën klasifikimin e tokave bujqësore në tetë klasë, në bazë të bonitetit. Mendoj se ky veprim për të qenë i suksesshëm duhet të hartohet plani hapësinor dhe zhvillimor i komunave, sepse vetëm në periudhën e pasluftës në komunën e Ferizajit kemi sipërfaqe të mëdha të tokave bujqësore e cila është degraduar, i është ndërruar destinimi pa ndonjë procedurë të duhur dhe kështu kemi humbur një sipërfaqe të tokave bujqësore prej 500 deri në 600 hektarë pa llogaritur sipërfaqen prej 30 hektarësh në përdorim të KFOR-it grek dhe 300 hektarësh në përdorim të KFOR-it amerikan.

Të gjitha shtetet në tranzicion, të dala nga ish-sistemet socialiste, kanë ligjin për denacionalizimin, sipas të cilët ish-pronarëve që u është marrë toka për shkaqe të ndryshme politike – me kolonizim të reformave agrare, t'i kthehet prona aty ku është e mundur sepse pronarët janë në pritje.

Në nenin 16 të Projektligjit, ku paraqitet kompensimi për ndërrim destinimi, shkakton huti, sepse duhet të edhe një paragrafi. Citoj: "Të gjitha sipërfaqet bujqësore, të cilat shtrihen në kuadër të planit hapësinor dhe zhvillimor dhe jashtë tij, duhet të bëhet kompensimi".

Për objektet afariste, të jetë një çmim enorm për të penguar dhe deinkurajuar qytetarët për ndërtimë në toka bujqësore të bonitetit të lartë.

Të lejohet me ligj ndërrimi i destinimit, pagesa për kompensim të grumbullohet në një fond të posaçëm, që me mjetet e atij fondi të stimulohen fermerët të cilët tregojnë gatishmëri për konsolidimin e sipërfaqeve bujqësore.

Të parashihet që tokat bujqësore, të cilat privatizohen, mos të bëhet copëtimi i tyre, sepse në sipërfaqe të vogla nuk mund të planifikohet prodhimtari intensive e kulturave bujqësore, siç ndodhë në disa komuna ku toka e privatizuar shitet e stërvshitet dhe i ndërrrohet destinimi.

Me këtë Projektligj, Ministria e Bujqësisë, në bashkëpunim me kuvendet komunale, parasheh kushtet e rregullimit të tokave, të cilat janë brenda zonës gjeografike të propozuar për zonë të projektit për rregullim, në pajtim me dy të tretat e pronarëve të tokave, me qëllim të bashkimit të ngastrave për kultivimin e kulturave bujqësore që mundëson rritjen e prodhimit vendor dhe përmirësimin e standardit jetësor të shumë familjeve.

Me dispozitat ndëshkimore prej 1.000 deri në 10.000 euro, konsideroj se janë simbolike, por deri diku zvogëlon ndërrimin e destinimit të tokave bujqësore.

Projektligjin e përkrah në parim, sepse fut në kornizë ligjore këtë segment mjaft të rëndësishëm. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Sanije, ju faleminderit. E ka fjalën Rifat Krasniç, i fundit. Urdhëroni Rifat.

DEPUTETI RIFAT KRASNIC:

(Në mungesë të incizimit origjinal, transkriptohet nga përkthimi simuluan në shqip):

Në emër të Grupit Parlamentar 6+ dhe në emër të Komisionit për bujqësi dhe mjedis, përshëndes Kryetarin e Parlamentit, zotri Nexhat Dacin dhe Kryesinë e punës.

Në fillim dua të falënderoj Ministrinë e Bujqësisë, në krye të së cilës është zëvendësministri Tomë Hajdaraj dhe në saje të së cilës Komisioni parlamentar me sukses është duke i zbatuar priorititetet e kësaj Ministrie.

Problemi, të cilin dua ta theksoj i takon çështjes financiare. Bujqësia me buxhetin prej 0.6% do të fundoset edhe më tej, në vend se të përparojë. Nëse Kuvendi vlerëson se kemi të bëjmë me një degë të rëndësishme, çka padyshim është, propozoj që Kryesia të gjejë mënyra të përmirësimt të buxhetit sa i përket bujqësisë, të cilat sugjerime pastaj do t'i dërgohen Ministrisë për Ekonomi e Financa.

Sa i përket Projektligjit për tokën bujqësore, mjafton të theksohet se ky Projektligj bën pjesë në standarde të caktuara për Kosovën, gjë që flet për rëndësinë e saj. Po qe se do të arrihet implementimi i këtij ligji, do të thotë se do të zhduken edhe shumë dukuri negative sa i përket pronës dhe destinimit. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Faleminderit: 62 deputetë janë të pranishëm në sallë, edhe një u kthy - 63, prandaj ju pyes:

Kush është për aprovim në parim të këtij Projektligji? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka asnjë votë kundër.

A ka abstenime? Nuk ka as abstenime.

Konstatoj se u miratua në Projektligji në parim.

Komisionet që duhet ta shqyrtojnë: Komisioni për mjedis, planifikim hapësinor, bujqësi dhe zhvillim rural, si Komision funksional dhe referues; Komisioni për gjyqësi, legislacion dhe Kornizë kushtetuese; Komisioni për buxhet dhe Komisioni për komunitete.

Kalojmë në pikën vijuese të rendit të ditës:

- Shqyrtimi i parë i Projektligjit për procedurat administrative.

Projektligji iu është shpërndarë deputetëve më 22 mars 2005 dhe janë përbushur kushtet për shqyrtim dhe miratimin e tij në parim.

Vërejtjet parimore do t'i referohen për shqyrtim Komisionit funksional përkatës.

Ftoj ministreshën Melihate Tërmkolli, që në emër të Qeverisë së Kosovës, para deputetëve të Kuvendit, të prezantojë Projektligjin. Foltorja është e juaja ministre.

MINISTRESHË MELIHATE TËRMKOLLI:

Ju faleminderit. I nderuar Kryetar i Kuvendit, të nderuar deputetë, Projektligji për procedurat administrative është Projektligj me të cilin rregullohet një fushë e rëndësishme e funksionimit më efikas të administratës dhe që hyn në rangun e ligjeve të rëndësishme në kuadër të procesit të ndërtimit të sistemit të ri juridik në Kosovë dhe konform

standardeve ndërkombëtare për procedurat administrative. Në mungesë të legjislacionit të përshtatshëm në këtë lëmi, nxjerra e ligjit të procedurave administrative fiton peshë dhe rëndësi të veçantë.

Projektligji i procedurave administrative rregullon marrëdhëniet midis organeve të administratës publike dhe të qytetarëve duke iu ofruar palëve më shumë garanci procedurale. Ky ligj përmban rregulla procedurale me të cilat garantohet efikasitet, përgjegjshmëri, integritet dhe transparencë e lartë të autoriteteve administrative me palët në procedurë.

Ligji përfshin kompetencat e organeve të administratës publike, detyrimin e tyre që të vendosin për kërkesat e palëve, delegimin e kompetencave, zëvendësimin, konfliktin, zgjedhjen dhe kundërshtimin e kompetencës së organit të administratës publike.

Ligji, po ashtu, garanton paanshmérinë e administratës publike në vendosjen e çështjeve përkatëse dhe parashev mënyrën e zgjidhjes së tyre sipas ligjit ose me kërkesën e palëve në procedurë.

Me këtë ligj përcaktohet mënyra e zhvillimit të procedurës administrative, e cila bëhet me kërkesën e palës, bëhet nga organi i administratës publike ose nga pala e interesuar, si dhe veprimet që duhet ndërmarrë organi që zhvillon procedurën administrative, të drejtat dhe obligimet e palëve në procedurë.

Ligji përmban norma, të cilat e obligojnë organin i cili udhëheq procedurën administrative që nga fillimi i procedurës e deri te hyrja në fuqi e aktit administrative, vlefshmérinë e akteve administrative përfshirë edhe kompetencat për të vendosur dhe pasojat juridike të aktit administrativ.

Me këtë ligj është paraparë edhe njoftimi i palëve me aktet administrative, zbatimi dhe mënyra e zbatimit të aktit administrativ, pezullimi, ekzekutimi, ankesat kundër ekzekutimit dhe mjetet juridike me të cilat pala e pakënaqur mund të kundërshtojë aktin administrativ me kërkesë për rishqyrtim, me ankesën administrative dhe me proces gjyqësor.

Në pajtim me nevojën për të pasur një ligj i cili rregullon këtë fushë të rëndësishme, ju ftoj ligjin ta miratoni në parim dhe pastaj, të korrigohet e pasurohet në procedurat e mëtutjeshme të Kuvendit të Kosovës.

Sa i përket deklaratës buxhetore, po ashtu mund të them se ligji është i përballueshëm. Në planin buxhetor është e nevojshme një shumë e mjeteteve e cila është e paraparë me buxhet dhe është e përballueshme dhe kjo është e drejtar kryesisht në trajnimin e punonjësve të shërbimit civil rrëth njoħjes më të mirë të ligjit për procedurat administrative. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ministreshë, ju faleminderit.

Hapim debatin në parim.

E ka fjalën Ramandan Kelmendi, që më parë e kisha në monitor, por tash është hequr. Urdhëroni Ramandan.

DEPUTETI RAMADAN KELMENDI:

Inderuari Kryetar, të nderuar deputetë dhe ministra,
Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës përgëzon Ministrinë e Shërbimeve
Publike për hartimin dhe prezantimin e këtij propozimligji sot në shqyrtim parimor.

Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike e ka shqyrtuar dhe analizuar propozimligjin për procedurat e administratës në Kosovë dhe, mbështetur në përbajtjen e ofruar ligjore, Grupi Parlamentar i LDK përkrah në parim këtë propozimligj duke kërkuar nga deputetët e Kuvendit të Kosovës që ta përkrahin miratimin e tij në leximin e parë, gjegjësisht duke lënë mundësinë që në procedurën kuvendore të begatohet me amendamente.

Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës, këtë vlerësim dhe propozim e mbështet nga se Kosovë ndihet mungesë e madhe e ligjit të procedurës administrative, i cili i plotëson standardet e së drejtës, si dhe me të cilin qytetarëve u lehtësohen vështirësitë procedurale në realizimin e të drejtave pranë organit të administratës.

Po ashtu, Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike vlerëson se për t'u zbatuar propozimligji i procedurës administrative, është mëse e domosdoshme, menjëherë pas miratimit të tij, të nxirren aktet nënligjore me të cilat përcaktohen punët e shumëlojshme të organeve të administratës.

E dyta. Me këtë propozimligj do të arrihet efekti pozitiv i moszbatimit të rregullave dhe ligjeve të gjertanishme që rregullonin procedurën administrative.

Nën tre. Me propozimligjin e procedurës administrative në Kosovë sigurohet të kemi një administratë efikase, të mbështetur në parimin e ligjshmërisë, së efikasitetit, të së vërtetës materiale, dëgjueshmërisë së palëve, çmuarjes së provave, pavarësisë në marrjen e vendimeve, parimit të ekonomizimit, ndihmës së palëve, parimeve tjera të procedurës së administratës – me çka nuk është praktikë e gjertanishme në të kaluarën e afërme.

Megjithkëto anë pozitive të propozimligjit, vlerësoj se tek dorëzimi i gabuar i kërkësës së palëve të interesuara pranë organit të administratës do të ishte më e drejtë që organet e administratës ta udhëzojnë juridikisht palën e jo të merret vendim se nuk është kompetente lëndore apo territoriale për një çështje konkrete, nga se pala duhet të ketë mbrojtje dhe këshilla juridike, dhe se administrata është bukur e komplikuar në kompetencat lëndore dhe territoriale.

Analizuar nga këndi formal e juridik, disa dispozitave të propozimligjit të procedurës administrative janë të gjata, vështirë kuptohen e zbatohen dhe janë në kundërshtim njëra me tjetrën. Andaj, Grupi Parlamentar i LDK kërkon që këto lëshime të përmirësohen në procedurën e mëtutjeshme të aprovimit. Po ashtu, me vlerësimin se baza e provave dhe e shpenzimeve procedurale në procedurën administrative nuk është e drejtë të bie vetëm mbi palën e interesuar, por edhe mbi organet e administratës në mënyrë zyrtare nga se shpesh në praktikë si pasojë e burokracisë nuk mund të sigurohen prova, dëshmi dhe kërkesa tjera.

Me këtë propozimligj synohet pjesërisht që pjesa 1, 2, 3 duhet të zëvendësohet me kapituj, siç është "standard i ligjeve që miraton Kuvendi i Kosovës".

Vlerësojmë të paarsyeshme që çdo person privat, i cili nuk është palë në procedurë administrative, si të padrejtë që në një kërkësë me shkrim të ketë mundësi të ndërhyjë në procedura të administratës, siç parashev nenit 7 i propozimligjit, nga se në këtë mënyrë do të

krijohen konflikte të shumta në procedurën administrative, si dhe afati prej 3 muajsh përfundimin e një procedure administrative është i gjatë dhe i paarsyeshëm.

Dhe, krejtësisht në fund, Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike sheh të arsyeshme dhe të drejtë që çdo akt i administratës, përveç se duhet të jetë i shkruar, patjetër duhet të jetë i arsyetur dhe të ketë këshillat juridike, si dhe ky ligj të hyjë në fuqi pas miratimit nga Kuvendi i Kosovës, nënshkrimi i Përfaqësuesit special, e jo 6 muaj pas datës së shpalljes së tij nga Përfaqësuesi special.

Shpresojmë se këto sugjerime të paraqitura në këtë propozimligj do ta begatojnë dhe sanksionojnë përbajtjen më të efikashme të këtij propozimligji, duke kërkuar edhe një herë që ta aprovohet në parim. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ramadan ju faleminderit. E ka fjalën zoti Kumnova, në emër të AAK, le të përgatitet Mahir Jagxhillar.

DEPUTETI YMER HALIMI:

I nderuar Kryetar Daci, ministra dhe deputetë të nderuar, Projektligji i procedurave administrative në Kosovë është bazik në synimin e realizimit të të drejtave të qytetarëve dhe përcakton përgjegjësinë e organeve të administratës publike në ushtrimin e veprimtarisë së tyre. Fusha e veprimit të këtij Projektligji është e ndjeshme për qytetarin dhe shkalla e regjimit të tij është pasqyrë përfunksionimin e administratës së shtetit.

Prandaj, ky Projektligj është shumë i nevojshëm për Kosovën dhe për këtë Grupi Parlamentar i AAK mbështet në parim fillimin e procedurës së tij.

Edhe përkundër përpjekjes së hartuesit të këtij Projektligji që të ketë sa më pak mangësi, megjithatë këtu janë prezent gabimet përbajtësore dhe gjuhësore. Edhe në shumë raste është i nevojshëm ridefinimi më i mirë profesional juridik sepse qartësia e ligjit e presupozon se ligji do të jetë më drejt i zbatueshëm.

Do të paraqes vetëm disa vërejtje përmendimin tim, sa për ilustrim.

Kështu, për shembull në nenin 2, te përkufizimit. Kur është fjalë te "Gjendja e jashtëzakonshme", duhet hequr fjalë "natyrore" dhe shkurtesa "etj." në fund të fjalës, e cila në ligj nuk është edhe e preferuar, dhe të precizohen: "vërvshimet, tërmetet, thatësitë, zjarret, stuhitë, epidemitë", e jo siç ishte vetëm me dy emërtime.

Neni 5, pika 2, pranë fjalës "racë" qëndron edhe "ngjyrë". Po ashtu edhe pjesa tjeter, si "bazë për trajtimin e diferencuar" duhet të heqet, sepse kuptohen nga fjalët "dallim" nç pjesën e parë të fjalisë.

Neni 39, pas fjalës "rekomande" duhet të shtohet: "edhe me postë elektronike", kur ajo është e propozuar nga pala, sepse në kohën e sotme kjo është e mundur.

Neni 48, pika 1: fjalia "në tërësi ose pjesërisht" do të duhej të ishte "në tërësi pjesërisht, përkohësisht".

Grupi Parlamentar i AAK do të angazhohet që Projektligjin në fjalë ta pasurojë në procedurë dhe pret që të miratohet në Kuvend. Ju faleminderit për vëmendje.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Faleminderit. E ka fjalën Mahir Jagxhillar – KTDP në emër të Grupit 6+, le të përgatitet Ymer Muhxheri.

DEPUTETI MAHIR JAÇCILAR:

Sayın başkan, sayın bakanlar ve sayın milletvekilleri,
Önümüzde bulunan Kanun Önerisi, elbette hepimiz için, ilk önce vatandaş olarak çok önemlidir. Aynı zamanda, bu yasama boşluğununda bulunan bu kanunun da yerine getirilmesi, ayrıca bir önem taşımaktadır. Bundan dolayı 6+ grubu adına, prensipte bu kanunu veya kanun tasarısını desteklediğimi ifade etmek istiyorum ve önumüzdeki aşamada bunun amandmanlarla ve önerilerle daha iyi bir duruma getirileceğine inanıyoruz. Özellikle biz azınlık topluluklar için önemli olan madde 5'tir, elbette bunun biraz dil açısından ve hukuk açısından düzeltilmesi gerekecektir, ama bunun daha da büyük önemi, kanunun kabul edildiğinden sonra tamamen ve en iyi bir biçimde uygulanmasıdır. Bir daha hepinizi saygıyla selamlıyorum ve teşekkür ediyorum.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën Ymer Muhxheri, le të bëhet gati Milazim Haliti. Më falni, por kështu qëndron në monitor. Urdhëroni, atëherë Milazim. E ka fjalën Milazim Haliti.

DEPUTETI MILAZIM HALITI:

Inderuari zoti Kryetar, zëvendëskryeministër, ministra, të nderuar kolegë deputetë, Projektligji i procedurave administrative i propozuar nga Qeveria ka një rëndësi të veçantë sepse në të përbushet vakumi ligjor në sferën e punës së organeve të administratës. Me dispozitat e këtij Projektligji irregullohen marrëdhëniet në mes organeve të administratës publike dhe të qytetarëve.

Projektligji në fjalë është i hartuar mirë nga Grupi punues, përmban strukturën e duhur dhe përbush kriteret e nevojshme që si i tillë mendoj se duhet të miratohet në parim. Në këtë Projektligji përfshihen dispozitat e nevojshme duke filluar nga përkufizimet, parimet e përgjithshme, kompetencat e organeve të administratës, pastaj garantimi i paanshmërisë, efikasitetit dhe transparencës së plotë të organeve të qeverisjes qendrore dhe lokale. Gjithashtu, dispozitat e Projektligjit parashohin edhe veprimtarinë administrative, siç janë aktet administrative, forma, përbajtja, hyrja në fuqi, revokimi, shfuqizimi, zbatimi i tij dhe procedura e ankesës - atëherë kur pala e pakënaqur don ta shfrytëzojë këtë të drejtë.

Marrë në përgjithësi, nga këto që u përmendën, Projektligji i procedurave administrative i përbush kriteret e nevojshme për miratim, ndërsa ka nevojë për disa ndryshime dhe plotësimë që duhet të bëhen nga Komisioni funksional gjatë fazës së amendamentimit të Projektligjit.

Disa nga vërejtjet, që mund t'i bëhen këtij Projektligji, janë:

Neni 3, kur thuhet "personat privat", mendoj se në këtë rast duhet të jetë "personat fizik". I njëjti rast është edhe në nenin 11.

Neni 50, kreu i dytë, seksioni i parë, ku thuhet “procedura hetimore” gjithashtu mendoj se duhet të jetë “procedura administrative”.

Dhe, vërejtja e fundit, është në nenin 125, alineja 2, ku është “palëve të interesuara u lindë e drejta”.

Mendoj se në këto raste Komisioni funksional do të bëjë riformulim më të përshtatshëm. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Dhe, tani ju ftoj të votojmë në parim.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

A ka abstenime? Nuk ka as abstenime.

Në sallë, gjatë momentit të votimit ishin 61, dhe dy deputetë hynë në ndërkohë – 63 deputetë marrin pjesë në procesin e votimit.

Prandaj, konstatoj se u aprovua në parim Projektligji.

Komisionet që duhet ta shqyrtojnë, është: Komisioni për shërbime publike, administratë publike dhe media, si Komision funksional e referues; Komisioni për gjyqësi, legjislacion dhe Kornizë kushtetuese; Komisioni për buxhet dhe Komisioni për komunitete.

Pikë vijuese e rendit të ditës është:

- Shqyrtimi i parë i Projektligjit për taksat gjyqësore.

Kam propozimin që të heqet nga rendi i ditës. Është një kërkesë për harmonizim dhe plotësim në Zyrën ligjore të UNMIK-ut. Ministreshë dje është pajtuar në parim për këtë, por është e pranishme këtu, dhe do të ishte mirë që ta arsyetojë këtë çështje.

MINISTRESHË MELIHATE TËRMKOLLI:

Faleminderit zoti Kryetar. Unë mund të them vetëm se si Qeveri, po edhe si Ministri e Shërbimeve Publike që jemi sponzorues të këtij Projektligji nuk kemi pas asnjë informacion nga Zyra ligjore e UNMIK-ut rrëth paqartësive që janë krijuar në ndërkohë, edhe pse përfaqësuesi i Zyrës ligjore ka qenë gjatë tërë kohës në përgatitjen e Projektligjit. Por, për të mos lejuar një konfuzitet, dhe për të vënë Kuvendin në pozitë të palakueshme, ne natyrisht se pranojmë shtyrjen e shqyrtimit të këtij Projektligji përderisa të mos gjejmë një harmonizim me Zyrën ligjore të UNMIK-ut. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit ministresh. Do të thotë, shtyhet shqyrtimi për ndonjë seancë tjetër pika e nëntë e rendit të ditës.

Kalojmë në pikën e dhjetë të rendit të ditës:

- Shqyrtimi i rekomandimit të Komisionit për Rregulloren e punës.

Më lejoni t'i paraqes disa konstatime hyrëse. Për hir të asaj që Parlamenti është institucion shumëserioz, në të cilin duhet të dominojnë faktografia e saktë dhe mendimi politik, varësisht nga grupacioni politik që është. Shtrembërimi i faktografisë po ngjanë në këtë Parlament. Dhe, unë vazhdimisht, për hir të dokumentacionit që duhet të jetë e t'i takojë edhe gjeneratave të reja, po më duhet ta korrigoj.

Kjo është rregullorja e tretë e punës të Kuvendit të Kosovës prej zgjedhjeve të para të organizuara nën mbikëqyrjen ndërkombëtare në Kosovë. Këtë tekst, që e keni përpara, e ka punuar për disa muaj me radhë Komisioni i veçantë i Kuvendit, i cili është udhëhequr nga opozita. Në hartimin e tekstit ka marrë pjesë edhe Projekti për mbështetje Kuvendit të Kosovës nga tri parlamente evropiane: nga Franca, Gjermania dhe Belgjika. Ata edhe e kanë propozuar tekstin themelor. Gjithashtu janë angazhuar edhe disa organizata ndërkombëtare që punojnë në Kosovë, e që prej fillimit i jepin përkrahje Kuvendit.

Disa mbledhje të veçanta, për disa ditë, i ka mbajtur së bashku Kryesia e Kuvendit dhe Komisioni për hartimin e rregullores. Pas përfundimit të punës dhe hartimit të tekstit final, ky tekst i është dorëzuar Zyrës ligjore të UNMIK-ut, e cila i ka bërë disa vërejtje me shkrim kryesisht të karakterit teknik e gjuhësor, të cilat i ka miratuar Kryesia e Kuvendit dhe të cilat janë inkorporuar në tekst.

Edhepse kemi Rregulloren ekzistuese të punës, hartimi i rregullores së re të punës të Kuvendit, është pjesë e standardeve për Kosovën dhe miratimi me votim sot nga ky Kuvend është plotësim i njërit segment të këtyre standardeve, por është edhe nevojë e jona si organ legjislativ i vendit.

Në fund, më duhet ta shfrytëzoj këtë foltore, edhe si deputet edhe si kryetar i Kuvendit. Meqenëse dje u shfrytëzua, dhe jo për herë të parë - ashtu si nuk duhet dhe u vazhdua edhe në media për të bërë akuza ndaj udhëheqjes së Kuvendit, dhe u bënë edhe akuza gjëja për falsifikim të dokumenteve.

Si duket, është në kodin politik të disa njerëzve të sjelljes së tyre të tash e disa vjet në skenën politike që të mbijetojnë e të jetojnë në qendër të vëmendjes me punë destruktive e jokonstruktive, të përdorin shpifje, gjysmë të vërteta, akuza të të gjitha llojeve, duke mos afruar asnjë argument e, për çudi, në simbiozën e krijuar dhe në lidhje më të ndryshmet tonë, askush – as duke mos kërkuar nga ata paraqitjen publike tjetër të fakteve dhe të argumenteve.

Dje dëgjuam, në stilin tashmë të njojur të udhëheqësit të ORA-s akuza për "udhëheqje autokrate, për usurpim të Kuvendit, për mosrespektim të procedurave, për falsifikim të dokumenteve, për vepër penale". Mandej zotëria e tij, dredhoi edhe një raport të një komisioni të Kuvendit në funksion të manirit shpifës të tij. Dhe, për krejt këtë duke mos sjellë qoftë edhe faktin më të vogël as dje, e as sot.

Në fund të fundit, kjo është normale për vizionin e tij politik, që ky zotëri e shpreh në vazhdimësi. Është normale për të që e përdor foltoren e Kuvendit! Është normale edhe që i lëshon seancat kur humbë në vota!?

Është hera e dytë që më duhet t'ia tërheq vërejtjen publike për hir të dokumentacionit që duhet të jetë i saktë.

Ju them se ky Kuvend, si edhe kuvendet tjera demokratike, gjithmonë do ta respektojnë fuqinë e votës dhe do të marrë vendime që dalin nga vota e të zgjedhurve të popullit, sepse rrugë tjetër nuk njohim dhe as nuk është në filozofinë tonë politike që e përdorim.

Më lejoni të paraqes mendimin e Komisionit për shpifjet - që janë bërë punë politike të individëve të caktuar.

PËR DEPUTETËT E KUVENDIT TË KOSOVËS

- Komisioni për çështje gjyqësore, legislacion
dhe Kornizë kushtetuese -

LËNDA: Mendim lidhur me micionin e Grupit ORA për shkeljen e të drejtave
të deputetit dhe ankesën për shkeljen e procedurave në Kuvend

Datë, 20 prill 2005

Në mbështetje të Rregullës 27.8 të Rregullores për punën e Kuvendit, Komisioni për çështje gjyqësore, legislacion, Kornizë kushtetuese, në mbledhjen e mbajtur më 20 prill 2005, shqyrtoi micionin e Grupit ORA për shkeljen e të drejtave të deputetit, të datës 29.03.2005 dhe ankesën për shkeljen e procedurave në Kuvendin e Kosovës, të datës 7.04.2005, përkthazi me aprovimin dhe shqyrtimin e rendit të ditës, procedimin e micionit përbajtjesor, keqpërdorimin e pozitës së kryesuesit të seancës, ndërrhyrjet dhe diskualifikimet, respektimit të drejtës për replikë, e tjerë - dhe Kuvendit i paraqet - njëzëri këtë

Konsatim

Me qëllim të funksionimit më të rregullt, më efikas dhe më demokratik në të ardhmen Kuvendi, organet e tij dhe të gjithë deputetët duhet t'i respektojnë me përpikëri dispozitat e Rregullores për punën e Kuvendit.

KRYETARI I KOMISIONIT,

Hydajet Hyseni

Prandaj, në punën e ardhshme të Parlamentit në këtë mandat, në qoftë se keqpërdoret faktografia dhe në qoftë se përdoret gjuhë joparlamentare, do t'më duhet ta respektoj Rregulloren dhe individët e tillë t'i largojë nga salla për kohë të caktuar.

Tani, kalojmë në shqyrtimin e çështjeve të rendit të ditës.

Komisioni për Rregulloren e punës, i formuar me vendimin e Kuvendit të Kosovës, të datës 22 dhjetor 2004, pas disa mbledhjeve radhazi dhe me një punë mjaft profesionale, ka përgatitur dhe Kuvendit i ka paraqitur për miratim Propozimrregulloren e punës të Kuvendit të Kosovës.

Teksti i rregullores, i standardizuar gjuhësisht dhe juridikisht, me kohë iu është shpërndarë të gjithë deputetëve.

Meqenëse zoti Hajredin Kuçi, nuk është prezent në sallë, nëse e sheh të arsyeshme për t'u paraqitur për diskutim ndonjë anëtar i Komisionit, le ta arsyetojë Propozimrregulloren e punës të Kuvendit. Nëse nuk paraqitet askush, hapim debatin.

Urdhëroni. Po, po mundeni, si anëtar i Komisionit.

DEPUTETI NAZIM JASHARI:

Inderuari zoti Kryetar, të nderuar zotëri deputetë, të nderuar përfaqësues të Qeverisë, Këtu, nga foltorja e Kryetarit të Kuvendit, u thanë disa akuza të rënda lidhur me kërkesën tonë të djeshme për shtyrjen e kësaj pike të rendit të ditës dhe u akuzuam në një mënyrë se këto akuza dhe këto kërkesa tona ishin krejtësisht të pabazuara në dokumente zyrtare të Kuvendit.

Më duhet t'ua tërheq vërejtjen, të nderuar zonja dhe zotërinj, se Komisioni për rregullore të punës i Kuvendit të Kosovës e ka filluar punën diku në vigilje të vitit të ri dhe ka mbajtur dy ditë pune, më duket, në Ohër për të vazhduar pastaj me dy seanca në Villa Gërmia, për të vazhduar më tutje në lokalet e Kuvendit të Kosovës edhe për disa mbledhje me radhë dhe me datën 25 shkurt e ka përfunduar punën në këtë dokument.

Pas datës 25 shkurt, versioni që është përfunduar atë ditë, është ndryshuar. Ndryshimi është bërë arbitralisht, nuk e dimë nga kush, mund të jep edhe shembuj të ndryshimit. Është Rregulla 5, pika 5 – shkarkimi i kryetarit të Kuvendit ose i anëtarit të Kryesisë së Kuvendit - ka qenë të bëhet sipas procedurës së zgjedhjes së tyre, është futur – me propozim të partisë politike apo grupit që e ka emëruar. Pra, kushtëzohet që vetëm me propozim të caktuar të bëhet shkarkimi. Kemi edhe plotë pika tjera të cilat realisht janë të ndryshuara në këtë propozim që e keni përparrë.

Prandaj, duke marrë parasysh rëndësinë e të dhënës që në këtë Kuvend, përvëç seancave plenare, apo punës në seanca plenare, bëhet punë edhe nëpër komisione dhe komisionet janë si trupa ndihmës të punës të Kuvendit, atëherë nuk e di cili është ky trup ndihmës tjetër i cili i ka ndihmuar Komisionit për ta përmirësuar këtë dokument. Pra, në qoftë se ka edhe trupa tjerë ndihmës, të cilët i ndihmojnë komisioneve për ta përmirësuar dokumentin, atëherë nuk e di cila është arsyja e ekzistimit të komisioneve.

Ky Kuvend, në qoftë se punon në seancë dhe punon në komisione, duhet ta kryejë punën pikërisht siç është e thënë edhe me Kornizë kushtetuese, edhe me Rregullore të punës që përpinqemi ta ndryshojmë: punën në seancë dhe punën në komisione, por jo punën në seancë dhe në komisione dhe jashtë komisioneve. Këto ndryshime, pavarësisht përbajtjes, edhe pse kanë edhe aspekte përbajtësore dhe janë të rëndësishme aty, është me rëndësi procedura. Kush është ai që guxon t'i prekë dokumentet zyrtare të Kuvendit? Cili është ai që guxon ta prekë vullnetin e qytetarëve të Kosovës. Ne këtu të gjithë e përfaqësojmë një vullnet të qytetarëve të Kosovës, dhe ai vullnet sigurisht manifestohet në punën tonë në Kuvend, në punën tonë në komisione dhe dikush të guxon dhe e cenon atë vullnet. Kjo është e papranueshme në demokraci, është e papranueshme në sisteme demokratike, por zotit kryetar, siç duket, i ka humbur busulla dhe realisht nuk është në gjendje të orientohet mirë me kohën. Edhe lufta speciale, edhe të gjitha ato ëndrra që i sheh – i sheh dhe me zë i ...

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Unë mendoj, fjalia që është joparlamentare duhet të fshihet nga dokumentet e Parlamentit. E ka fjalën zoti Alush Gashi. Urdhëroni, e keni fjalën.

DEPUTETI ALUSH GASHI:

Inderuari Kryetar i Kuvendit, të nderuar ministra të Qeverisë së Kosovës, të nderuar deputetë, Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës përkrah hartimin e Rregullores së punës të Kuvendit të Kosovës. Gjithashtu, konsiderojmë se është gjest i mirë që kjo punë, kaq e rëndësishme, është dhënë të udhëhiqet nga ana e opozitës.

Mendojmë se është bërë punë e mirë, jo vetëm si plotësim i standardeve, por edhe si ofrim i zgjedhjeve shumëpraktike, duke shfrytëzuar edhe përvojat e vendeve demokratike, siç janë Franca, Gjermania dhe Belgjika.

Thërras deputetët e Lidhjes Demokratike të Kosovës që ta votojnë këtë rregullore.

Zoti Kryetar i Kuvendit, më lejoni megjithatë, t'i them disa vërejtje.

Nuk mendojmë se në këtë rregullore është ofruar zgjidhja më e mirë sa i përket funksionit të kryetarit të Kuvendit dhe ushtrimit të detyrave dhe përgjegjësive të tij. Nuk është respektuar norma kushtetuese, në të cilën thuhet se kryetar i Kuvendit e përfaqëson Kuvendin. Nuk është ndjekur në rregullore kjo frymë por është forcuar tendenca se Kryesia është organ kolektiv.

Zoti Kryetar, Lidhjes Demokratike të Kosovës, për këtë funksion – do të thotë përfunkcionit të kryetarit të Kuvendit të Kosovës, i janë kushtuar dy pozita ministrore. Dhe, ju nuk jeni koordinator, as menaxhues teknik i seancave, por Lidhja Demokratike e Kosovës ju konsideron kryetar të Kuvendit me përgjegjësi dhe detyra të plota.

Të nderuar deputetë, gjithashtu pajtohem më pjesë të shpjegimeve të Kryetarit, duke përforcuar se në Rregullën 6, pika 6 – tekstuasht thuhet, citoi: “Kryesia e Kuvendit emëron sekretarin e Kuvendit dhe ai i përgjigjet drejtpërsëdrejti Kryesisë. Sekretari i Kuvendit kryen detyrat në bashkëpunim të ngushtë me kryetarin e Kuvendit” myallen shojzat. Pra, në këtë pikë është absolvuar lënda e Rregullores 56.

Gjithashtu, siç shihet nga Procesverbali i datës 28 shkurt 2005 të mbledhjes së Komisionit për Rregulloren e punës të Kuvendit, aty është nxjerrë përfundim krejt normal. Citoi: “Autorizohet Departamenti ligor të korrigojë disa çështje dhe pasaktësi teknike për harmonizimin e afateve të parapara me këtë Rregullore” myll citatin. Faleminderit shumë.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën zoti Jakup Krasniqi, meqë kemi filluar me shefat e grupeve parlamentare. Ndoshta po dëshiron ti Xhavit të marrësh fjalën?

DEPUTETI JAKUP KRASNIQI:

Jam i autorizuar në emër të Grupit Parlamentar të Partisë Demokratike të Kosovës që të kërkoj nga Komisioni që të tërhiqen nga rendi i ditës këto rekomandime përfaktin se nuk janë rekomandime të Komisionit dhe ndoshta do të duhej paraprakisht të dëgjohej fjalë e kryetarit të Komisionit që ka përgatitur këtë projektrregullore të punës të Kuvendit.

Vërtetë është shumë e pakuptimtë që jemi në mandatin e dytë të punës së këtij Kuvendi dhe Kuvendi ende nuk e din se cila është rregullorja e tij e punës. Është një rregullore që ka qenë fillimi i shkruar dhe e punuar nga administrata e UNMIK-ut, është një rregullore që është pranuar në këtë Kuvend në legjislaturen e parë dhe tanë kemi rekomandime që thuhet, dhe këtë do të duhej ta vërtetonte vetë kryetari i Komisionit, se janë të falsifikuara. Dhe, nëse vërtetë janë këto rekomandime të falsifikuara, nuk janë të Grupit dhe janë ndërfutur aty në emër të Grupit, mendoj se – nëse është çështje e administratës – administrata duhet të jep përgjegjësi pse e ka bërë një vepër të tillë që duhet të jetë e dënueshme me ligj.

Këtu po flitet se këto rekomandime, në një formë ose tjetër, janë një plotësim i një standardi. Në letër, problemi, mendojmë, duhet të shtrohet ndryshe. Standardet duhet shikuar se si

funksionojnë. Dhe, po ta shikojmë se si funksionon Parlamenti i Kosovës, gjatë këtyre viteve në mënyrë të veçantë, gjatë mandatit të ri të Parlamentit - është krejt e dukshme dhe transparente se ky Parlament nuk është duke ushtruar detyrat e tij që ka me kornizë kushtetuese. Dhe po të lexohet me kujdes Korniza kushtetuese, asnjë institucion në Kosovë nuk është më autonom ose më i pavarur sesa Parlamenti i Kosovës.

Ne jemi të shqetësuar me mosfunkcionimin e Parlamentit të Kosovës dhe mosushtimin e tij të detyrave kryesore. Ju e dini se detyra kryesore e Parlamentit është bërja e politikave për proceset që po i kalon Kosova dhe arritja e konsensusit për disa probleme të domosdoshme, që duhet të ekzistojnë në Kosovë dhe një konsensus në mes subjekteve politike në këtë Parlament duhet të ekzistojë edhe për vetë miratimin e rregullores së punës të këtij Parlamenti. Nëse jo një konsensus në kuptimin qindpërqind, një konsensus me dy të tretat e votave të këtij Parlamenti është i domosdoshëm.

Tjetër. Parlamenti ka për detyrë edhe miratimin e ligjeve dhe përcjelljen se sa ato ligje po zbatohen. Do të thotë nuk është detyrë e Parlamentit vetëm me miratua ligje, dhe ato ligje pastaj të mos gjejnë zbatueshmëri në praktikë dhe Parlamenti nuk ka grup ose komision të veçantë i cili do ta përejellë se sa ligjet që miratohen në këtë Parlament zbatohen në jetën praktike në Kosovë.

Dhe, çështja e tretë – është se detyrë shumëfunkcionale e Parlamentit është kontrollimi i ekzekutivit dhe kontrollimi, jo vetëm i ekzekutivit, por i të gjithë atyre që e shfrytëzojnë buxhetin e konsoliduar të Kosovës dhe Parlamenti nuk është as për këtë detyrë.

Prandaj, neve kemi erdh sot këtu të themi se kryesuesi i Parlamentit nuk është kryetar i Parlamentit por është Kryesia ajo që e drejton dhe udhëheq Parlamentin. Kryetari i Parlamentit është udhëheqës i seancave të Parlamentit. Është mirë ta lexoni më mirë Kornizën kushtetuese dhe të bindeni për këtë që e them.

Ju e keni pranuar Kornizën kushtetuese dhe duhet ta njihni dhe zbatoni atë.

(Reagim nga deputetët)

Ne... Unë kam ardh dhe dua ta kryej fjalën time dhe ju pastaj reagoni, e keni foltoren.

(Reagim nga deputetët)

Jo, jo. Jam në pikën e rendit të ditës.

(Ndërhyrje e deputetit S. Hamiti)

Mirë, prit. Kur ta them unë ti prit, mos e thuaj edhe ti, masandej, ki fjalë shumë. Po ti po bon veprime pa lidhje, na po durojmë. Po prit pak, mos ashtu!

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju lus ta dëgjojmë, edhe pse ka dalë krejt jashtë rendit të ditës, megjithatë është shef i Grupit Parlamentar dhe urdhëroni.

DEPUTETI JAKUP KRASNIQI:

Nuk jam jashtë rendit të ditës, kryetar! Është irregullorja e punës së Kuvendit dhe unë jam duke folur për rregulloren e punës të Kuvendit. Dhe ju lutem nëse dikush këtu s'mund dëgjon zë ndryshe se është mësuar me 50 vite me dëgjuar vetëm një zë, është diçka e një natyre tjetër.

Ne jemi të obliguar t'u themi. Jeni duke dëmtuar procesin politik në Kosovë. Jeni duke i shkelur ligjet dhe ta dini se po i bëni shërbim të keq, jo vetëm vetes por në rend të parë po i bëni shërbim të keq Kosovës dhe proceseve politike që po zhvillohen në Kosovë. Ju kam thën dje dhe po ju them sot: Ne nuk duam të jemi në atë kor të njerëzve të papërgjegjshëm, që kurrë nuk kanë qenë të përgjegjshëm për detyrat dhe obligimet që i kanë pas ndaj vendit të tyre.

(Ndërhyrje – reagime të deputetëve)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Unë kërkoj që krejt ajo që nuk është fjalor parlamentar të shlyhet. Korrigjim – faktografi, zoti Krasniqi. Unë e kam kërkuar kryetarin e Komisionit me marrë fjalë, nuk ka qenë. Kam kërkuar zëvendësin, nuk ka dashtë. Ka marrë fjalën në emër të Komisionit përfaqësuesi i ORA-s, prandaj nuk ka shkelje të asnje procedure.

Edhe, për t'ua fresku kujtesën. Në mandatin e parë, që po e lavdëron, nuk më ke votuar për kryetar si Grup Parlamentar. Në maqdatin e dytë një numër shumë i madh votash kanë qenë, besoj edhe të Partisë Demokratike. Prandaj, ato janë çëshqitje t'juaja si i interpretoni.

Vazhdojmë debatin, me pjesëmarrjen e deputetës Gjylnaze Syla, nga AAK. Urdhëroni Gjylnaze.

DEPUTETJA GJYLNAZE SYLA:

Faleminderit zoti Kryetar. Grupi Parlamentar i Aleancës për Ardhmérinë e Kosovës, konsideron se sot shqyrtimi i rekomandimit të Komisionit për hartimin e Rregullores së punët të Kuvendit duhet të diskutohet, por jo edhe të aprovohet. Qëndrimi i Grupit është që të shtyhet për seancën e ardhshme. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. E ka fjalën Fatmir Sejdiu. Urdhëroni Fatmir... Jo, jo unë nuk e kam ndërpri Gjylnaze. Urdhëroni, nëse doni, vazhdoni.

DEPUTETJA GJYLNAZE SYLA:

Grupi Parlamentar i Aleancës mendon se është më mirë që të bëhet harmonizimi i mëtejmë i qëndrimeve në mes të shefave të grupeve parlamentare. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Po, po kur t'i vjen radha. Tash kemi kaluar në nivel të shefave të grupeve parlamentare. E kam thirr. Xavit, unë e di rregulloren si është. Të parin e kam ftuar... Urdhëroni Fatmir.

DEPUTETI FATMIR SEJDIU:

Zoti Kryetar, do të dëshiroja, meqë është shefi i Komisionit prezent, le të urdhërojë ky e pastaj unë.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Urdhëroni zoti Kuçi. E keni fjalën.

DEPUTETI HAJREDIN KUÇI:

I nderuari Kryetar, të nderuar deputetë, zonja dhe zotërinj,
Së pari po ju them se s'e kam ndërmend me ju bind për atë çka do të flas unë, sikur që besoj edhe ju nuk do t'më bindni lehtë për atë çka folni ju. Kisha pas dëshirë me më dëgjuar nga 5 minuta, ose edhe më pak.

Unë kam qenë shumë i lumtur që kam punuar me një Komision për hartimin e Rregullores dhe po e them me bindje të plotë një ndër detyrat që kam kryer më me kënaqësi ka qenë edhe puna në atë Komision. E gjithë puna që është bërë në rregullore ka qenë me konsensus të plotë dhe për asnjë pikë të rendit të ditës nuk kemi pas dilema në kuptimin e asaj se a kemi vendos me shumicë votash apo ndryshe. Kemi diskutuar gjatë për gjëra të caktuara dhe kemi ardhë në një përfundim që rregullorja s'është e askujt – po mendoj - e grupeve parlamentare, por njëkohësisht është e të gjithëve si Kuvend i Kosovës.

Në ndërkohë, në draftin e fundit, është vërejtur se janë bërë disa lëshime, disa gabime, që disa mund t'i quajnë edhe falsifikime të cilat nuk janë në përputhje të plotë me atë që është punuar në Komision. Mendimi im personal, si kryetar i Komisionit, është: që t'i jepet afat edhe një herë Komisionit, që të shikojë Komisioni këtë rregullore, që të vërejë se a janë bërë dallime nga hartimi i Komisionit, apo e kundërta. Në qoftë se shkon kështu si shkon, unë si kryetar i Komisionit nuk marr përgjegjësinë, e tërheq nënshkrimin tim nga kjo rregullore dhe mendoj që çështja e rregullores është një ndër çështjet më me rëndësi të këtij Kuvendi. Lirisht mund të them si jurist, rregullorja është kushtetuta e Kuvendit – në kuptimin e punës dhe funksionimit.

Unë e di që ky vend – Kosova, për vite të tëra ka pas udhëheq më të mirë e më të dobët, edhe gjatë komunizmit edhe para saj, por e di se asnjëherë nuk ka pas parlament demokratik deri më pas luftës dhe ne duhet të punojmë që ta kemi një vend ku debatohet, ku mendohet ndryshe, por në fund të respektohet vota e shumicës. Dhe unë mendoj, në këtë drejtim, ka

hapësirë. Nuk prish punë që të shtyhet edhe për një mbledhje. Unë do ta ftoj Komisionin, që javën tjeter, që të shikojmë se a është bërë ndonjë lëshim. Në qoftë se ka lëshime të tillë, unë do të kërkoj personalisht pse më është keqpërdorur nënshkrimi dhe do të kërkoj edhe përgjegjësi për personat e tillë të cilët atë e kanë bërë. Lëshime ka, unë i kam vërejtur edhe personalisht, po them ka vërejtur edhe grupi tjeter parlamentar, sikur që kanë vërejtur edhe përfaqësuesit e UNMIK-ut me të cilët kam pas biseda, por nuk dua të lëshohem nga se të japi konstatim personal dhe bashkërisht me komisionin të shohim çka kemi punuar dhe çfarë është bë dallim. Secili prej nesh, në qoftë se do të thonte sot është bërë një lëshim, dalin anëtarët tjérë dhe thonë jo. Kështu që, do t'i jepja vetes të drejtë, pas mbledhjes së Komisionit të vërtetojmë ka apo nuk ka lëshime. Në qoftë se ka lëshime, do të përmirësohen, në qoftë se nuk ka – diçka tjeter. Ndryshimi i rregullores është procedurë krejt normale. Edhe tërë rregullorja që ka ardhë, kur do të vjen në Kuvend me amendamente, me forma të ndryshme mund të ndërrohet, nuk është diçka e veçantë. Por si Komision duhet ta kemi parasysh se kjo punë që është pse të krijojë dilema për një punë të cilën parimisht shumë vende në botë

vendosin me konsensus, parimisht shumë vende në botë kërkohet që të harmonizojë funksionimin e plotë dhe demokratik të këtij kuvendi.

Edhe një herë ju lus ta keni parasysh këtë fakt, ju lus që të jepet edhe një afat. Besoj se edhe Grupi Parlamentar i AAK ishte në këtë drejtim dhe personalisht unë, në qoftë se vazhdohet më tutje, nuk do të marr përgjegjësinë si kryetar i Komisionit pa u vërtetua. Në qoftë se ndodh e kundërtë, në mbledhjen e ardhshme, ne edhe ashtu kemi një rregullore, kjo tjetra nuk ndryshon esencën e punës dhe do t'na ndihmojë shumë që të mos kemi tensione të tilla për rregulloren e punës. Ne mund të mos merremi vesh më tutje, por së paku duhet të merremi vesh se si të punojmë. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Kryetar i Komisionit ju faleminderit. Më fal profesor Sejdiu, sepse e ka kërkuar fjalën Teuta Sahatqija, kryetare e Grupit Parlamentar. Foltoja është e juaja.

DEPUTETJA TEUTA SAHATQIJA:

Ju faleminderit. Zoti Kryetar, unë pullën e pata shtypur moti dhe mirë që më erdhi rendi që në kuadër të të gjithë shefave të grupeve edhe unë të hyj në këtë listë.

Dëshja t'i paraqes disa vërejtje, sa i përket fakteve, në qoftë se flasim për to. Në fillim të bisedës u përmend emri i kryetarit të ORA-s Vetonit dhe nuk iu dha rast për replikë. Edhe, në qoftë se flasim për standarde, atëherë rregullorja është një prej standardeve shumë të rëndësishme. Është standardi i sundimit të ligjit. Në qoftë se ne e anashkalojmë këtë, atëherë nuk ka kurrrafë kuptimi të mirremi me standarde dhe të mirremi me sundimin e ligjit. Në qoftë se e anashkalojmë këtë, vijmë në rrezik që Kosova edhe Parlamenti të shndërrohet në njëfarë "banana republikë", ku ligji është vetëm në letër.

Nën dy, sa i përket votës së popullit. Ne këtu jemi anëtarë të zgjedhur prej votës së popullit dhe ne si opozitë e pranojmë mbivotimin, sepse anëtarët të cilët janë të zgjedhur prej popullit e votojnë atë. Por gjithsesi, ekziston edhe fakti tjetër, që komisionet funksionale, në fakt janë të krijuara prej anëtarëve të deleguar prej popullit. Fakti tjetër është se komisionet funksionale e kanë të vetmit atë të drejtë që të bijnë dhe që të miratojnë amendamente të cilat janë sjellë në komision. Asnjë trup tjetër, nuk e ka autorizimin që të bijë amendamente dhe t'i servojë ato në Kuvend që të miratohen. Vetë fakti se atë që e ka miratuar komisioni, zgjedhësit - të zgjedhurit e popullit, do të thotë populli anashkalohet dhe servohet diçka tjetër e të mos hyjmë në atë të masim a ka pas ma shumë a ma pak ndryshime. Mjafton fakti se ka pas ndryshime.

Prandaj, ne kërkojmë që rregullorja, e cila është miratuar prej Komisionit, që gjithsesi pajtohem me shefin e Grupit të LDK me zotëri Alushin, se ne duhet ta miratojmë Rregulloren të cilën e ka pru Komisioni – të aprovohet, por jemi plotësisht kundër që të aprovohet diçka që nuk e ka aprovua Komisioni. Unë besoj se secili prej deputetëve atë e ka parasysh, për atë edhe jemi këtu në Kuvend.

Gjithsesi pajtohemi me të tjerët dhe mendojmë që këto falsifikime, këto ndryshime - ta quaj më but - të analizohen përsëri prej Komisionit dhe Komisioni të dalë në mbledhjen e ardhshme me një mendim, sepse Komisioni është i vëtrmi i autorizuar që të jep mendim meritör dhe të vijë në mbledhjen e ardhshme. Do të thotë atë që ne automatikisht ne kérkuam dje, duke pas parasysh se ka ndryshime, të mos ngutemi ta miratojmë një rregullore e cila nuk është prej popullit por është një ndryshim, që të vihet në rend dite të ditës së ardhshme. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Vetëm një sqarim. Kështu kur nuk janë në punë deputetët, shefat e grupeve parlamentare, kryetarët e komisioneve – pastaj merren me havanë. Unë thash, Kryesia

(Ndërhyrje – reagim nga deputetët)

Shikoni deputetë, ju e patët fjalën dhe ua dhash fjalën!

(Ndërhyrje – pa kryje të mikrofonit)

Ata që nuk kanë qenë me dëgjuar arsyetimet, bëjnë gabime edhe më të thella, që futen në procedura tjera. E ka fjalën Fatmir Sejdiu, pastaj Veton Surroi.

DEPUTETI FATMIR SEJDIU:

I nderuar zoti Kryetar, të nderuar kolegë deputetë,
Unë do të jap disa sqarime, që lidhen me punën e Komisionit dhe që lidhen me diskutimet lidhur me këtë Projektregullore të ofruar Kuvendit.

Pajtohem plotësisht me atë që kryetari i Komisionit zoti Kuçi e theksoi në prezantimin e tij, sepse ishte në mungesë në fillim, por mirë bëri që erdhë. Komisioni ka vepruar në një konsensus të plotë, gati gjithë fazën e punimeve të tij. Në këtë konsensus kemi bërë përpjekje që të parashohim të implementojmë në këtë normë fryshtëzuese të dokumentit kushtetues dhe rekandimit që janë si pjesë paralele e punës të tri parlamenteve evropiane që kanë mbështet Kuvendin.

Çështja e dytë është, se mund të them që në finalen e punës ka pas ndonjë deputetë që projektin e ka konsideruar të përfunduar, por Komisioni ka punuar me shumicën e anëtarëve të vet dhe ndonjë dispozitë që është kundërshtruar nga ndonjë deputet e ka gjet vendin këtu si pjesë e pëlqimit apo e një vendimi të përbashkët.

Konstatimi i tretë, që mendoj se s'mund ta mohojë asnjë anëtar i Komisionit, është se është kërkuar prej Sekretarisë së Kuvendit dhe stafeve përcjellëse të lekturimit dhe strukturës gjuhësore që të shikohet – absolutisht – të shikohet mundësia më e mirë e formulimit pa cenuar esencën e normës. Dhe, kjo, besoj ka qenë një pjesë e përpjekjes në implementim.

Një gjë që nuk më pëlqeu në këtë pjesë të debatit, është pjesa e - ta quajmë akuzës për falsifikime të normës. Urdhëroni, secili prej anëtarëve të Komisionit le ta thotë akuzën drejtpërdrejt: është kjo mospërputhje, është kjo normë e re apo është diçka tjetër.

Zoti Jashari, e theksoi normën në pikën 5, Rregulla 5.5. Mendoj se pikërisht kjo normë, që është gjend këtu nuk ndërron esencën e asaj që eventualisht mund të jetë si formulim në tekstin e janarit të 2005-shit. Ka diçka që ndoshta kjo mund të jetë, e që konsiderohet si pjesë e shambahies, por anëtarët e Komisionit jemi këtu dhe Kuvendi le të vlerësojë se çfarë është ky tekst.

Në të parën, "Shkarkimi i kryetarit të Kuvendit dhe Kryesisë së Kuvendit, bëhet sipas procedurës për zgjedhjen e tyre." Është një normë gjenerale.

Në të dytën, kur thuhet se është ndryshim dhe pajtohem se është një formulim, ta quaj i pjesës së intervenimit: Shkarkimi i kryetarit të Kuvendit ose i anëtarit të Kryesisë së Kuvendit, me propozim të partisë politike apo grupit politik që e ka emëruar, bëhet sipas propozimit të

zgjedhjes së tyre, pér arsyé se partia politike që ka deleguar një anëtar në Kryesinë e Kuvendit nuk i ka dhënë, ta quajmë sipas kërkësës së saj mandatin a blanko pér gjithë periudhën. Nëse ajo konsideron se anëtarë nga mjëdisi i saj nuk plotëson kërkësat apo nuk çon projektin pér të mbrojtur ta quajmë në këtë pjesë të vendosjes interesat e atij subjekti politik, e vë në votim Kuvendi dhe Kuvendi, ju e dini se si ka vepruar.

Një diçka tjeter, që e cilësoi zoti Gashi në normën 56. Është shumë e saktë se në versionin e mëhershëm ka ekzistuar edhe çështja e përgjegjësisë së sekretarit të Kuvendit. Një normë e tillë ekziston në normat e mëhershme: – Kryesia e Kuvendit zgjedh sekretarin e Kuvendit, të cilit ai edhe i përgjigjet. Kaq, nuk kam më tutje.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Faleminderit. E ka fjalën Veton Surroi, pastaj Sabri Hamiti. Pér replikë keni të drejtë një minut, sipas Rregullores dhe ju lutem, mos të kemi telaše. Regjia, një minut pér replikë.

DEPUTETI VETON SURROI:

Të nderuar zonja dhe zotërinj,
Nuk do të flas vetëm si replikë, por edhe në lidhje me rendin e ditës.

Si shef i Partisë, i nderuari Kryetar, më keni dhënë drejtë më herët, do t'ju lusja që edhe kësaj here t'më lejoni, meqenëse dua të kontribuoj në debat.

Përsa i përket replikës, është e qartë se ju e keni uzurpuar të drejtën me vetë faktin se nuk po dilni në foltore dhe të flisni këtu si deputeti me deputetin. Ju nuk keni të drejtë, si kryetar i Kuvendit të jepni mendimet e juaja pér veprimtarinë time politike. Këtë mund ta bëni këtu në foltore. Në atë foltore ju jeni Kryetar i Kuvendit dhe përfaqësues i tërësisë, duke përfshirë edhe Kryesinë. Ky është një uzurpim. Uzurpimin e dytë, ua kam bë me dije, OSBE, me monitorimin e përhershëm....

(Ndërpreje nga regjia – tejkalim i kohës pér replikë)

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Fjalën pér Rregullore mund ta mermi kur të vini në rend. Tani e keni pas fjalën pér replikë. E ka fjalën zoti Sabri Hamiti, urdhëroni.

DEPUTETI SABRI HAMITI:

Unë nuk kam replikë. Zotni kryetar, deputetë të nderuar,
Ne kemi në rend dite pikën e dhjetë, e cila është aprovuar dje dhe ne duhet ta shqyrtojmë. Ta shqyrtojmë me krejt fuqinë dhe përgjegjësitë që kemi.

U tha këtu që Rregullorja është një dokument i rëndësisë së veçantë pér Kuvendin dhe unë pajtohem pér të - me këtë mendim dhe as që dua ta elaboroj tutje.

Mendoj se është mirë që të kapemi pér esencat e problemit, e të mos merremi me kurse elementare të gjërave si ndodhin në Kuvend. Unë e kuptoj, disa herë janë pér herë të parë këtu dhe donë me u dëshmuar që janë pér herë të parë, ajo është e natyrshme. Disa e kanë një

përvojë këtu qe 3 vjet edhe në punën e ndërtimeve të dokumenteve kryesore, prandaj nuk është mirë që të fillojnë nga a-ja dhe edhe njëherë të diskutojmë sende që i di gjithsecili.

Ne kemi një shkresë, unë e kam përparrë me këtë dokument që kam marrë një shkresë të nënshkruar nga Kuçi, i cili thotë: i rekomandohet Kryesisë së Kuvendit të Kosovës që Propozimin e rregullores të punës të Kuvendit ta radhisë në njëren nga seancat dhe Kuvendi mua ma ka dërguar këtë dokument me këtë letër të kryetarit të Komisionit.

Si njeri racional politik, unë kam menduar që kjo është punë e kryer dhe s'kam çka të mendoj tjetër. Prandaj, sot këtu, ne dëgjuam... Normalisht do të duhej të ishte, që zoti Kuçi, si kryesues i këtij dokumenti të japë shpjegime. Ai i dha, por me një vonesë të vogël, për të krijuar pakashumë një komoditet të një të foluni jashtë temës, të gjithë neve pakashumë.

E tash, meqë zoti Kuçi, si shef i Komisionit tha një të vërtetë që mua më kënaq shumë dhe e cila u vërtetua edhe nga zotni Fatmir Sejdiu që çdo gjë në këtë rregulllore e kanë bërë me konsensus. Kjo është fantastike. Pse, atëherë ne tash të kemi diskutime me temperament këtu për diçka që Komisioni e ka bërë në mënyrë konsensuale? Është interesante. Iracionale është kjo tash. Të dyvë ju respektoj si jurista. Thoni se keni punuar, i gjithë Komisioni, në mënyrë konsensuale. Na keni ndërtuar një dokument, dhe ne tash krijojmë të folun afektiv, që thuhet me emocione, pa nevojë hiq.

Nëse, nëse po them, ju keni një dokument tjetër, dhe ne kemi një dokument tjetër në dorë, bënu të qartë, ju lutem shumë juve shefa dhe anëtarë të Komisionit, ju kryesues të Parlamentit, qofshit udhëheqës – me Nexhatin në krye, qofshin të stafit administrativ - na thuani ku është dallimi. Nëse ka dallim, unë jam i pari që s'do ta votoj sot këtë. Por, nëse s'ka dallime, unë do ta çoj dorën dhe do të votohet ky dokument me shumicë, fundi i fundit - në mënyrë procedurale si të gjitha dokumentet. Unë, s'kam çka të shtoj. Faleminderit shumë, zoti Kryetar.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Ministri Dugolli e ka fjalën.

MINISTRI BUJAR DUGOLLI:

Faleminderit Kryetar. Unë do të flas këtu në cilësi të deputetit. Këtu, ashtu siç u tha, ka dokumente që janë bë se gjëja janë shqyrtuar, ka tërheqje tash të dokumenteve e të

nënshkrimeve, por unë do të kërkoja si deputet që në rast se sot nuk votohet për këtë të kihen këto parasysh. Unë si deputet i kam nja dy kërkesa, te Rregulla 39 – nënshkrimi i ligjeve dhe miratimi në Kuvend. Ne kemi dukuri të vonesave të nënshkrimit të ligjeve nga Përfaqësuesi special dhe unë mendoj se Kuvendi i Kosovës duhet t'i japë një afat kohor Zyrës ligjore të UNMIK-ut dhe propozoj që ai të jetë një muaj afat për t'i dhënë propozimet apo vërejtjet e mundshme para se të firmoset ligji dhe të mos pritet siç ndodh që i kemi disa ligje me i vënë në rend dite e kanë pritur një vit dhe askush s'ka dhënë propozime për ndryshim dhe kanë mbetur të pafirmosura.

Është mirë pra që në Rregulloren e punës të Kuvendit të ekzistojë edhe kjo dispozitë që Kuvendi i Kosovës pretë nga data e miratimit të ligjit, pret afatin mujor për të marrë propozimet nga Zyra ligjore dhe aprovimin e tyre në një afat prej një muaji. Mendoj se është e mjaftueshme për zyrën ligjore të UNMIK-ut që t'i shpallë ligjet. Kjo është një.

Dhe, e dyta, tek Rregulla 19 – mocioni, ku flitet për mocionin për kryeministrin. Unë mendoj se këtu është përdorë “një e katërt...”. Mendoj se duhet të jetë e precizuar 31, domethënë një e katërt plus një. Në rast se bëhet fjalë që me 61 vota zgjidhet minimumi Qeveria atëherë 31-shi është plus një që mund të ngritët mocioni dhe te Rregulla 20, ku flitet për mocionin duhet të mbështetet nga shumica e deputetëve të Kuvendit. Këtu te shumica duhet të figuron edhe

fjala “e të gjithë deputetëve të Kuvendit”. Domethënë, nga shumica e të gjithë deputetëve të Kuvendit të Kosovës, sepse kështu mund të interpretohet edhe sa janë brenda aty e shumica e tyre, që bie ndesh me dispozitat tjera.

Këto i kam kërkesa të mia si deputet, në rast se Komisioni prapë e shqyrton këtë çështje. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Faleminderit. E ka fjalën Xhavit Haliti, si anëtar i Kryesisë, pastaj profesor Gashi.

DEPUTETI XHAVIT HALITI:

Faleminderit zoti Kryetar. Të nderuar deputetë,

Unë mendoj, siç e thanë edhe parafolësit e mi, duke konsideruar vërtetë kushtetutë të Kuvendit rregulloren të cilën po e miratojmë ose e kemi në shqyrtim për ta miratuar dhe kontradiktat që kanë lind sot në Seancë dhe dje gjatë Seancës lidhur me procedurat që janë bërë për miratimin e rregullores, mendoj se meriton një vëmendje nga kryesuesi i seancës dhe nga deputetët, me qëllim që të shkojmë pak më mirë në seancën e ardhshme për ta miratuar këtë rregullore.

Pse e them këtë? Ne shumëherë, kur na bie mirë, po thirremi në parlamentet e huaja – në praktikat e huaja. E thamë edhe më parë se është angazhuar Parlamenti Gjerman, Belg, Françez, që unë nuk e besoj, por kanë qenë 3 këshilltarë që kanë ardhur prej tyre, të paguar, dhe kanë ndihmuar. Nuk do të thotë se ia kanë qëlluar ata, se Kosova nuk është as Belgjikë, as Gjermani, as Francë dhe unë jam shumë i bindur se rregulloret ndryshojnë në tri parlamentet nga njëra-tjetra.

Megjithatë, unë dhe të gjithë ne kemi mbështetur ndihmën e tyre, por pasi që është pa aifare projekti që na e kanë sjell ata, edhe ne kemi vërejtur mangësi të mëdha nga propozimet e tyre dhe Komisioni vetë ka bërë ndryshime në propozimet e tyre.

Nuk e besoj që do t'ishte në rregull miratimi i rregullores me shumicën e votave sot. Na kemi me punuar edhe 3 vjet bashkë dhe në qoftë se nuk i harmonizojmë ne këto kontradikta, mendoj se s'janë të pariparueshme sepse Komisioni është i përzier nga të gjitha subjektet. Dhe, për të mos bë kërkesa tash e me formuar komisione tjera të reja, me kontrolluar edhe këtëfarë komisioni qysh ka punuar dhe me konstatuar administratën e Parlamentit a ka futë kontraband nene në këtë farë rregullore a jo dhe me urdhër të kujt i ka bërë këto, propozoj që ne ta shtyjmë këtë miratim të rregullores sot.

Dhe, do të shpreh shqetësimin tim të cilin herëpasHERE e kam shpreh kështu dhe s'ia ka vënë kush mendjen, por prapë po dua me instituar në atë. Ne kemi funksionuar në legjislaturen e kaluar me dy rregullore. Unë do të kisha pas shumë dëshirë ta kishim një konstatim të përbashkët: UNMIK-u ose administratori i përkohshëm – a është e obliguar ta nënshkruajnë rregulloren a jo? Në qoftë se është, atëherë do të duhej me u harmonizuar gjërat dhe mos me mbet edhe 3 vjet duke u shtyrë ne me këtë rregullore – herë ço ti te zyra ligjore e UNMIK-ut

dhe herë kthe te zyrat ligjore dhe komisionet ad hoc dhe të përhershme për legjislaturë të Kuvendit të Kosovës.

Prandaj, konsideroj se sot nuk janë pjekur kushtet për ta miratuar këtë dhe do të kërkoja nga Kryetari që propozimet, pothuaj që ishin unike, përveç ndonjë propozimi që e pa pak si ashtu, s'po flas hiq..... Ta shtyjmë këtëfarë rregullore për seancën të ardhshme dhe t'i japim një afat Komisionit për të dalë me qëndrim. Unë s'e kontestoj, ndoshta Komisioni ose anëtarët e Komisionit munden me dalë me qëndrime të kundërta, por edhe ne ato t'na raportohen këtu dhe të mos mbësim me dy palë qëndrime në Parlament.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

E ka fjalën edhe Alush Gashi dhe pastaj të shohim çfarë vendimi do të marrim. Urdhëro profesor.

DEUTETI ALUSH GASHI:

I nderuari zoti Kryetar,

Grupi Parlamentar i Lidhjes Demokratike të Kosovës, rekomandimin për miratim respektivisht votim të këtij ligji, e ka bërë në bazë të dokumentit – rekomandimit të Komisionit për Rregulloren e punës të Kuvendit, të datës 2 shkurt 2005, të nënshkruar nga kryetari i Komisionit zoti Hajredin Kuçi, të regjistruar në zyrën e parashtresave numër 02-242 të datës 7 mars 2005.

Nga deklarimi i kryetarit të këtij Komisioni, tash del se zoti kryetar ka nënshkruar diçka për të cilin sot mendon se nuk është ashtu. Ndoshta kishte me qenë mirë që ju neve t'na jepni një pauzë tani dhe Komisioni pasi ka punuar me konsensus të shikon mundësinë të takohen tash dhe të shikojnë ku është ai ndërrim kualitativ lidhur me këtë liggj.

Ne kemi marrë këtë rregullore dhe ne kemi marrë vendim në bazë të këtij dokumenti të cilin e ka nënshkruar kryetari i Komisionit. Është nënshkrimi i kryetarit të Komisionit. Ne nuk kemi dokument tjetër. Nëse tash kryetari i Komisionit ka vërejtje në nënshkrimin e vet, respektivisht në përbajtjen e saj, mendoj se është korrekte që Komisioni në pauzë të takohet, të evidentojnë problemin dhe ne të bisedojmë pastaj këtu. Unë nuk po shoh mosgatishmëri të miratimit të rregullores, por po shoh kontestim të tekstit. Edhe përfaqësuesit e Lidhjes Demokratike të Kosovës, që janë në atë Komision, e shprehin shqetësimin e njëjtë nëse teksti është ndërrua. Ne nuk kemi tekst tjetër. Prandaj, ju lutem ta merrni në konsiderim që të jepet mundësia që Komisioni të takohet tash gjatë pauze.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Më lejoni edhe për një sqarim të vogël. Është standard që është dashur të përmbushet në mars. Unë po them vetëm një faktografi.

E dyta, edhe fjalë e kryetarit të Komisionit dhe e anëtarit të Kryesisë nga Partia kryesore opozitore, nuk mund të kundërshtohen.

Dhe unë do t'ju lutja për një vullnet të mirë, sepse – siç u tha – është kushtetutë... Po ju them të vërtetat se nuk ishin partitë opozitare këtu. Për hir të asaj që Xhaviti e tha saktësisht – gjatë një mandati i kishim dy rregullore dhe se duhej të nënshkruhet, apo të autorizohet, a nuk e dij qysh i bien, prej Përfaqësuesit special. Ne kësaj radhe, propozimin definitiv të Komisionit, sikur e thash në fjalën hyrëse për ta bërë me dije opozitën, ia kemi dërguar Përfaqësuesit

special – me shkresë të veçantë. Pas një kohe të gjatë, që nuk është faj i Komisionit dhe i Parlamentit që në mars nuk e kemi plotësuar këtë standard, por e vonesës nga zyra ligjore, sepse kanë ardhur vërejtje të natyrës teknike dhe gjuhësore.

Për hir të faktografisë, të gjithë anëtarët e Kryesisë – të pranishëm në Seancën e rregullt të Kryesisë, përfshirë opozitën në përbërje të plotë në Kryesi - janë pajtuar që Departamenti ligjor t'i bëjë këto korrigjime teknike gjuhësore, jo përbajtësore. Atë që e kërkon profesor Gashi, plotësisht është e sakë. Ne mund të kërkojmë të ulet Komisioni por ne po dojmë, dhe më lejoni unë t'ju lushtash, si Grup Parlamentar të LDK. Ne e kemi tejkualuar afatin e marsit si standard pa fajin tonë, po e them pa fajin e Parlamentit në tërësi, prandaj le të shtyhet, jo pse dikush e ka falsifikuar. Profesor Sejdiu e tha saktësishet dhe unë po e përsëris atë. Por po dojmë të krijojmë mundësinë që rregullorja e Parlamentit të aprovohet edhe nga opozita dhe t'i japim kohë dhe shans Komisionit edhe një herë, që po e përkrah kryetarin e Komisionit që nëse është e nevojshme kjo të bëhet edhe në seancë të jashtëzakonshme dhe ta aprovojmë.

Prandaj, nuk jam kundër Grupit Parlamentar të LDK, por si grup më i madh që jemi të kemi mirëkuptim dhe ta kthejmë punën e Parlamentit në këtë fazë shumë kritike në binar normal. Sepse, edhe po t'u japim pauzë, Komisioni nuk është në përbërje të plotë. Mos të mbësim vetëm duke parë a ka kuorum. Prandaj, ju lus përmirësuar, dhe ta heqim, ta shtyjmë dhe të vazhdojmë punën, e jo ta përsërisim përsëri ciklin, por Komisioni pastaj le të dalë me qartësi. Atje ku ka pas ndryshime përbajtësore, jo të hyjë në tërë rregullore përsëri, nëse ka pasë, apo s'ka pasë Komisioni le të konstatojë atë dhe le t'i vihet deputetëve për shqyrtim.

A jemi dakord? E ka fjalën shefi i Grupit Parlamentar të LDK. Urdhëroni profesor.

DEPUTETI ALUSH GASHI:

Zoti Kryetar i Kuvendit,

Propozuesi ka të drejtë që në të gjitha fazat të kërkojë përmirësim apo tërheqjen e tekstit. E rikonfirmoj edhe një herë se ne nuk kemi dyshim në vendimin tonë. Ne vendimin me rekomandim e kemi marrë në bazë të dokumentit të cilin na ka sjellë Kryesia e Kuvendit përmes vendimit të cilin e ka marrë ky Komision. Nëse ky Komision e konteston nënshkrimin e vet, ne natyrisht se dëshirojmë që ky Komision të takohet. Ne menduam se këta mund të takohen sot, kurse përmarrje të vendimit jeni ju.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Proceduralisht, Grupi Parlamentar ka vepruar konform çdo norme. Unë po kërkoj mirëkuptim politik, konsensus politik. Prandaj, si të ketë nevojë po e votojmë lidhur me afatin. Do të thotë pajtohemë dhe hiqet nga rendi i ditës vendimmarria dhe mbetet përmblidhje të radhës.

Kalojmë në pikën vijuese të rendit të ditës...

Ju lutem, u muar vendim. Zoti Surroi unë ua kam dhënë fjalën përmirësim apo tërheqjen e tekstit. Po ju lutem, ne morëm vendim. Në seancën tjetër do të bisedojmë përmirësim apo tërheqjen e tekstit.

(Reagim – ndërhyrje e deputetit)

Po ju lutem, ne morëm vendim. Në seancën tjetër do të bisedojmë përmirësim apo tërheqjen e tekstit.

(Reagim – pa kryje të mikrofonit)

Unë ju lus, komentet private i lëni jashtë seancës.

Kalojmë në pikën vijuese të rendit të ditës:

- Shqyrtimi i Raportit të Komisionit për tregti dhe industri lidhur me vërejtjet e Zyrës ligjore të UNMIK-ut për amendamentin e Ligjit numër 2004/5 për tregti me naftë dhe derivate të saj, i miratuar më 17 mars 2004.

(Vërejtjet hyrëse:...)

Ligji për tregti me naftë dhe derivate të saj, është miratuar në seancën plenare të mbajtur më 17 mars 2004. I njëjtë i është dërguar për shpallje PSSP më 29 mars 2004.

PSSP përmes Zyrës ligjore i është drejtuar Kuvendit me disa vërejtje, duke kërkuar sqarime plotësuese për disa dispozita të këtij ligji.

Shkresa iu është shpërndarë të gjithë deputetëve dhe Komisionit për tregti dhe industri.

Komisioni për tregti dhe industri, pas shqyrtimit radhas në disa mbledhje, vendosi që Kuvendit t'i paraqet raportin me datë 29. 03. 2005 me ndryshimet e datës 15 prill 2005 me rekomandimet për amendamentet në këtë ligj.

Arsyetimin për mbështetje të këtyre rekomandimeve mund t'i paraqesë kryetari i Komisionit për tregti dhe industri.

Meqë tash për tash kryetari i Komisionit nuk është në sallë, rekomandimet mund t'i paraqesë Ibush Jonuzi. Urdhëroni zoti Ibush.

DEPUTETI IBUSH JONUZI:

Zoti Kryetar, deputetë të nderuar, ministra dhe ju të pranishëm,
Pas sugjerimeve dhe vërejtjeve që janë dhënë nga Zyra ligjore dhe Shtylla e katërt dhe rekomandimeve të Kryetarit të Parlamentit të Kosovës, Komisioni për tregti, industri, energjetikë dhe transport e telekomunikacion e ka marrë në rishqyrtim edhe një herë këtë Projektligj dhe ka dalë me dakordim të plotë edhe si Komision edhe si Ministri përkatëse, në

bashkëpunim edhe me Shtyllën e katërt të UNMIK-ut dhe me Zyrën ligjore dhe i propozon Kuvendit të Kosovës që t'i miratojë këto ndryshime, të dhëna sipas raportit të paraqitur nga Komisioni funksional. Faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Unë mendoj se mund të kalojmë në shqyrtim. Janë dy amendamente. Urdhëro. E ka fjalën ministri për tregti.

MINISTRI BUJAR DUGOLLI:

Ne këto i kemi harmonizuar ashtu siç tha edhe zotri Ibush Jonuzi, por këtu është përvjedh një gabim teknik. Mendoj te amendamenti 3.10 nën f), që është nën shojza, shikone, sepse këtu është menduar për një variant më herët, por kjo në shojza është e paraparë që të hiqet, për shkak se këshillat nuk mund të nxjerrin akte nënligjore. Domethënë, kjo bjen në kundërshtim me atë, dhe nuk di pse nuk është hequr. Në rast se mbetet, atëherë na sjell dhe krijon konfuzion.

Sido që të jetë ne jemi pajtuar që të hiqet kjo, por s'e di pse s'është heqë. Është fjala për te 10.3 nën "ef)" ku thotë: "Të hartojë akte nënligjore gjithëpërfshirëse". Janë çështje që nuk janë të këshillit por e Ministrisë gjegjësisht e Qeverisë së Kosovës.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Veç një përmirësim. Ministër, jo nën "ef" por nën "f" dhe besoj se Komisioni e pranon këtë.

DEPUTETI IBUSH JONUZI:

Në vërejtjen e dhënë nga ministri përkatës, Komisioni e pranon vërejtjen dhe vetë fakti se është nën shoja nënkupton se nuk është në harmoni të plotë me atë se çka është punuar nga Komisioni funksional.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Kush është për aprovim të këtij amendamenti? Faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka votë kundër.

A ka abstenime? Nuk ka as abstenime.

Konstatoj se u miratua amendamenti i parë.

Shkojmë në amendamentin 2.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? Nuk ka. Ju faleminderit.

64 deputetë janë në sallë, prandaj konsideroj se janë mënjanuar të gjitha arsyet që të mos prolongohet ligji.

Kalojmë në pikën e dymbëdhjetë dhe të fundit të rendit të ditës:

- Shqyrtimi i Raportit të Komisionit për buxhet dhe financa lidhur me vërejtjet e Zyrës ligjore të UNMIK-ut për amendamentimin e Ligjit numër 2004/34 kundër korruptionit, të miratuar më 8 shtator 2004.

(Vërejtjet hyrëse...)

Ligji kundër korruptionit është miratuar në Seancën plenare të mbajtur më 8 shtator 2004. I njëjti i është dërguar për shpallje PSSP më 28 shtator 2004.

PSSP përmes Zyrës ligjore, i është drejtuar Kuvendit me disa vërejtje, duke kërkuar sqarime plotësuese për disa dispozita të këtij Ligji.

Shkresa iu është shpërndarë të gjithë deputetëve, si dhe Komisionit për tregti dhe industri.

Komisioni për buxhet dhe financa, pas shqyrtimit radhas në disa mbledhje, vendosi që Kuvendit t'i paraqesë Raportin e datës 7 prill 2005 me rekomandimet për amendamentimin e këtij Ligji.

Nëse ka nevojë, kryetari i Komisionit për buxhet le ta arsyetojë këtë, nëse jo, kalojmë në votim.

Do të thotë, nuk paraqitet askush. Atëherë të vazhdojmë me amendamente.

Amendamenti 1.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 2.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalona amendamenti.

Amendamenti 3: Neni 4 të fshihet.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

A ka abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 4.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 5.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 6.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 7.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 8.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 9.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër? Nuk ka.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 10.

Kush është për? Faleminderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Abstenime? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 11.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka votë kundër?

Abstenime? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti 11.
 Amendamenti 12.
 Kush është për?
 Urdhëroni. Për cilin amendament doni të diskutoni?

DEPUTETI NASER OSMANI:

Do t'ishte mirë të bëhet këtu një përmirësim. Në përbërjen e Këshillit të Agjencionit prej 9 anëtarëve, kisha propozuar që Shërbimi Policor i Kosovës mos të jetë anëtar i këtij Këshilli, por t'i shtohet Kuvendit. Domethënë nga dy përfaqësues, Kuvendit t'i bëhen tre përfaqësues, për arsy se SHPK është organ ekzekutiv.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Unë kërkoj ndihmën prej juristëve, për arsy procedurale, sepse këto janë amendamente të Komisionit dhe më ndihmoni. Nuk kam kundër, kryetar i Komisionit, por duhet ta ndjekim procedurën e duhur ligjore. Urdhëroni. E ka fjalën Fatmir Sejdiu.

DEPUTETI FATMIR SEJDIU:

Faleminderit zoti kryetar. Këtu është, mendoj, një rikthim në normën themelore, siç ka qenë në ligj. Do të thotë nuk votohet amendamenti mbi këtë bazë të numrit por mbetet sipas normës themelore që ka pas ligji, nëse ka këtë mundësi. Asgjë tjetër më shumë.

(Ndërhyrje e deputetit)

DEPUTETI FATMIR SEJDIU:

Po, kjo pjesë.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Urdhëroni edhe një herë, nga buxheti.

DEPUTETI NASER OSMANI:

Kërkoj falje, por nuk mund të rikthehet për arsy se jemi marrë vesh me Zyrën ligjore të UNMIK-ut që përfaqësuesi i UNMIK-ut të hiqet, dhe është zëvendësuar, domethënë është hequr. Nëse e kthejmë gjendjen e mëparshme, na kthehet edhe përfaqësuesi i UNMIK-ut.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Mirë. Atëherë, arsyetimi është i mjaftueshëm.
 Kush është për këtë amendament, me propozimin e kryetarit të Komisionit dhe marrëveshjen e arritur. Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka kundër.
 A abstenon kush? 1 abstenim.
 Kalon amendamenti.
 Amendamenti 13.
 Kush është për? Ju faleminderit.
 A ka votë kundër? Nuk ka.
 Abstenim? 1 abstenim.

Kalon amendamenti.

Amendamenti 14.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.

Abstenime? I abstenim.

Kalon amendamenti.

Dhe, amendamenti i fundit 15.

Kush është për? Ju faleminderit.

A ka kush kundër? Nuk ka.,

Abstenime? Nuk ka.

Konstatoj se janë të aprovuara amendamentet dhe janë mënjanuar arsyet e mosprolongimit apo të mosnënshtimit të ligjit.

Urdhëroni. E ka fjalën profesor Gashi, në emër të Lidhjes Demokratike të Kosovës.

DEPUTETI ALUSH GASHI:

I nderuari zoti Kryetar,

Çështja e reformës së pushtetit lokal ka qenë e radhitur në rend të ditës për këtë seancë. Ashtu siç argumentuat edhe ju në fillim të kësaj seance, rrethanat dihen për shtyrje por shtyrja nuk mund të jetë e paafatshme. Andaj, ju lutem, zoti Kryetar i Kuvendit që të azhuroni Qeverinë që të marrë vendim lidhur me këtë çështje për të cilën është e obliguar sipas materialit të dorëzuar që t'na mundësojë një debat në këtë Kuvend.

Mendoj se kishte me qenë e dobishme për proceset, për qytetarët e Kosovës si dhe për punën e institucioneve demokratike të Kosovës që kjo çështje të debatohet sa më parë që të jetë e mundshme në seancë plenare të Kuvendit. Ju faleminderit.

KRYETARI I KUVENDIT NEXHAT DACI:

Ju faleminderit. Besoj se kjo është e akseptueshme plotësisht. T'ju them se 66 deputetë janë në sallë dhe çdo vendimmarje ka qenë e plotfuqishme. Ju faleminderit për kontributin e dhënë. Shihemi në mbledhjen e radhës.

Seanca përfundoi punën në orën 12.30.

E transkriptoi: rexhep.tullari@assembly-kosova.org zyra E-04, tel.dir.038-211-860, lok.10-508